

DOCUMENT DE GESTIÓ DE LES FINQUES PÚBLIQUES DE BINIFALDÓ I MENUT

Document de finitiu

Data: abril de 2003

**GOVERN
DE LES ILLES BALEARS**

Conselleria de Medi Ambient

Equip redactor del document de
base:

Gaspar Guaita Borràs
Bartomeu Moragues Tauler
Irene Moya Pais

Revisió i adaptació:
Serveis tècnics de la Direcció
General de Biodiversitat

Índex

DOCUMENT DE GESTIÓ DE LES FINQUES PÚBLIQUES DE BINIFALDÓ I MENUT (MUP núm. 1 i 2).

Introducció	1
1a part . Descripció i avaluació de la finca pública	2
1.1. Informació general	2
✓ Localització i delimitació de la finca	2
✓ Status legal.....	4
1.2. Característiques físiques.	7
✓ Clima	7
✓ Geologia i geomorfologia.....	8
✓ Hidrologia	9
1.3. Característiques ecològiques i biològiques	11
✓ Flora. Espècies rellevants.....	11
✓ Fauna. Espècies rellevants.....	14
1.4. Usos humans i aprofitaments.....	16
✓ L'ordenació i els aprofitaments	16
✓ Agricultura	17
✓ Ramaderia.....	18
✓ Ús cinegètic.....	18
✓ Aigua	20
✓ Viver Genètic Forestal.	22
✓ Ús públic.....	24
✓ Investigació	32
1.5. Infraestructures	33
✓ Accessos i xarxa viària interna	33
✓ Edificacions	34
✓ Tancaments.....	37
✓ Estesa elèctrica i telefònica.	38
✓ Hidràulica.	39
✓ Senyalització	40
✓ Patrimoni cultural	40
✓ Personal	41
✓ Inversions i actuacions a la finca.	42
2a part. Objectius.....	46
2.1. Objectius generals	46
2.2. Objectius operacionals	47
3a part. Zonificació	49
3.1. Criteris de zonificació	49
3.2. Definició d'unitats.....	49
4a part. Programes	52
5a part. Actuacions i projectes	54
6a part. Organització	56
7a part. Anàlisi del compliment dels objectius.....	57

✓ Avaluació dels projectes.....	57
<u>8a part: Bibliografia</u>	<u>58</u>
<u>ANNEX I. FLORA ENDÈMICA DE BALEARS PRESENT A MENUT I BINIFALDÓ. .</u>	<u>59</u>
<u>ANNEX II. ESPÈCIES INCLOSES EN EL CATÀLEG BALEAR D'ESPÈCIES</u> <u>VEGETALS AMENÇADES (Decret 24/1992)</u>	<u>60</u>
<u>ANNEX III. FAUNA ENDÈMICA DE BALEARS PRESENT A MENUT I BINIFALDÓ.</u>	<u>61</u>
<u>ANNEX IV. FAUNA DE MENUT I BINIFALDÓ INCLOSA EN EL CATÀLEG</u> <u>NACIONAL D'ESPÈCIES AMENÇADES (Reial decret 439/1990).</u>	<u>62</u>
<u>ANNEX V. ESPÈCIES CINEGÈTIQUES A MENUT I BINIFALDÓ</u>	<u>65</u>
<u>ANNEX VI. PUNTS D'INTERÈS CIENTÍFIC A BINIFALDÓ I MENUT.....</u>	<u>66</u>
<u>ANNEX VII. LLISTA D'ESPÈCIES PRODUÏDES (2001) I PLÀNOL DEL VIVER</u> <u>FORESTAL DE MENUT</u>	<u>68</u>
<u>ANNEX VIII. FITXES DE PATRIMONI.....</u>	<u>69</u>
<u>ANNEX IX. FITXES DE PROJECTES</u>	<u>70</u>
<u>ANNEX X. CARTOGRAFIA.....</u>	<u>94</u>
<u>ANNEX XI. DADES DE FREQUÈNCIA DE LES ÀREES RECREATIVES (IBANAT)</u> <u>I RESUM DE LES ENQUESTES FETES ALS VISITANTS DE LES ÀREES</u> <u>RECREATIVES (IBANAT).....</u>	<u>95</u>
<u>ANNEX XII. DOCUMENTACIÓ RELATIVA A LES ÀREES D'ACAMPADA</u>	<u>96</u>
<u>ANNEX XIII. FOTOGRÀFIC</u>	<u>97</u>

Introducció

El present document és una eina per a la gestió de les finques públiques de Binifaldó i Menut, propietats que va adquirir l'Estat i varen ser transferides a la comunitat autònoma de les Illes Balears. Aquest document tècnic pretén enllaçar amb els plans d'ordenació que regeixen els monts declarats d'utilitat pública, amb una finalitat explícita de conservació i amb l'ampliació dels objectius a la conservació de tots els aspectes de la biodiversitat i la regulació de l'ús públic.

En la 4ª Revisió de l'ordenació de Binifaldó i Menut (1976) ja s'insistia que *“las actuales circunstancias de demanda generalizada por parte de los habitantes de la Provincia de zonas de expansión, excursionismo y descanso, y la poca o casi nula rentabilidad de los Productos Primarios unido a la belleza paisajística aconsejan en dar prioridad al carácter recreativo del Monte”* sense renunciar-ne mai a l'objectiu essencial, vocacional, si es vol, de conservació de la natura.

A partir dels darrers plans d'ordenació, sobretot des dels anys 80, canvia l'enfocament de l'ordenació. La unitat d'actuació deixa de ser el mont per passar a una planificació sectorial. Així, des d'uns àmbits diferents –gestió de les àrees recreatives, conservació d'espècies, gestió forestal, educació ambiental,...– es faran unes actuacions dins les finques públiques de manera coordinada.

Un document com el que aquí es presenta està elaborat des d'una visió integral del territori i de tots aquells fenòmens que l'afecten, l'alteren i que el poden millorar. Així doncs, a partir d'una mena de memòria descriptiva de l'estat actual de les finques públiques, s'hi han pogut detectar les mancances, que s'intentaran corregir amb tota una sèrie de projectes i actuacions, sempre en base a uns objectius concrets. El document queda obert a noves modificacions que es fonamentaran en el seguiment i l'avaluació establerts en el pla.

Tot i amb això, s'assumeix com a objectiu general de gestió de totes les propietats públiques de les quals és responsable la Conselleria de Medi Ambient el següent: **conservar, i restaurar en la mesura que sigui possible, els valors naturals i culturals, inclosos els de caràcter patrimonial, etnològic i agrari, de les propietats públiques, i posar-los a l'abast dels ciutadans, en la mesura que sigui compatible amb aquesta conservació.** Com s'exposa en el document, Binifaldó i Menut tenen valors d'una gran fragilitat, de manera que se n'ha de gestionar l'ús públic amb prudència.

Per tant, amb l'eina ja a les mans, el que vindrà a continuació serà el treball pròpiament dit, la possibilitat de coordinar tots els àmbits i les persones implicats per aconseguir aquestes millores. Cal no perdre de vista que les finques públiques seran un mirall per a la societat, on es reflecteixi, si n'és el cas, el funcionament futur del parc natural de la serra de Tramuntana.

1a part. Descripció i avaluació de la finca pública

1.1. Informació general

✓ Localització i delimitació de la finca

Binifaldó i Menut, del municipi d'Escorca, situades al sector central de la serra de Tramuntana, dins la vall de Lluc, comprenen una important extensió de terreny des del puig Tomir fins al Clot d'Albarca, travessades pel principal eix de comunicació de la serra, la carretera C-710 d'Andratx a Pollença.

La designació cadastral d'Escorca per a les finques públiques les situa dins el polígon 1, parcel·les 13, 15, 16, 17, 18, 19 i 141 (Binifaldó) i 7, 8, 9, 10, 11, 12, 21, 22, 23 i 24 (Menut). Confronten entre elles, Menut més a l'oest i Binifaldó cap al nord-est. Estan envoltades, al nord, per Son Alzines, Femenia, Mosset i Muntanya; a llevant, per Míner Gran, Alcanella i Alcanelleta; a migjorn, per Son Amer i Ca s'Amitger; i a ponent, per Albarca, Son Llobera i Son Alzines.

La informació cadastral que fa referència a les finques públiques de Menut i Binifaldó és la següent:

MUNICIPI: ESCORCA							
Finca	Polígon	Parcel·la	Codi Paratge	Propietari/a	DNI / CIF	NÚM. Imputat	Adreça propietari
MUP DE BINIFALDÓ	001	00013	019	COMUNITAT AUTÒNOMA ILLES BALEARS	--	032	Av. de Gabriel Alomar i Villalonga, 33; 07006 - Palma
	001	00015					
	001	00017					
	001	00019					
	001	00141					
	001	00016					
	001	00018					
MUP DE MENUT	001	00007	045	COMUNITAT AUTÒNOMA ILLES BALEARS	--	032	Av. de Gabriel Alomar i Villalonga, 33; 07006 - Palma
	001	00008					
	001	00009					
	001	00010					
	001	00011					
	001	00012					
	001	00021					
	001	00022					
	001	00023					
	001	00024					

La informació cadastral de les propietats confrontants s'ha resumit i actualitzat en el quadre següent:

MUNICIPI: ESCORCA							
Finca	Polígon	Parcel·la	Codi Paratge	Propietari/a	DNI / CIF	NÚM. Imputat	Adreça propietari
MUNTANYA	001	00026	052	Canaves Solivelles, Antoni	41160264Q	015	Joaquim Botia, 5; 07012, Palma
MOSSET	001	00022	051	MOSSET, S.A.	A07439565	073	Calvario, 10; 07460
MINER GRAN	001	00034	047	COMUNITAT AUTÒNOMA ILLES BALEARS	--	032	Av. de Gabriel Alomar i Villalonga, 33; 07006 - Palma

ALCANELLA	001	00036	003	Tomok, S.L.	B-07688120	--	P. Colom, 72. Can Picafort
	001	00037					
ALCANELLET A	001	00035	003	Bennaser Carratalà, Antonio	42.980.732 B	--	Posada de Monserrat, 18. Palma.
SON AMER	001	00005	061	CIM	S0711002F	032	Palau Reial, 1 07007 – Palma
	001	00003					
	001	00020	061	CIM	S0711002F	032	--
SON ALZINES	001	00020	060	Moncada Ripoll, Miquel	41259271P	068	Almirante Carrero Blanco, 6; 07000, Palma
	001	00021					
	001	00025					
	001	00027					
	001	00028					
CA S'AMITGER	002	00017	010	Bisbat de Mallorca	Q0700002I	076	07001, Palma
	002	00018					
	002	00019					
LLUC	002	00014	--	Bisbat de Mallorca	Q0700002I	076	07001, Palma
SES FIGUEROLES	015 (Selva)	00027 (Selva)	--	COMUNITAT AUTÒNOMA ILLES BALEARS	--	--	Av. de Gabriel Alomar i Villalonga, 33; 07006 – Palma
AUBARCA	002	00012	001	ACTIVAL, S.A.	A78465028	073	Alejandro Rosselló, 8; 07002
SON LLOBERA	002	00006	063	Domenech Coll, Jaume	41170575T	035	Predi Son Llobera, 07315
FEMENIA NOU	001	00024	040	Moya González, J. Maria	41253911F	094	Vic Joaquim Fus, 231; 07007, Palma
				Segura Pomar, M ^a Isabel	41337819B	094	Vic Joaquim Fus, 231; 07007, Palma

Taula 1. Elaborada a partir del Cadastre de Rústica. DG de Recaptació. Conselleria d'Hisenda i Pressuposts del Govern de les Illes Balears.

En la bibliografia consultada, són nombroses i variades les cabudes de les finques. Així, es parla d'una extensió inicial de Menut de 500 quarterades (355 ha) i de 336 quarterades (239 ha) per a Binifaldó.

L'any 1934 s'autoritza atermenar les finques. En l'expedient de delimitació (atermenament), aprovat el 5 de novembre de 1935, s'establí una superfície total dels monts públics de 747,46 ha, corresponents 387,26 ha al MUP núm. 1 Binifaldó i les 360,20 ha restants al MUP núm. 2 Menut.

Posteriorment, el 16 de juny de 1983, s'aprovà la delimitació parcial de Menut, allà on confrontava amb Ca s'Amitger i Son Amer. Poc després, es permutaren amb la propietat del Santuari unes 5,3 ha, per ubicar-hi l'actual zona d'acampada de Lluc, i quedaren definitivament definides les superfícies de les finques públiques en:

CARACTERÍSTIQUES	BINIFALDÓ	MENUT
EXTENSIÓ	377,06 ha	358,84 ha
ALTURA MÀXIMA	1082,92 m	839,35 m
ALTURA MÍNIMA	507 m	374 m
COORDENADES UTM.	NW 4913251 / 44102371	NW 4900529 / 44103021
	SW 4920125 / 44085994	SW 4900887 / 44086411
	NE 4925918 / 44113394	NE 4913251 / 44102371
	SE 4929565 / 44082573	SE 4928497 / 440775153
PERÍMETRE TERRESTRE	8.529 m	11.215 m

Taula 2.

✓ Status legal

Binifaldó i Menut són les finques públiques amb més història de les que hi ha a Mallorca. Ja en temps de la conquesta catalana de l'illa, apareixen constituïdes com alqueries musulmanes amb els noms de *Monut* i *Beni Haldon*. En el Llibre de repartiment correspongueren als cavallers de l'Orde del Temple, que les habitaren fins a mitjan segle XIV. El 1682, les possessions foren llegades al Santuari de Lluc per Pere Antoni Ferragut, un dels successius propietaris. Al principi del segle XX passen a mans de l'Estat, en virtut de les lleis d'1 de maig de 1855 i 11 de juliol de 1856 (Desamortització Madoz) i de la sentència del Tribunal Contenciós Administratiu.

Passaren a mans de l'Estat perquè es varen confiscar en concepte de béns desamortitzats per RO de 31 de juliol de 1897. S'inscriuen, amb data de 19 de novembre de 1901, en el Registre de la Propietat d'Inca: Menut (359,87 ha) en el tom 870, llibre 4t d'Escorca, full 222, finca núm. 104, inscripció 2^a; i Binifaldó (368, 24 ha) en el tom 870, llibre 4t d'Escorca, full 227, finca núm. 105, inscripció 2^a.

La sentència abans esmentada, de 14 de març de 1901, dicta que no hi ha venda, sinó confiscació, pel fet que els monts es declaren d'utilitat pública, i s'inscriuen amb els números 1 i 2 del Catàleg de Finques d'Utilitat Pública de les Balears, per RO de novembre de 1927. Passen a dependre de la Direcció General de Monts en ser suprimida la secció facultativa d'Hisenda, i més tard passen a integrar el Patrimoni Forestal de l'Estat.

Els projectes d'ordenació es posaren en marxa al principi del segle XX, en què el Patrimoni Forestal de l'Estat començà a gestionar les explotacions en base a plans d'ordenació decennals, orientats cap a la producció. Es volia reordenar els monts, amb un inventari minuciós de l'estat forestal de les finques, un recull de les característiques geogràfiques i naturals, que es traduïa en un aprofitament controlat de la forest i altres productes secundaris.

El primer projecte d'ordenació dels monts de Menut i Binifaldó es va fer l'any 1927, segons les instruccions contingudes en la RO de data 28 de maig de 1924. Aquest primer projecte cercava ser, d'una banda, un inventari dels productes primaris (explotació de la forest) i dels productes secundaris (fruits, carbó, pastures, caça, entre d'altres) i, d'una altra, pretenia ordenar l'explotació d'aquests productes amb una sèrie de criteris que es plasmaven en un Pla general d'aprofitament i amb uns plans especials de tala.

Dins el Pla de millores que s'havia de desenvolupar en aquests monts, plantejat en el Projecte d'ordenació de 1927, s'incloïa la d'atermenar i amollonar les dues finques. Les finques s'atermenaren més endavant, l'any 1934, encara que l'acta de delimitació es va aprovar el 24 d'octubre de novembre de 1935. Hi va haver una posterior modificació, de 16 de juny de 1983 i també se situaren les fitacions corresponents.

La primera revisió de la reordenació dels MUP de Binifaldó i Menut es va dur a terme aproximadament 20 anys més tard, l'any 1944. Aquesta revisió, com les posteriors de 1955, 1966 i 1976, tenien una durada aproximada d'un decenni, i tenien la funció d'establir l'*statu quo* dels monts i determinar la planificació d'ús i explotació de Binifaldó i Menut, com també determinar-ne unes propostes de millora.

La propietat es troba afectada per unes ocupacions, autoritzacions de pas i servituds de pas.

Quant a les ocupacions, n'hi ha hagut i n'hi ha les següents:

- a) Ocupació administrativa i pas, carretera comarcal 710, de Lluc a Pollença en el trànsit per Menut.
- b) Ocupació del camí i pas sense constituir servitud, en el camí de ses Solanes a favor de la finca Alcanella, concedida el 16 de novembre de 1991 per 30 anys, amb el pagament previ d'un cànon únic que pujava a 52.000 pessetes i la presentació d'un projecte de camí i un estudi d'impacte ambiental (EIA). L'arranjament del camí i les obres anirien a compte del concessionari. S'estableix una reciprocitat a l'ocupació, el dret a la utilització per part del personal de la Conselleria i persones autoritzades del camí per a l'accés a través de la finca d'Alcanella, i el permís per arribar a la finca Míner Gran, costejat a expenses de la comunitat autònoma de les Illes Balears i per a l'ús exclusiu de les necessitats agràries o tècniques d'aquesta. No es té constància de cap projecte del camí ni de cap EIA sobre el projecte.
- c) Ocupació d'uns terrenys (1,984 ha) per a les instal·lacions urbanes necessàries per a l'aprofitament d'"Agua de mesa de Binifaldó", per envasar i esterilitzar les aigües a la font des Pedregaret.
- d) Ocupació d'uns terrenys per instal·lar-hi una estesa de línia telefònica a favor de TELEFONICA..

Quant a les autoritzacions de pas, n'hi ha hagut i n'hi ha les següents:

- a) Autorització de pas sense constituir servitud per un camí exclusiu de ferradura (ja que tenen sortida per camí de carro cap al municipi de Selva), anomenat de ses Solanes, a les finques Alcanella i Alcanelletta, concedida el 25 de gener de 1945 de manera ininterrompuda. Núm. de clau 0,-PM/1, que s'inicià amb un cànon de 25 pessetes que després, l'any 1974, es revisà i passà a ser de 250 pessetes.
- b) Autorització de pas sense constituir servitud (extingida), per un camí de carro des Pixarells que havia d'enllaçar amb la carretera Pollença-Lluc, a favor del predi Mossa, concedida l'11 de juliol de 1949.
- c) Autorització de pas sense constituir servitud (extingida), per la carretera vella de Pollença a Escorca a favor del predi Muntanya, des de la carretera general de Pollença fins a l'entrada de la finca de Muntanya, que va autoritzar el Districte Forestal de Balears el 23 d'agost de 1955. L'acta d'autorització de pas està datada el 20 de juliol de 1956. L'autorització de pas és per a 30 anys, des que es dona l'autorització el 23 d'agost de 1955 fins a l'any 1985. Núm. de clau 0;-PM/3. D'acord amb l'escrit de 9 d'abril de 1975, de l'enginyer cap d'ICONA de Balears, en què li transcriu al propietari de Muntanya l'escrit del subdirector general de Recursos en Règim Especial de 2 d'abril de 1975, que li comunica que a causa de la negativa a pagar el cànon corresponent a l'any 1975, s'incoa un expedient d'anul·lació, i que transcorreguts 15 dies sense rebre resposta de l'arrendatari, se l'entendria conforme amb la resolució d'anul·lació de l'autorització de pas. El 8 d'abril de 1976 l'enginyer d'ICONA de Balears comunica per escrit al director d'ICONA que el beneficiari de l'autorització es va negar a pagar el cànon de pas, per la qual cosa es va incoar l'expedient d'anul·lació, que va esdevenir ferm atès que l'interessat no va contestar l'escrit.

En relació amb les servituds de pas, tal com consta en el Registre de la propietat d'Inca amb data de 19 de novembre de 1901:

- a) Menut consta amb una servitud de pas per als camins vells de Lluc a Pollença i Lluc a Mossa. Es tracta d'uns camins de pas i servitud pública.
- b) Menut consta amb una servitud pública a una riera o torrent que neix a la possessió de Menut, i que conflueix en el torrent de Lluc

El 21 de desembre de 1928 s'aprova la instal·lació d'un viver forestal a Menut.

L'any 1947 s'autoritza l'explotació de les aigües de la font des Pedregaret (consulteu el capítol Aigua, dins usos humans i aprofitaments, pàg. 24).

Els MUP núm. 1 i núm. 2 de Binifaldó i Menut es varen transferir a la comunitat autònoma de les Illes Balears amb el Reial decret 1678/1981, d'1 d'agost, de traspàs de funcions i serveis de l'Estat en matèria de conservació de la natura (publicat en el BOE núm. 225 de 19 de setembre de 1984).

Pel que fa als aspectes de protecció del territori, les dues finques s'enclaven dins la tipologia d'àrea natural d'especial interès (ANEI) i estan protegides amb la Llei 1/1991 del Parlament balear (Llei d'espais naturals i règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears). Els alzinars d'aquestes finques s'inclouen en el Decret 130/2001, de 23 de novembre, de delimitació de les àrees d'alzinar protegides, aprovat arran del que establia la disposició addicional primera de la Llei esmentada.

Les dues finques formen part, amb l'epígraf "Cimals de la serra", de la zona ES5310027, proposada com a lloc d'interès comunitari (LIC) per formar part de la Xarxa Europea Natura 2000 i d'acord amb la Directiva d'hàbitats 92/43/CEE. En aquest sentit, s'han declarat també zona especial de protecció de les aus (ZEPA), per Acord del Consell de Govern de 28 de juliol de 2000.

La Resolució núm. 26740 del director general de Biodiversitat de 4 de gener de 2001 (BOIB, 2),(BOIB núm.? 2 de....) declara les finques públiques de Binifaldó i Menut com a **refugi de caça**, de manera que hi ha quedat prohibida qualsevol modalitat cinegètica, inclosa la caça a coll.

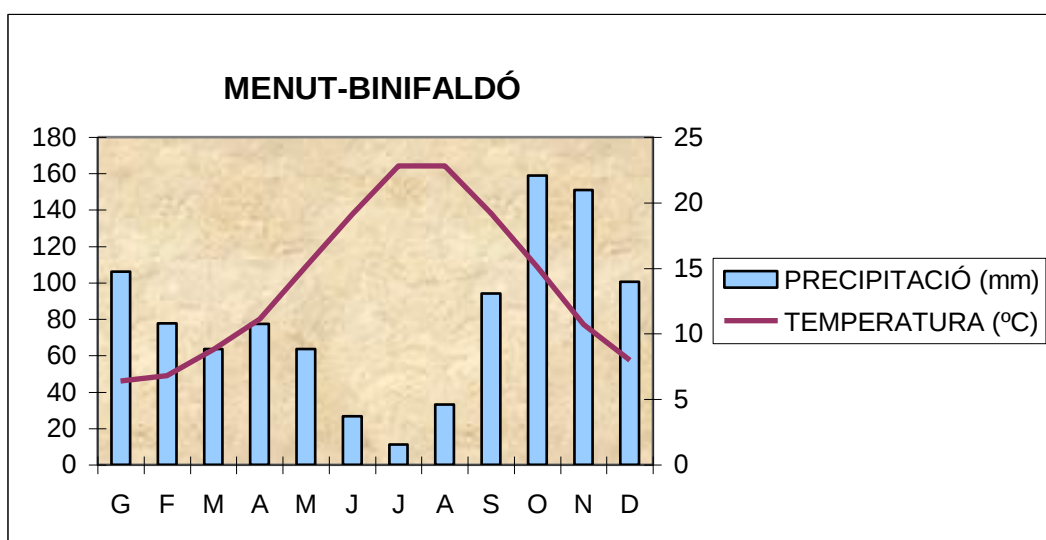
Fiscalment, i d'acord amb el que estableixen l'article 3 de la vigent Llei de la forest, de 8 de juny de 1957, i l'article 19 del Reglament posterior que la desplega (Decret 485/1962, de 22 de febrer), s'especifica de manera inequívoca que els béns del patrimoni forestal de l'Estat (en l'actualitat i per defecte de les comunitats autònomes) estan exempts de contribució i impostos de l'Estat i de les entitats locals. Aquest és el cas dels monts d'utilitat pública núm. 1 i 2 de Binifaldó i Menut.

1.2. Característiques físiques

✓ Clima

Binifaldó i Menut es troben dins un àmbit general de clima mediterrani temperat, caracteritzat per uns hiverns suaus i uns estius càlids i secs, però la topografia en marca uns trets diferenciadors. Situades dins la vall de Lluc i remuntant el vessant occidental del puig Tomir, s'hi considera un microclima diferenciat determinat per la relativa altitud i configuració de la vall, que propiciarien l'embassament de bosses d'aire fred, i per la situació a l'obaga d'un dels principals cims de la serra.

Pel que fa a les precipitacions, presenta uns valors màxims a la tardor (octubre i novembre) i uns mínims a l'estiu (juliol, sobretot). La precipitació mitjana anual es calcula entre els 963,7 i els 1.050 mm¹.

Gràfic 1. Font: elaborat a partir de les dades de l' INM -Centre Meteorològic Territorial a les Illes Balears. Sèries Estellencs Arraval (1981-2000) per a les precipitacions; i es Verger (1991-2000) i s'Arracó Ca na Pereta (1981-1999) per a les temperatures.

Quant a les temperatures mitjanes, van des dels 6.4°C els mesos més freds fins a prop dels 23°C a l'estiu. S'han registrat uns mínims absoluts de fins a -6°C i uns màxims de 32.4°C. Si es miren aquestes dades amb detall, s'hi observa que l'oscil·lació tèrmica mitjana en aquesta vall és relativament ampla, tant l'anyal, que pot assolir els 18°C, com la diària. L'explicació d'aquest fenomen és la dinàmica atmosfèrica que es dona a la vall. Per un costat, s'assoleixen unes temperatures mínimes amb l'embassament de bosses d'aire fred esmentat abans que, a mesura que es van dissipant, donen pas a una forta insolació a causa de l'altitud.

Tot i així, s'ha de tenir en compte l'efecte termoregulator de les masses boscoses, que en aquest cas són molt denses. Traduït en termes d'humitat relativa, s'assoleixen uns valors mínims a l'estiu del 46.5% i uns màxims també estivals del 63.3%.

¹ La primera xifra correspon a la precipitació mitjana anual a partir de les sèries del frànc 1; la segona apareix en la Jefatura Provincial del ICONA de Balears (1976) "4ª Revisión del Proyecto de Ordenación del Grupo de Montes núm. 1 y 2 Binifaldó y Manut de Escorca".

Els vents són predominantment de component SE i S, i, en general, no superen els 10 km/h i, com a màxim, arriben als 20 km/h.

✓ Geologia i geomorfologia

El relleu d'aquesta zona és bastant irregular i combina uns costers pronunciats amb uns fons de valls relativament planes. L'oscil·lació altitudinal va des dels 374 m fins als 1082,92 m del massís del Tomir (fotografia 82), la quarta cota de la serra de Tramuntana.

Segons el mapa que va editar l'Institut Tecnològic i Geominer d'Espanya, fulls 643/644/645/671 corresponents a la zona denominada sa Calobra/Pollença, geològicament les finques formen part de les unitats tectòniques denominades Calobra-G.Sand i Teix-Tomir. Els materials d'aquesta primera unitat són terciaris i diversos, fàcies de bretxes i olistòlits de l'oligocè superior i del miocè inferior, coberts de materials col·luvials holocènics amb matriu limolítica. Dins la subunitat terciària des Pixarells i sa Moleta (juràssica) hi trobam una clapa del triàsic rethià formada per dolomies tabulars, bretxes dolomítiques i carniols que configuren un paisatge càrstic excepcional. Cavalcant sobre aquesta unitat tectònica Calobra-G.Sand, s'hi situa la unitat Teix-Tomir, que en el punt de contacte deixa aflorar materials del Keuper (zona del Bosc Gran), lutites, arenisques i guixos, però majorment es tracta de fàcies dolomítiques triàsiques (rethià) i de calcàries, dolomies i bretxes calcàries juràsiques (lias) que configuren els vessants i cims del Tomir i sa Moleta de Binifaldó.

Geomorfològicament destaquen els esquetjars de la subunitat des Pixarells, que assoleixen uns graus importants de desenvolupament en forma de zones endorreiques o camps de dolines a la Terra de ses Olles, catalogades en el Pla especial de protecció del municipi d'Escorca. Les morfologies exocàrstiques (fotografies 151 i 152) d'aquest indret han contribuït de manera decisiva a la merescuda fama des dels punts de vista paisatgístic, naturalístic i turístic (ex: es Camell).

El karst de Menut és un dels més notables de la serra de Tramuntana i el més accessible, perquè està a prop de Lluc i perquè el travessa la carretera de Lluc a Pollença. Suposa un dels valors naturals més notables de la finca i té unes possibilitats interpretatives i de visita extraordinàries. Per tant, ha de ser una prioritat de gestió.

El modelat endocàrstic és també important i és notable la gran quantitat de cavitats subterrànies, representades majorment per avencs i coves.

AVENCs i COVES LOCALITZATS A LES FINQUES PÚBLIQUES DE BINIFALDÓ I MENUT (ESCORCA)				
AVENC	COORDENADES UTM	ALTITUD (m)	Profunditat (m)	Classificació
S'Avenc III	491180/4409090	560	15-30	Lloc natural d'interès general
Avenc des Bolets, des Camell o es Pouet	490700/4408850	520	15-30	Lloc natural d'interès general
Avenc des Lapiaz	491110/4409130	560	15-30	Lloc natural d'interès general
Avenc Petit de Binifaldó	492190/4410390	595	15-30	Lloc natural d'interès general
Avenc des Porro	490700/4409710	510	15-30	Lloc natural d'interès general

COVA	COORDENADES UTM	ALTITUD (m)	Recorregut (m) / Profunditat (m)	Classificació
Cova de s'Alzinar des Corral des Bous	490975/4409450	520	15-30	Lloc natural d'interès general
Balma de sa Bassa	491970/4410280	550	<15	D'especial interès historicoarqueològic
Cova de sa Barramenta	490700/4408750	540	15-30	D'especial interès historicoarqueològic
Cova de sa Cometa des Morts	490700/4408920	530	30-300	D'especial interès historicoarqueològic
Cova de Muntanya	492610/4411300	540	30-300/30-100	D'especial interès historicoarqueològic
Cova de Menut	491180/4409920	550	30-300	D'especial interès historicoarqueològic

Taula 3: Elaborada a partir de les fonts de F. Cardona, J. Ferreres (1979): "Estudio espeleológico del Puig Galatzó. Mallorca. *Exploracions*, 3. Conjuntament amb J.A. Encinas (1997) "Inventari Espeleològic de les Illes Balears". Mallorca. *Endins*, 21

Pel que fa al modelat de vessant, és en general de dissolució, ja que es tracta d'uns materials calcaris, i és notable l'encaixament dels torrents, especialment el tram del torrent des Bosc Gran més proper a Alcanella. També hi és present la dinàmica deposicional a les àrees més planeres, que possibilita el desenvolupament de sòls i l'aprofitament com a terres de conreu (camps de Binifaldó). Són interessants, també, les nombroses rossegures al peu dels punts més escarpats del massís del Tomir (fotografies 029, 030 i 032).

✓ Hidrologia

L'aigua és un recurs abundant a les finques de Binifaldó i Menut. L'aqüífer forma part de la unitat hidrogeològica 18.03 del Puig Roig, del qual només es disposa de dades agregades a les unitats 18.02 Valldemossa-Sóller i 18.04 Formentor, les que configuren el sector septentrional exterior de la serra de Tramuntana, i s'assigna al conjunt una recàrrega natural de 35 hm³/any.

L'aigua brolla a diferents punts dins la finca, que coincideixen en general amb les discontinuïtats litològiques. S'hi han catalogat 11 fonts, de les quals 3 són permanents al llarg de l'any. En el quadre següent es fa referència al tipus i aprofitament d'aquestes fonts:

NOM	CANALITZACIÓ	TIPUS	USOS
Font dets Albellons (Binifaldó) Fotografia 044	Mina tancada. Tota la font es troba canalitzada fins a Menut. Sistema constituït per un seguit de canonades, dos dipòsits i un parell de safareigs	Estacional	Proveeix Binifaldó i Menut
Font des Còssil (Binifaldó) Fotografia 039	Mina canalitzada cap a un safareig	Estacional	Omple el safareig de Binifaldó
Font des Pedregaret (Binifaldó) Fotografia 040, 041	Tot el sistema està completament canalitzat. Font que explota l'embotelladora <i>Aguas de Binifaldó</i> . No s'hi pot accedir.	Permanent	Explotació econòmica de l'embotelladora de l'aigua de Binifaldó
Font de ses Cases (Binifaldó) Fotografia 036	Mina subterrània amb graons d'accés. Canalitzada cap a Menut	Permanent	Proveeix Viver
Font Negra (Binifaldó)	Font canalitzada	Estacional	Abeurador per a ovelles i cabres

Font de sa Coma de Binifaldó (Binifaldó) Fotografia 034	Mina curta i folrada de pedres per a la protecció del punt de surgència. Pina inicial de la qual surten una canaleta i una posterior xarxa de tubs. Desemboca en una pica abeurador	¿?	Abeurador per a ovelles i cabres
Torrent des Bosc Gran (Binifaldó) Fotografia 042	Tram del torrent del Bosc Gran que raja amb un cabal considerable i sense cap construcció artificial	Estacional	Abeurador de ramaderia extensiva
Font de s'Oubi (Binifaldó) Fotografia 038	Connectada a un aljub i dues piques	Estacional	Abeurador
Font des Vivero o de s'Hort (Menut) Fotografia 155	Mina que desemboca a una piqueta, d'on es canalitza l'aigua amb unes canonades als safareigs del viver de Menut	Permanent	Regadiu al viver forestal de Menut
Font de sa Magnèsia (Menut) Fotografia 154	Mina connectada per canaleta descoberta fins a les cases de Menut	Estacional	Omplir els safareigs superiors de Menut
Font des Pixarells (Menut) Fotografia 153	Raja per una paret de roca i es filtra cap a un aljub	Estacional	Dues piques o abeuradors
Font de s'Herbei (Binifaldó) Fotografia 037	És una surgència enmig del llit del torrent entre el coll del Bosc Gran i el torrent del Bosc Gran	Estacional	Cap

Taula 4: Elaborada a partir de M. Llobera O'Brien, "Estudi de les Fonts a Propietats Públiques de la Serra de Tramuntana de Mallorca" (1999), Govern de les Illes Balears, Conselleria de Medi Ambient, Direcció General de Biodiversitat. Inèdit

Són nombrosos els torrents que transcorren dins les finques (consulteu el mapa núm.2, hidrològic, annex X). El de major entitat és el torrent de Binifaldó, que neix a la falda del Tomir, al coll des Pedregaret, travessa sa Coma, separa Mossa de la Terra de ses Olles i dreina cap al Clot d'Albarca, on s'ajunta amb el torrent de Mossa. És també important el torrent des Bosc Gran, que dreina cap a Alcanella des de l'altre costat del coll des Pedregaret i des del ramal que ve de la serra den Massot.

També s'hi localitzen les capçaleres de diversos torrents. És el cas del torrent de Lluc, que neix a la falda de la Moleta de Binifaldó, dins Menut; o el del torrent Fondo, que des del vessant nord del Tomir dreina cap a Muntanya.

1.3. Característiques ecològiques i biològiques

✓ Flora. Espècies rellevants

Plantes inferiors

L'alzinar, comunitat forestal predominant a la zona, presenta unes condicions ecològiques idònies per a la majoria dels briòfits. S'ha assenyalat l'interès especial de tres hepàtiques epífites: *Lophocolea heterophylla*, *Metzgeria furcata* i *Lophocolea bidentata*, espècies rares a Balears.

Entre els pteridòfits cal destacar *Anogramma leptophylla*, falguera poc freqüent a Mallorca i que viu al torrent de sa Coma i prop de la font des Pedregaret.

Plantes superiors

La flora de Menut i Binifaldó inclou 261 tàxons inventariats², dels quals 33 (aproximadament un 13%) són endemismes balearics i 6 tàxons tirrènics (vegeu annex I). Gran part dels endemismes es localitzen als penyals, sobretot, en el massís del Tomir i envoltant la Moleta de Binifaldó.

No es presenta a la zona cap tàxon amenaçat. Només la palònia borda, *Helleborus lividus*, i *Linaria aeruginea* subsp. *pruinosa* són considerades com a quasi amenaçades (NT) en el Llibre vermell de la flora vascular de les Illes Balears³.

Entre les espècies no endèmiques més rares destacaríem: el rotaboc (*Acer opalus* subsp. *granatensis*, fotografia 135), l'arbre de visc (*Ilex aquifolium*), l'espàrec bord (*Monotropa hypopitys*), la pomera borda (*Sorbus aria*) i *Gagea iberica*.

Vegetació actual

Una gran part de la superfície de Menut i Binifaldó està ocupada per alzinar (*Cyclamini balearici-Quercetum ilicis*) en un estat de conservació acceptable. S'hi han duit a terme uns treballs silvícoles preventius contra els incendis forestals que afecten els entorns forestals de: les cases de Binifaldó, la font des Pedregueret, el coll Pelat, els voltants de la bassa artificial de sa Coma i les faixes confrontants amb els camins més transitats de les dues finques.

Hi ha uns indrets determinats que varen ser desforestats (carboneig, obertura de terrenys agrícoles): antics camps de sa Rota Vella localitzats prop de les cases de Binifaldó, terrenys a cada banda del camí vell de Pollença i sa Coma. La vegetació substitutiva és una brolla de xiprell (*Erica multiflora*), romaní (*Rosmarinus officinalis*) i mata (*Pistacia lentiscus*), bona part amb pins (*Pinus halepensis*), de l'associació *Loto tetraphylli-Ericetum multiflorae*, amb abundants estepes (pioneres) com a espècies companyes.

La meitat occidental de Menut presenta una gran extensió de garriga d'ullastre (*Olea europaea* var. *sylvestris*), mata (*Pistacia lentiscus*) i càrritx (*Ampelodesmos mauritanica*) com a espècies representatives pertanyents a l'associació *Cneoro-Ceratonietum siliquae*.

² SECONA, 1995: Inventari de biodiversitat de les Finques Públiques de la Serra de Tramuntana, Volum III, 1ª part. Documents tècnics de conservació. Conselleria d'Agricultura i Pesca, Govern Balear.

³ Llibre Vermell de la flora vascular de les Illes Balears, en premsa. Documents tècnics de conservació, II època, núm. 9. Conselleria de Medi Ambient, Govern Balear.

Ocupa els llocs més rocosos i assolellats de la finca. En les zones de transició entre l'alzinar i l'ullastrar hi apareix una vegetació mixta (que inclou el pi) que representa el marge del bosc. En els terrenys de més altura hi trobam espècies característiques de l'aliança *Hypericion balearici* com són l'estepa joana (*Hypericum balearicum*), l'aritja (*Smilax aspera balearica*) o el romaní de muntanya (*Rosmarinus officinalis palaui*) .

A les zones amb menys sòl i més pendent, les carritxeres (Ass. *Smilaco balearicae-Ampelodesmetum mauritanicae*) substitueixen la comunitat anterior, la qual cosa suposa un estadi degradatiu més avançat.

Els matollars xeroacàntics es troben per damunt les carritxeres i ocupen les parts més altes (Tomir –fotografia 127-, Moleta de Binifaldó) amb sòl sec i exposades a la violència del vent. Les espècies característiques són l'eixorba-rates blanc (*Teucrium marum* subsp. *Occidentale*), l'eixorba-rates negre (*Astragalus balearicus*), el romaní (*Rosmarinus officinalis* var. *Palaui*) i l'aritja (*Smilax aspera* var. *Balearica*).

La vegetació rupestre està representada per diferents associacions:

- *Hippocrepidetum balearicae*, amb espècies com *Scabiosa cretica*, violeta de penyal (*Hippocrepis balearica*), *Globularia cambessedesi*, *Genista majorica*. Localitzada principalment en els cingles ombrejats.
- *Saturejo-Asplenietum petrarchae*. En destaquen *Asplenium petrarchae*, *Micromeria filiformis*, *Melica minuta*. Localitzada en les roques exposades al sud, dins el domini de l'ullastrar.
- *Potentillo-Pimpinellietum*, les principals espècies són *Pimpinella tragus* var. *balearicum*, *Potentilla caulescens*, *Helichrysum ambiguum*. Localitzada a les cingleres més altes del Tomir, exposades al nord. En contacte amb aquesta associació s'hi troben el rotaboc i la pomera borda.
- *Sibthorpio africanae-Arenarietum balearicae*. En destaquen *Sibthorpia africana*, *Cymbalaria aequitriloba*, *Arenaria balearica*. Localitzada en els relleixos ombrejats de les roques amb humitat important.

El boix (*Buxus balearica*) i l'aladern de fulla ampla (*Phillyrea latifolia*) formen una comunitat relativament abundant en el límit del Bosc Gran, al vessant sud-est de la serra den Massot, que s'estén cap Alcanella i Miner Gran. Té un interès botànic com a possible relict testimonial de la vegetació prehumana de la serra.

En els torrents petits que travessen sa Coma i devora les àrees recreatives de Menut hi trobam poblacions de polls, oms i algun eucaliptus (de diferents edats), fruit de diverses repoblacions (fotografies. 120, 123, 130, 131, 132). Aquests bosquets de ribera ajuden a la disminució de l'escorrentia superficial, augmenten la retenció d'aigua, contribueixen a incrementar la biodiversitat i funcionen com a faixes verdes antiincendis.

Les murtedes (*Clematido balearicae-Myrtetum communis*) són abundants a sa Coma de Binifaldó (fotografies 130, 131). Es troben entremig del llit dels torrents i l'alzinar allà on el grau d'humitat és considerable.

Fa uns 50 anys es varen plantar xiprers (*Cupressus sempervirens*) en el Tomir, a la Moleta de Binifaldó (damunt l'alzinar) i en un comellar prop del límit occidental de Menut amb Albarca.

Vegetació potencial

Entenem la vegetació potencial com el resultat de la connexió entre la successió ecològica i la gestió restauradora o de manteniment de la vegetació actual. En aquest sentit, la disminució de la població de cabra i l'adequada densitat de peus permetrien un enriquiment progressiu en espècies del sotabosc de l'alzinar, que és la vegetació potencial de gran part de la zona. D'altra banda, l'absència d'incendis forestals facilitaria la lenta evolució de comunitats transitòries com les brolles del *Loto tetraphylli-Ericetum multiflorae* a formacions climàtiques d'alzinar.

Bona part de la meitat occidental de Menut està ocupada per garrigues de l'*Oleo-Ceratonion*. Actualment ocupa les zones de menor qualitat edàfica.

Les comunitats xeroacàntiques ocupen els indrets més secs, rocosos i castigats pel vent. La vegetació és, en aquests llocs, pròxima a la potencial.

En l'annex VIII de cartografia, s'hi inclouen els mapes de vegetació (núm. 3), d'interpretació fisiognòmica de la vegetació (núm. 4), de cobertura vegetal (núm. 5) i d'àrees d'interès científic (núm. 6), que complementen aquest apartat de vegetació.

Propostes de gestió sobre la vegetació:

- Entenem que la gestió de la finca ha de recuperar el cultiu dels antics oliverars de Menut i Binifaldó, i conservar un paisatge tradicional que representa un patrimoni cultural heretat dels nostres avantpassats. Consulteu el projecte MB26.
- És aconsellable plantar l'alzina (*Quercus ilex*) i els arbusts rebrotadors propis de l'alzinar a l'àrea repoblada amb pi (*Pinus halepensis*) en el camí vell de Pollença (Binifaldó), prop del límit amb Muntanya. D'aquesta manera, s'accelerarien les pautes temporals de la successió secundària encaminades a obtenir una comunitat més madura i amb menor risc d'incendis.
- Cal estendre la vegetació relictica de boix baleàric.
- L'estratègia de repoblació per bosquets, per dispersar en el futur les llavors a l'entorn, es considera especialment adequada.
- Cal assegurar el control d'eventuals incendis i planificar les mesures de prevenció que siguin aplicables.
- Per gestionar d'una manera adequada la vegetació, cal limitar la pressió d'herbívors i, sobretot, la densitat de cabra orada, que no ha de superar els 0,05 animals per hectàrea, si hi són presents altres herbívors.

Les cabres orades, que ocupen la serra de Tramuntana i la serra de Llevant, es presenten en unes densitats elevades, la qual cosa suposa greus perjudicis per als ecosistemes naturals de Mallorca. La supervivència de moltes plantes endèmiques que formen part de la dieta d'aquestes cabres està en perill. A més, impedeixen la regeneració natural dels boscos i de les zones cremades (augment de l'erosió) i provoquen unes malformacions greus i nanisme en els arbres repoblats.

El control demogràfic de cabres en aquestes finques és molt feble i s'ha d'aplicar amb l'objectiu de disminuir-ne la densitat i seleccionar-ne els fenotipus de la varietat considerada autòctona.

✓ Fauna. Espècies rellevants

Invertebrats

Una bona part de les espècies de gasteròpodes són típiques de bosc. Hi trobam endemismes propis de zones poc alterades com *Iberellus balearicus* (caragol de serp), *Limax majoricensis*, *Trochoidea pollenzensis*. S'ha destacat l'interès per als especialistes de possibles espècies noves (no descrites) de gasteròpodes del gènere *Testacella* i *Vitrea*.

No falten els insectes propis de les cavitats subterrànies com són *Campodea majorica* i *Duvalius balearicus* localitzat a la cova de Menut, a la de Binifaldó i sa Cometa des Morts.

Dues espècies de someretes han estat exclusivament recol·lectades a Menut: *Porcellio balearicus* al coll Pelat i una espècie del gènere *Armadillidium* a la Terra de ses Olles.

Amfibis i rèptils

Hi abunda el granot (*Rana perezi*), afavorit pels diferents punts d'aigua artificial (bassa artificial, safareig, fonts) i naturals de la zona. El calàpet (*Bufo viridis*) no és rar a Binifaldó i Menut, el podem trobar tant a les terres més baixes com als roquissars de les parts més altes.

No s'ha descrit cap població de ferreret (*Alytes muletensis*) a la zona. La raó principal és la manca de biòtops naturals d'accés difícil per als depredadors, que conservin aigua durant l'estiu. Tot i això, s'han descrit llocs que, amb les reformes necessàries, podrien ser potencialment adequats per introduir-lo (un cocó en el torrent de Binifaldó i un aljub i dues piques a la font de s'Oubi).

Les dues espècies de serps de Mallorca hi són presents: la serp d'aigua (*Natrix maura*), el depredador més important dels ferrerets, i la serp de garriga (*Macroprotodon cucullatus*).

Aus

Les espècies de bosc hi són presents en poblacions importants (cap-ferrerico blau, pinsà, trencapinyons, cadenera, rossinyol, ropit, menjamosques, tord, grívia, etc.). Les espècies de penyal com la pàssera de pit vermell i el cabot de roca també hi són comunes.

La zona és visitada sovint per rapinyaires que no hi nidifiquen, com el voltor negre (*Aegypius monachus*) o el falcó marí (*Falco eleonora*). El xoric (*Falco tinnunculus*) s'hi reproduïx i possiblement també el falcó pelegrí (*Falco peregrinus*) i l'esparver (*Hieraetus pennatus*).

Mamífers

S'hi han inventariat les espècies de mamífers terrestres següents:

- Les poblacions dels tres carnívors mallorquins (mart, *Martes martes*; geneta, *Genetta genetta* i mostel, *Mustela nivalis*) hi són saludables.
- L'eriçó (*Atelerix algirus*) viu, sobretot, a la garriga i al pinar de Menut.
- Els rosegadors, preses dels carnívors i rapinyaires, hi són abundants.
- La cabra orada (*Capra hircus*) no permet la regeneració natural dels boscos.

És de suposar que també hi hagi conills (*Oryctolagus cuniculus*) i llebres (*Lepus capensis*).

En l'annex X de cartografia, mapa núm. 6, s'hi poden consultar les àrees d'interès científic per a la flora i la fauna.

Propostes de gestió per a la fauna:

El tub de sortida de les aigües de la depuradora de la font des Pedregueret està situat en el torrent des Bosc Gran (fotografia 055). Aquesta aportació continua d'aigua ha permès la colonització d'una població important de granots, que suposa un perill per a la supervivència d'una població propera de ferrerets (Roman, A. com. pers.). D'altra banda, un cocó situat més avall forma part de l'inventari de llocs potencialment adequats per a la reproducció del ferreret. Seria convenient que l'aigua desemboqui a la conca del torrent de Binifaldó.

- La presència d'un bon nombre de cavitats a Menut i Binifaldó, juntament amb la manca d'informació sobre els quiròpters a Balears, fan aconsellable un estudi d'aquests mamífers.
- Localització en el camp de possibles parelles nidificants de falcó pelegrí (*Falco peregrinus*) i esparver (*Hieraaetus pennatus*).

1.4. Usos humans i aprofitaments

✓ L'ordenació i els aprofitaments

Com a la resta de les propietats rurals de Mallorca, les finques de Binifaldó i Menut es constituïren en base a una economia d'autoconsum, això vol dir, una explotació dels recursos de la finca que primerament servís per cobrir-ne les necessitats dels pobladors i que després els excedents que se'n generassin serviren per incrementar-ne les rendes. Així, des de fa molts de segles, se n'han explotat els boscos, les terres agrícoles i les pastures per a la ramaderia.

Quan l'Estat va adquirir aquestes finques, el Patrimoni Forestal de l'Estat continuà gestionant les explotacions d'acord amb uns plans d'ordenació decennals, orientats cap a la producció. Els productes primaris eren les fustes de pi i alzina, i també s'ordenava l'aprofitament de productes secundaris (caça, pastures, aigua,...). Si més no, a partir de la 4ª Revisió, i la darrera que hi ha hagut, del Pla d'ordenació dels monts núm. 1 i 2 Binifaldó i Menut del CUP de 1976, es modifica l'objectiu de l'ordenació i es dóna al mont el caràcter de recreatiu i s'hi incrementa l'aprofitament dels productes secundaris, que sí que havien fet augmentar la renda de les finques.

Els aprofitaments secundaris hi són encara vigents i s'adjudiquen anualment a partir dels plans anuals d'aprofitament. També poden incloure uns aprofitaments extraordinaris de la fusta. En la taula següent, s'hi presenten els aprofitaments continuats, els encara vigents i el seu històric i els que finalitzaren en els darrers **cinc anys** (des del 1997 fins al 2001), i també els aprofitaments puntuals que coincidiren en els MUP núm. 1 i 2, Binifaldó i Menut, també durant aquest darrer quinquenni:

PERÍODE	CLASSE APROFITAMENT	UNITAT	ADJUDICATARI/A
		ADJUDICACIÓ (€/ptes) ⁴	
1990-2010 (concessió per 20 anys)	Explotació de les aigües de la font des Pedregaret i ús de la marca "Aigua de taula de Binifaldó"	Cànon l'any 1990 de 3305,57 € (550.000 ptes.), i el 2001, de 4908,98 € (816.786 ptes), per revisió de l'IPC	Miquel Cerdà Capó Plaça Espanya, 10. Palma. DNI: 41238798 M
1991 (adjudicació per 30 anys, amb pagament previ del cànon)	Autorització de pas sense constituir servitud a favor de les finques d'Alcanelleta	Cànon que ascendia a 0,15 € (25 ptes.) el 1945. Es revisà l'any 1974 i passà a 1,50 € (250 ptes). Del 1997 al 2001 ascendeix a 2,27 € (377 ptes.)	(1997-1999): Concha Bennassar Barceló DNI: 41126598 (2000-2001): Antonio Bennassar Carratalà Posada de Montserrat, 18 07001. Palma DNI: 42980732 B
1991 (adjudicació per 30 anys, amb pagament previ cànon)	Autorització de pas sense constituir servitud a favor de les finques d'Alcanella	Cànon que ascendia a 0,15 € (25 ptes.) l'any 1945. Es revisà l'any 1974 i passà a 1,50 € (250 ptes). Del 1997 al 2001 ascendeix a 2,27 € (377 ptes.)	(1988-2000): Concepción Amer Solivellas DNI: 41340833 (2001): Tomok S.L. CIF: B.07688120 Passeig Colon, 72 07458. Can Picafort

⁴ Nota: els preus d'adjudicació de l'aprofitament d'aigües s'estableixen d'acord amb la taxació + % de l'IPC de l'anualitat anterior. L'import de liquidació de cada aprofitament inclou el preu de l'adjudicació + les taxes i les exaccions parafiscals (Decret 502/1960).

1985-2001 (adjudicació anual) ⁵	Pastures / Montanera	226 llanars i 64 porcs / 738 ha	Esperança Villalonga Comas Predi Son March. 07315. Escorca. DNI: 41267529 D
		El 1985, 713,52 € (118.720 ptes), i el 2001, 60,10 € (10.000 ptes.)	
1987-2001 (adjudicació per 20 anys interrompuda) ⁶	Caça menor "colls"	32 llocs fixos	Ajuntament d'Escorca
		1.500 ptes/lloc taxació total 48.000 ptes. (288,48 €)	
1998	Extraordinari	282 pins	IBANAT
1999	Extraordinari	67 pins i 30 oms	IBANAT
2000	Extraordinari	80 pins	TRAGSA

Taula 5. Elaborada a partir dels plans anuals d'aprofitament.

D'acord amb l'article 37 de la Llei de monts, de 8 de juny de 1957, no es permet l'aprofitament de les espècies silvestres que no s'incloguin en el pla anual o periòdic aprovat. No obstant això, seria recomanable fer una excepció en el cas de la recol·lecció d'espècies silvestres no protegides (bolets, espàrrecs, ...) de consum tradicional i limitar-ne les quantitats màximes permeses a l'autoconsum. La recol·lecció no pot implicar en cap cas el desarrelament de plantes o la destrucció del miceli dels fongs.

✓ Agricultura

Binifaldó i Menut es conreaven conjuntament des del segle XVI, ja que pertanyien a un mateix propietari. Foren propietats fonamentalment forestals i ramaderes i, des del segle XVII, s'hi estengué el conreu de l'olivar. Jeroni de Berard, en *Viaje a las villas de Mallorca* (1789), descriu Menut com una propietat mitjana, dedicada a **olivars, vinyes, figuerals i producció de blat, amb una font i un hort**. Hi destacaven els indrets anomenats s'Hort, sa Tanca, sa Rota Nova de sa Creu i l'alzinar del Racó den Jeroni. Binifaldó es dedica a l'olivar, al conreu de cereals i a l'explotació dels alzinars.

A la 3ª Revisió del Pla d'ordenació (1966) es consideren aprofitaments:

- L'olivar. Es colliren 26.778 kg d'olives (50% var. comuna i 50% var. *manzanilla*) durant el decenni 1956 i 1965.
- Els fruiters. 446 peus, entre pomeres i figueres. En total 3,3 ha de secà i 2,2 ha de regadiu.

A la 4ª Revisió (1976) ja no s'hi recullen els fruiters, però sí:

- l'olivar. 22 ha que produïren 28.000 kg d'oliva (1966-1976). El pla especificava que l'aprofitament es faria per subhasta anual del fruit en peu i que l'Administració se'n reservava el tractament i el cultiu "*con miras a la conservación del aspecto paisajístico, por tratarse de pies milenarios*".

⁵ Nota: d'acord amb el Pla anual d'aprofitaments de l'ICONA, es determinaven els aprofitaments de què havien de ser objecte les finques. L'any 1976 (BOB de 25 de desembre de 1976) l'ICONA va elaborar un plec de condicions per treure a subhasta els aprofitaments de caça, de pastures i de cultius. La duració del contracte era de cinc anys naturals, el primer el 1977. No hi ha en els arxius cap altre plec de condicions posteriors. Les adjudicacions han estat anuals i formen part de les previsions del Pla anual d'aprofitaments. Fins a l'any 1996, es té constància de la treta a subhasta, subjecta a un plec de condicions (del qual no s'ha fet recull documental) de l'aprofitament de pastures. Amb posterioritat al 1996 l'adjudicació s'ha prorrogat anualment al rematant dels anys anteriors.

⁶ Encara que l'adjudicació es va interrompre el 2001, a causa de la declaració de refugi de caça dels monts de Binifaldó i Menut, cessà de fet amb anterioritat.

- els cultius. Eren 4 ha aprofitables, vora les cases de Binifaldó, que se subhastarien conjuntament amb les pastures.

Avui dia, únicament es mantenen els cultius herbacis en aquestes mateixes 4 hectàrees, associats a l'aprofitament de les pastures (fotografies 001, 004).

Es recomana recuperar els olivars per explotar-los (vegeu MB26 a les fitxes de projectes), els quals es distribueixen de la manera següent:

- 3,3 ha a sa Rota Vella (Binifaldó). Fotografia 133.
- 1,5 ha as Pixarells (Menut). Fotografies 137, 138.
- 1,8 ha a la Cometa des Morts (Menut).
- 10,4 ha a Menut, de les quals 2,9 ha ja reberen uns tractaments (2001).

L'aprofitament, segons convingui, es podria oferir a l'actual rematant dels cultius i les pastures o bé es podria dur a concurs públic. És important fer esment a la possibilitat d'un aprofitament conjunt dels olivars de diverses finques públiques on l'explotació és recuperable, concretament el MUP núm.14 Mortitx.

✓ Ramaderia

En una descripció de 1599 es compten a Binifaldó i Menut guardes de 300 ovelles, 200 cabres, 25 porcs i 20 bous. Per tant, antigament la ramaderia hi era diversa.

A partir de l'ordenació dels monts, la ramaderia porcina i ovina extensives s'hi permeten, adjudicades com a aprofitament de les pastures de les finques. La 4ª Revisió de l'Ordenació (1976) especifica que aquest aprofitament estarà supeditat al fet que no perilli la repoblació natural, per la qual cosa estén la prohibició absoluta de pasturatge dels ramats caprí, equí i somerí en tota la superfície del mont. S'autoritza una càrrega de 226 caps llanars i 64 porcs (total 546 caps reduïts a llanars) sobre 776 hectàrees durant els dotze mesos de l'any i de novembre a gener, respectivament.

Aquestes xifres es mantenen en anys successius fins al 2001, tot i que la pastura de porcs per a l'aprofitament dels aglans cessà de fet al principi dels anys 90, per més que l'adjudicació jurídicament és encara vigent.

✓ Ús cinegètic

Històricament, a Binifaldó i Menut s'hi ha practicat la caça com un recurs més dels que hi havia a les possessions de muntanya, i en diverses modalitats, des de la caça menor, sobretot a coll, fins a la caça de cabres amb llaç.

A partir dels plans d'ordenació, s'hi preveia només la caça menor com a aprofitament, i s'hi limitava la captura d'aus migratòries (tords i estornells) amb el sistema tradicional de filats a llocs fixos o colls (vegeu fotografies 098, 099). La sedentària representada per escassos exemplars de conills i perdius, quedava protegida a fi de recuperar les poblacions de manera natural.

La Resolució núm. 26740 del director general de Biodiversitat de 4 de gener de 2001 (BOIB, 2 núm.??? 2 de ??????), declara les finques públiques de Binifaldó i Menut **refugi de caça**, de manera que hi ha quedat prohibida qualsevol modalitat cinegètica, inclosa la caça a coll.

A diferència d'altres finques propietat de l'Estat i/o de la comunitat autònoma de les Illes Balears, a Binifaldó i a Menut no s'hi ha duit a terme les tasques per descarar la cabra orada. No hi ha dades específiques sobre quina és la densitat d'aquesta espècie a les finques però, integrat en un control de població que comprèn tota la serra de Tramuntana, seria convenient que els agents de Medi Ambient començassin també a descarar-la. (consulteu el projecte MB15).

✓ Aigua

Atesa la naturalesa de les finques públiques de Binifaldó i Menut, el recurs de l'aigua hi és molt abundant i una de les seves fonts, la font des Pedregaret (fotografia 041), s'explota comercialment. A continuació es detallen els esdeveniments històrics sobre aquest aprofitament:

- 03/05/1947 Bartolomé Tous Philip demandà l'explotació de la font per primera vegada. L'adjudicació com a aprofitament i el lliure accés se li concedeixen per tres anys, fins a l'1 d'octubre de 1950.
- 14/04/1952 Se n'adjudica a Miguel Cerdà Gelabert l'aprofitament com a aigua de taula de la font des Pedregaret. Concessió per nou anys a partir dels anys 1951 i 1952, inclosos per amortitzar les despeses d'instal·lació. Els cabals màxims d'aprofitament són de 100.000 l/any i 500 l/dia. El Patrimoni Forestal de l'Estat hi havia de construir les instal·lacions urbanes necessàries per envasar i esterilitzar l'aigua. La maquinària de canonades, comptadors, entre d'altres, eren a compte de l'adjudicatari, si bé en acabar la concessió tot passaria a propietat de Patrimoni Forestal (fotografia 024).
- 08/10/1953 Aprovació d'un nou contracte per a l'adjudicatari Miguel Cerdà Gelabert per als anys 1953-54 fins a 1972-73, en contestació a una sol·licitud de l'arrendatari (de 8 de juny de 1953) perquè el termini d'adjudicació fos superior als nou anys.
- 03/06/1968 S'hi autoritza construir un magatzem de 140 m² annex a la depuradora.
- 17/06/1968 Miguel Cerdà Gelabert inscriu la marca d'"Agua de Mesa de Binifaldó", amb el núm. 564.671, en el registre de la propietat industrial, BOPI d'1 d'agost de 1968.
- 14/04/1969 Miguel Cerdà Gelabert renuncia als drets sobre la marca "Agua de mesa de Binifaldó", inscrita al seu nom en el Règim de la propietat núm. 564.671.
- 23/04/1969 Patrimoni Forestal de l'Estat presenta una sol·licitud de registre de marca per a vint anys, per distingir "Agua embotellada de mesa de Binifaldó", que se li atorga el mateix dia.
- 01/06/1969 El BOPI anuncia que la marca "Binifaldó" apareix registrada en el Registre de la Propietat Industrial de 1972, pàg.3667, amb el número de marca 587.036 com a aigua de taula embotellada, a favor del Patrimoni Forestal de l'Estat. No s'hi indica la data de finalització de l'atorgament.
- 14/01/1970 Es tramita la legalització de la planta embotelladora d'"Agua de mesa Binifaldó", que explota Miguel Cerdà Gelabert, concessionari de l'aprofitament d'aigües subterrànies procedents de la font des Pedregaret.
- 27/01/1970 Es renouen l'adjudicació de l'aprofitament i l'ús de la marca registrada de "Agua de Mesa de Binifaldó" a Miguel Cerdà Gelabert fins al 1989. Se li autoritza tancar una zona inferior a 2 ha per construir-hi les instal·lacions necessàries per a l'aprofitament. Devora la font, s'habilitarà una zona fora del tancat per a l'abeurament dels visitants.
- 04/1970 L'adjudicatari demanda l'ampliació de les obres ja construïdes per explotar les aigües d'una manera més apropiada.
- 28/04/1971 Les aigües de la font des Pedregaret es declaren mineromedicinales, a sol·licitud de la Direcció General de Mines del Ministeri d'Indústria, amb comunicació a Miguel Cerdà Gelabert el 19 de maig de 1971. Es publica en el BOB el 10 de juny de 1971 i en el BOE de 10 de juliol de 1971.
- 28/05/1971 Tancament del perímetre d'una àrea de 1,984 ha, per a l'aprofitament de l'explotació de les aigües de la font des Pedregaret (fotografies 019, 045).
- 15/06/1972 Declaració d'utilitat pública de la font des Pedregaret, publicada en el BOE núm. 170 de 17 de juliol de 1972.
- 19/12/1981 ICONA accedeix a la sol·licitud de Miguel Cerdà Gelabert de pròrroga de la concessió de l'aprofitament fins al 31 de desembre de 1999, amb un cànon

de 300.000 ptes/any. Encara que la pròrroga aprovada l'any 1970 era vigent fins al 1989 (aquest inclòs), l'adjudicatari va demanar una nova pròrroga per 20 anys en base a l'amortització de les inversions efectuades a la planta.

31/12/1984 L'ICONA autoritza al rematant la construcció d'un dipòsit enterrat amb capacitat per a 1.600-1.700 m³ (fotografia 020).

27/09/1988 La Conselleria d'Agricultura i Pesca certifica que el rematant-concessionari de l'explotació de les aigües de la font des Pedregaret és Miguel Cerdà Capó.

04/1989 Tramitacions per prorrogar vint anys més el contracte del rematant d'aprofitament i sol·licitud per modernitzar la planta embotelladora (projecte de 30.700.000 pessetes).

20/06/1990 La Conselleria d'Agricultura i Pesca accedeix a les sol·licituds de pròrroga de Miguel Cerdà Capó per a 20 anys i amb el cànon de 550.000 ptes/any, subjecte a una revisió anual de l'IPC; i de modernització de la planta, a condició d'instal·lar-hi un sistema de depuració d'aigües residuals (SDAR). S'estableix que les obres, les instal·lacions i els accessoris seran propietat del Govern Balear una vegada acabi el contracte. Es comunica la pròrroga a l'interessat el 05 de juliol de 1990.

25/01/1991 S'aprova el projecte de SDAR, condicionat a una anàlisi mensual de l'afluent (fotografies 021, 022, 023, 025, 026, 055 i 103).

La concessió per a l'aprofitament de les aigües de la font des Pedregaret finalitzarà el juny de 2010.

La titularitat de la marca/patent "Aguas Binifaldó" consta en el registre de l'Oficina de Patents i Marques del Ministeri de Ciència i Tecnologia, amb titularitat de Patrimoni Forestal de l'Estat.

✓ Viver Genètic Forestal

Autoritzat el 21 de desembre de 1928 i en funcionament des dels anys 40 del segle passat, el Viver de Menut ocupa una superfície de 48.000 m², dels quals només 12.000 m² s'utilitzen per produir plantes. Els contenidors de cultiu actuals, agrupats en palanganes, de fàcil maneig, han permès reduir la superfície cultivada.

Les infraestructures de la instal·lació són les següents (vegeu plànol, annex VII);

- Reixa metàl·lica perimetral (955 m), per evitar el pasturatge de les ovelles del rematant de Menut.
- 4 safarejos (fotog.164), a la part més alta de la instal·lació, amb una capacitat aproximada de 140 Tm cada un, excepte el més gran, d'aproximadament 190 Tm. Aquest darrer té uns cruïsses a una de les parets i es buida a l'estiu. En els pressuposts del 2002 s'havia previst reparar-lo. Recullen les aigües de pluja, les del petit torrent que travessa el viver i les canalitzades des de Binifaldó.
- 5 safarejos (fotografies 163 i 165), en el sector sud, cada un amb una capacitat aproximada de 100 Tm, però un d'ells presenta un cruïssa i perd aigua (reparació inclosa en els pressuposts del 2002). S'omplen de la font descoberta l'any 1999 davant les cases de Binifaldó (fotografia 036), de la font dels Albellons (durant l'estiu; fotografia 044), de la font del Viver (fotografia 155), que l'any 2002 torna a rajolar després d'assecar-se el 2001, i de l'aigua procedent dels quatre safarejos esmentats en el punt anterior.
- 2 hivernacles: un per sembrar-hi pins (fotografia 256) i l'altre per a alzines (fotografia 54, 255), cadascun d'uns 60 m².
- 1 hivernacle amb el sostre de plàstic i els laterals descoberts (fotografia 252) d'aproximadament 5x50m, que s'utilitza per sembrar-hi la resta de les espècies.
- Una marjada on es col·loquen les palanganes de contenidors de cultiu de les plantes en creixement.
- Una altra marjada que està plantada amb polls i tamarells (per fer esqueixos).
- Una caseta d'uns 70 m² (fotog. 147) que serveix de magatzem per a les llavors i el substrat (consultau el capítol d'edificacions, pàg. 40)
- Part d'una marjada està plantada de pins blancs empeltats de pi pinyoner (fotografia 257).
- Una part de les cases de Menut s'utilitza per al personal del viver i al porxo contigu (fotografia 144) hi ha emmagatzemats dos tractors, dos remolcs, un motocultor i altres eines.

Consulteu la llista d'espècies produïdes, annex VII.

L'any 2001, es varen revisar els objectius i els criteris de gestió del viver, que ha passat a ser el Viver Genètic Forestal de la comunitat autònoma.

Des del Viver Genètic Forestal de Menut es coordinaran i desenvoluparan l'obtenció, la producció i la distribució del material forestal de reproducció que elabori la Conselleria de Medi Ambient i que respondrà a uns criteris de conservació de la diversitat dels sistemes forestals de les illes, mitjançant el control de procedència de propàguls i la selecció i millora genètica de les espècies vegetals autòctones de les Illes Balears. S'establirà i conservarà de manera permanent un fons genètic forestal.

Objectius del Viver Genètic Forestal de Menut:

- Produir els plançons autòctons necessaris per fer repoblacions als espais naturals protegits, a les finques públiques, a les que tenen conveni, a les privades (finques forestals) i a les obres públiques.
- Disposar d'un banc de llavors arbòries, arbustives i herbàcies per a possibles sèmres i restauracions vegetals adaptades a les condicions de sequera.
- Produir els plançons autòctons necessaris per als programes d'educació ambiental del Govern de les Illes Balears, per als col·legis d'ensenyament i per a les ONG. A la vegada, el mateix viver ha de servir com a recurs educatiu per a aquestes institucions.
- Convertir-se en un centre d'investigació i experimentació de la producció de planta forestal i aprofitar-ne la superfície actualment no utilitzada. La qualitat de la planta forestal té una gran importància en l'èxit de la repoblació.

El Servei de Gestió Forestal, amb la responsabilitat directa de la Secció de Conservació de Forests, desenvoluparà la planificació i gestió del viver, el manteniment del fons genètic forestal i les actuacions necessàries per obtenir, seleccionar i controlar el material de reproducció forestal necessari per cobrir les necessitats de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Propostes de gestió:

- Construir un dipòsit tapat (d'aproximadament unes 150 Tm) a un nivell inferior que els safarejos del sector sud, per recollir l'excedent d'aigua hivernal i aprofitar-la durant l'estiu.
- Per assolir els objectius del viver genètic de Menut, seria adequat establir relacions amb altres centres similars (ex: Comunitat Valenciana, Catalunya,...) perquè col·laborin a aplicar les seves experiències al cas de Menut.
- Habilitar una part dels actuals magatzems de les cases de Menut per obtenir i conservar llavors forestals.
- Eliminar les esteses elèctriques aèries que creuen el viver i soterrar les línies que serveixen al transformador i al motor d'impulsió de rec del viver.
- Incorporar uns sistemes d'estalvi de consum d'aigua en els dipòsits i línies hidràuliques del viver, eliminar-ne les fugues i establir-hi unes xarxes de rec que minimitzin les necessitats de recursos hídrics.

✓ Ús públic

Juntament amb la conservació, l'ús públic és l'altre objectiu a què es consagra qualsevol finca pública, i Binifaldó i Menut són potser, amb tota la comarca que envolta el Santuari de Lluc, uns dels focus de major afluència de visitants i, sens dubte, el més utilitzat a nivell recreatiu de tota Mallorca. I d'això en trobam extenses referències en l'ordenació de les finques públiques i uns grans esforços de l'Administració a partir de l'últim terç del segle XX.

Ús recreatiu

Les finques compten amb un nombrós volum anual d'excursionistes, ja que els seus camins formen part de moltes rutes tradicionals, de les quals en destaquen el camí vell de Lluc a Pollença (fotografies 114, 246) o la pujada al puig Tomir (fotografia 118), i d'uns itineraris d'interès turístic o naturalístic, com és la visita as Camell (consulteu la taula 10, de la xarxa viària interna). Però la importància se centra sobretot en les àrees recreatives (4), llocs d'esbarjo per a molts de visitants de la serra.

Amb la intenció de regular l'ús recreatiu dins Binifaldó i Menut, i especialment la mobilitat dels usuaris de les àrees recreatives, des d'aquest Document de Gestió es proposa un seguit d'itineraris autoguiats (vegeu el mapa núm. 8, de zonificació i projectes) que segueixen el traçat d'alguns dels camins tradicionals i que tindran una senyalització específica (vegeu el capítol de senyalització, pàg. 46). Un objectiu essencial d'aquests itineraris serà la interpretació, basada en els elements del paisatge que es puguin observar durant el recorregut.

Les àrees recreatives (AR), quatre en total, es distribueixen al llarg de la carretera C-710 de Lluc a Pollença i davant les cases de Binifaldó, i ocupen una superfície aproximada de 11,5 ha. La gestió de les àrees recreatives correspon a l'IBANAT que, amb les seves brigades, s'encarrega del manteniment de les instal·lacions, la neteja i la recollida d'escombraries i el proveïment de llenya. Fins a l'any passat, s'hi feien uns recomptes anuals de vehicles i usuaris. Tot i que les dades són incompletes (es tracta d'uns recomptes durant els caps de setmana i els dies festius dels mesos de major afluència de l'any), són prou significatives i poden ser útils per detectar quines són les necessitats i les èpoques de major pressió. A més, actualment i des de l'octubre de 2002, les brigades encarregades de les AR s'ocupen d'omplir una mostra d'enquestes molt senzilles que després tracta el tècnic d'ús públic de Tramuntana al Centre d'Informació Ca s'Amitger (consulteu l'annex XI).

La vigilància i el control de les àrees recreatives corresponen, juntament amb aquestes brigades, als agents de Medi Ambient.

A continuació es detallen els aspectes més rellevants de cada àrea.

Àrea recreativa es Pixarells (MUP Menut).

INFRAESTRUCTURES	ACCÉS
4 taules/bancs, 1 poal de fems, 6 fogons, 4 fogons coberts. Serveis higiènics d'obra amb dutxes. Zona d'acampada amb capacitat per a 30 persones. Senyal informatiu	Carretera Lluc-Pollença, km 17

Taula 6. Font: IBANAT

Consta de dos sectors, diferenciats per la topografia de la zona. En el primer, situat arran de la carretera, hi ha dues taules i bancs, quatre fogons, un poal de fems i una font d'aigua no potable (amb l'indicador corresponent) situada sobre una estructura d'obra esglaonada i folrada de lloses de pedra. Just a la rampa d'accés a l'àrea, s'hi troba el cartell informatiu i de benvinguda (fotografia 208), i l'espai lliure que l'envolta s'utilitza com a zona d'aparcament.

Un camí que passa per darrera la font i el rocam on se sustenta condueix al segon sector (fotografia 233). Aquí hi trobam dues taules més, dos poals de fems i sis fogons: un a prop de l'alzinar, un altre enclostat entre uns bancs circulars de ciment (fotografia 204) i els quatre restants tapats per una porxada amb teulada (fotografia 206). Contigua a aquesta porxada hi trobam una pica o rentador amb aigua no potable que desguassa, a través d'una canalització en molt mal estat, cap a un punt una mica apartat del roquissar (fotografies 202). Hi ha una altra construcció d'obra (aprox. 20 m²) que acull els excusats i les dutxes i que té un petit porxo frontal (fotografia 205). L'aigua que proveeix aquestes instal·lacions, la font esmentada abans i el rentador prové d'un dipòsit situat al costat de la carretera C-710, km 17,5 (fotografia 156) que proveeix també les instal·lacions de l'àrea recreativa Menut I. Una canonada travessa l'alzinar fins a un dipòsit subterrani localitzat al costat dels banys, que tenen, a més, una fossa sèptica. Per un camí que s'enfila dins aquest mateix alzinar s'arriba a l'àrea recreativa Menut II. A l'esplanada davant el porxo comença un camí, tancat al trànsit de vehicles amb una cadena (fotografia 201), que condueix a la Cometa des Morts i as Camell (i per extensió al Santuari de Lluc).

Es Pixarells és l'única àrea recreativa de l'illa que té una **zona d'acampada**. Tradicionalment s'han ofert unes 30 places, que gestiona el Servei Forestal (fotografia 198, 200). No hi ha una àrea especialment delimitada a aquest efecte i per això sovint hi trobam les tendes de campanya instal·lades a qualsevol indret, fet que genera conflictes amb els altres usuaris de l'àrea recreativa.

Per utilitzar la zona d'acampada, fins ara era necessari obtenir una autorització de la Direcció General de Biodiversitat (Servei de Gestió Forestal), que especificava el nombre de tendes i d'excursionistes, les dates d'acampada i comprometia el sol·licitant, entre d'altres, a responsabilitzar-se de qualsevol desperfecte, dels fems generats i a respectar les normes de convivència (consulteu l'annex XII). Les dades sobre el nombre de sol·licituds per fer ús de la zona d'acampada des Pixarells s'estan començant a tractar en aquests moments des del Servei d'Espais Naturals de la Direcció General de Biodiversitat. De la zona d'acampada controlada (ZAC), no se'n feia cap tipus de seguiment, de manera que es desconeix el nombre d'usuaris que acampaven sense autorització, encara que eren pocs si es comparen les dades d'autoritzacions concedides amb el nombre de tendes d'acampada.

Segons les dades de l'IBANAT, durant l'any 1999 (tretze dies, o sigui, sis caps de setmana i un festiu) s'hi comptabilitzaren 348 persones i 89 cotxes. Durant el 2000 (trenta-dos dies, o sigui, quinze caps de setmana i dos festius) s'hi comptaren un total de 504 usuaris i 337 cotxes.

En aquesta àrea recreativa, com en altres de la zona, la màxima aflluència d'usuaris és hivernal, i especialment de campistes, durant les vacances de Pasqua i els ponts d'octubre a desembre, però se'n tenen unes dades quantitatives perquè no se n'ha fet un seguiment sistematitzat i el nombre de persones o grups que demanen autorització d'acampada no és prou significativa. En qualsevol cas, en aquests dies esmentats, hi ha un desbordament de la capacitat d'aquesta àrea i el control que hi ha establert actualment no és l'adequat. De fet, es troben campistes a moltes altres àrees fora de la ZAC des Pixarells, on està prohibit acampar.

Àrea recreativa Menut I (MUP Menut)

INFRAESTRUCTURES	ACCÉS
33 taules/bancs, 16 poals de fems, 34 fogons i 8 fogons coberts. Serveis higiènics d'obra (5). Zona de jocs infantils. Zona d'aparcament. Magatzem/lleiyer. Punt d'aigua no potable. Senyal informatiu	Carretera Lluç-Pollença, km 16.5

Taula 7. Font: IBANAT

De més superfície i capacitat que l'àrea recreativa des Pixarells, Menut I està ubicada dins un alzinar de la zona. S'hi accedeix per una tanca. A mà esquerra hi ha una petita parcel·la tancada on s'emmagatzemen les bosses de fems abans de recollir-los amb camió (fotografia 224). A l'entrada hi ha també el lleiyer (vegeu el capítol d'edificacions, pàg. 40) on es reserva la llenya per a totes les AR i està tancat amb pany (fotografia 223). L'esplanada central, on hi ha el cartell informatiu i de benvinguda (fotografia 228), s'utilitza com a zona d'aparcament (fotografia 214). Està separada de la zona de jocs infantils per un tancament de barreres de fusta (fotografia 231). Aquesta AR compta amb 15 taules i bancs de fusta, 17 fogons, un porxo amb teulada amb 8 fogons més (fotografia 218) i 8 poals de fems. Hi ha, a més, un punt d'aigua no potable (amb l'indicador corresponent, fotografia 232) contigu a un segon porxo que serveix únicament d'aixopluc (fotografia 225). Al límit amb el segon sector, hi trobam la caseta dels banys, amb quatre excusats, un lavabo, un petit porxo i una pica d'escurar (fotografia 210, 215). Té una fossa sèptica i proveïment d'aigua des del dipòsit situat a la carretera comarcal.

S'accedeix al segon sector a través de dues rampes escalonades, ja que es troba dins un tàlveg. El torrentó s'ha desviat de la zona d'ús públic amb una paret protectora de formigó (fotografia 237). Encara ens trobam dins l'alzinar, però ben a prop d'una plantació d'eucaliptus. En aquest segon sector hi ha 18 taules i bancs de fusta, 17 fogons i 8 poals de fems. Al costat d'un rotlló de sitja s'hi ubica un dipòsit d'aigua potable (fotografia 216, 217). Seguint el curs del torrent i la paret protectora abans esmentada, s'arriba, per una part, a un túnel sota la carretera C-710 que connecta amb l'àrea recreativa Menut II (fotografia 236) i per una altra, al camí cap a la Coma de Menut (fotografia 220).

La pressió de l'ús públic registrada durant l'any 2000 (seixanta dies, o sigui, vint-i-sis caps de setmana i vuit festius) va ser de 3.568 usuaris, que hi arribaren amb 1.112 vehicles.

Àrea recreativa Menut II (MUP Menut).

INFRAESTRUCTURES	ACCÉS
10 taules/bancs, 3 poals de fems, 9 fogons, 1 cabina de WC química. Zona de jocs infantils. Zona d'aparcament. Senyal informatiu	Carretera Lluç-Pollença, km 16.3

Taula 8. Font: IBANAT

És la prolongació de l'àrea recreativa de Menut I, tot i que s'hi accedeix amb vehicle des de la mateixa carretera C-710. És en aquest accés on trobam el cartell informatiu i de benvinguda i la zona d'aparcament. Una mica més enllà, i delimitada per unes barreres de fusta, hi ha l'àrea de jocs infantils (fotografia 222). Repartides pel coster de la torrentera hi

ha les 10 taules i bancs de fusta, els poals de fems i els fogons. Un camí empedrat que s'enfila cap endins de l'alzinar permet arribar a l'àrea recreativa des Pixarells.

Segons les dades de l'IBANAT, durant l'any 1999 (tretze dies, o sigui, sis caps de setmana i un festiu) s'hi comptabilitzaren 366 persones i 96 vehicles. Durant el 2000 (trenta-sis dies, o sigui, quinze caps de setmana i sis festius) hi varen anar 1.116 usuaris, que hi arribaren amb 450 vehicles.

Problemes associats a l'ús recreatiu

Un territori, tant freqüentat per raó dels usos recreatius com són aquestes finques públiques, i en conjunt tota la vall de Lluc, du lligats indissolublement uns problemes, que cal detectar i mirar de corregir. A Binifaldó i Menut s'han constatat uns casos concrets de problemes amb:

- **L'acampada.** La zona d'acampada des Pixarells no té les característiques mínimes per poder acollir les 30 places que ofereix i que a més són insuficients. Per això, és molt freqüent la presència de campistes en les zones no autoritzades, ja que es tracta d'una zona molt abrupta sense les places d'aparcament suficients, sense taules i bancs acord amb aquesta capacitat.

Amb una **resolució** de la persona titular de la Conselleria de Medi Ambient, s'ha de determinar si s'autoritza o no l'acampada as Pixarells i s'han de concretar l'àrea i el nombre de places ofertes i a qui correspon la gestió directa de les reserves. Actualment s'està estudiant centralitzar les acampades al Santuari de Lluc.

- **Les àrees recreatives.** Ocupació massiva de les àrees recreatives. Donat que les infraestructures hi són limitades, els usuaris duen les seves pròpies taules i cadires i s'instal·len dins l'àrea i els voltants.

Amb una **resolució** de la persona titular de la Conselleria de Medi Ambient, s'han de determinar l'extensió, la dotació d'infraestructures i la ubicació que han de correspondre a les àrees recreatives.

- **L'aparcament.** Les úniques àrees on es poden estacionar els vehicles són els indrets especialment habilitats de les AR de Menut I, Menut II i es Pixarells. Si més no, tant al camí de Menut, des de la Creu fins a les cases, i a les carreteres és del tot habitual que els usuaris de les AR i els excursionistes hi aparquin els vehicles. Les mesures més senzilles davant aquest fet són:

S'està estudiant la capacitat de les zones d'aparcament permeses. L'aforament de cotxes dins l'àrea recreativa es pot regular amb una tanca de fusta a l'entrada de Menut II i es Pixarells (a Menut I ja hi és), que es tanqui quan l'aparcament sigui ple, a més d'instal·lar-hi un senyal per a cada aparcament que indiqui "Aparcament complet. Disculpeu les molèsties".

Continuar permetent l'aparcament al camí asfaltat de Menut mentre no s'elabori un estudi complet d'alternatives.

Mantenir tancada la barrera del camí asfaltat cap a Binifaldó i la font des Pedregaret (situada devora de les cases de Menut) i impedir el trànsit als vehicles no autoritzats.

Mitjançant una resolució de la persona titular de la Conselleria de Medi Ambient, s'ha de determinar la delimitació de les zones d'aparcament.

Consulteu el projecte MB19.

- **Els residus.** Les brigades de neteja de l'IBANAT tenen unes estadístiques sobre el nombre de bosses de fems recollides a les àrees recreatives. Tot i la normativa i les recomanacions d'ús a les AR i la disponibilitat de contenidors per abocar-hi els residus, encara es troben grans quantitats de deixalles escampades per davall les taules i per terra (fotografia 212, 213). S'han d'incrementar els esforços en les campanyes de sensibilització dels usuaris, per això, en aquests moments, ja s'han instal·lats 9 punts de recollida selectiva de residus a les AR de Menut I, Menut II, es Pixarells i davant l'equipament de Binifaldó (vegeu el Projecte MB22).
- **El vandalisme.** Són molt importants les inversions que fa cada any l'Administració a reparar els desperfectes en el mobiliari i les instal·lacions de les AR a causa d'actes vandàlics. La solució exigeix incrementar els esforços en les campanyes de sensibilització dels usuaris. En aquest aspecte i, en general, a resoldre els problemes enumerats fins ara, hi tindrà gran importància la brigada de finques públiques de Tramuntana de l'IBANAT, amb unes funcions d'informació, manteniment i vigilància, entre d'altres. A més, actualment ja s'ha imprès un tríptic informatiu sobre l'oferta d'àrees recreatives de les Illes Balears, a fi de poder donar una informació més exhaustiva d'aquest tipus d'equipaments i recomanacions per assegurar-ne un bon ús. Aquest tríptic s'està repartint als usuaris quan visiten les AR i es troba també al centre d'informació de la serra de Tramuntana Ca s'Amitger.
- **El foc.** En el marc de la normativa vigent en matèria d'incendis, mitjançant una resolució de la persona titular de la Conselleria de Medi Ambient, es pot determinar a quines àrees recreatives s'hi pot fer foc perquè tenen els fogons adequats, el nombre i les condicions concretes.

Educació i interpretació ambientals

Centre d'educació ambiental

Equipament de Binifaldó (MUP Binifaldó)

S'hi accedeix des de la carretera C-710 pel camí de Menut. Se situa al comellar on trobam les cases de Binifaldó amb una esplanada davant (fotografia 057). Es troba dins un alzinar madur i tant les diverses esplanades del comellar com els marges de la carretera s'utilitzaven com a zona d'aparcament quan l'entrada des de la carretera es mantenia oberta, però actualment no s'hi pot accedir amb els cotxes.

El 14 de març de 1985, se signà l'acord entre la Direcció Provincial del Ministeri d'Educació i la Conselleria d'Agricultura per fundar el Camp d'Aprenentatge de Binifaldó. Va ser un centre on grups d'escolars de totes les Illes podien pernoctar i tenir un punt de referència per dur a terme activitats, tant de convivència i esplai, com de treball i estudi del medi. Amb aquest acord la Conselleria aportà les instal·lacions de Binifaldó, amb infraestructures, mobiliari, manteniment, assessorament tècnic i suport logístic, mentre que el Ministeri d'Educació aportà el personal docent, la gestió administrativa i la pedagògica. Es tracta d'oferir aquest camp d'aprenentatge per a estades d'uns quants dies als centres educatius de les Illes Balears a partir del curs 1985-1986, i avui dia ja funciona a ple rendiment després d'unes primeres visites experimentals al llarg de maig de 1985.

Els objectius generals que es proposaren amb el camp d'aprenentatge anaven destinats a cobrir tres aspectes: l'instructiu, el formatiu i el respecte cap al medi ambient. Mitjançant uns itineraris, unes activitats i uns tallers es cobrien objectius específics com són:

- Conèixer la serra de Tramuntana, estudiant-ne un lloc concret.

- Observar un alzinar ben conservat i comparar les zones més afectades per l'actuació de l'home amb les zones més intactes.
- Estudiar l'efecte de l'erosió en uns terrenys calcaris: carstificació.
- Descobrir les característiques especials del bosc i les terres de cultiu, en unes situacions climatològiques i físiques particulars.
- Conèixer l'antic ús que feia l'home del bosc i de la muntanya i comparar-los amb els actuals.
- Estudiar el cicle de l'aigua. Visitar la planta embotelladora de Binifaldó.
- Estudiar i analitzar el fet històric i social del Monestir de Lluc.
- Conèixer les actuacions del SECONA sobre aquesta realitat: planters de Menut, repoblació forestal, rius, protecció d'espècies, utilització de zones públiques, aprofitament de l'energia solar, la conservació del bosc i la lluita contra els incendis forestals.
- Aprofitar el relleu del lloc per aprendre a utilitzar mapes topogràfics i fer exercicis d'orientació i treballs d'escales.
- Estudiar en profunditat un ecosistema, en aquest cas el d'una bassa.
- Observar la vegetació, la seva relació amb el medi i l'abundància d'endemismes a causa d'unes condicions favorables.
- Observar els planetes i estels. Fer el seguiment de les fases de la lluna.

Des del 1985 fins al 1990 hi passaren un total de 9.722 alumnes, procedents de 335 centres escolars diferents de la part forana de Mallorca (45.9 %), de Palma (44.5 %), d'Eivissa (5.3 %) i de Menorca (4.2 %).

A partir del curs escolar 1994-1995, després d'una reforma de les cases, el Camp d'Aprenentatge passà a denominar-se Escola de Natura de Binifaldó i el gestionava íntegrament el SEFOBASA, amb coordinació amb el centre d'informació Ca s'Amitger.

Les activitats que oferia eren semblants, però més reduïdes:

- l'alzinar
- l'orientació
- el cicle de l'aigua
- els oficis perduts: carboners i calciners
- l'ecosistema de sa Bassa
- el paisatge i la seva composició: el clot d'Albarca
- la geologia i geomorfologia de la zona
- l'itinerari al puig Tomir
- la interpretació de les exposicions de Ca s'Amitger
- taller d'elaboració de pa
- taller d'elaboració de formatge
- taller de fotografia
- possibilitat de fer els itineraris amb *mountain bike*

El centre tenia una capacitat d'acollida per a 35 alumnes, però es recomanava, per motius pedagògics i de qualitat en el servei, no excedir dels 25 alumnes i dos professors acompanyants. La durada de l'estada era d'un a quatre dies, amb possibilitat de contractar-los a pensió completa. Totes les activitats es podien adaptar al nivell i a les necessitats dels alumnes.

En el curs 1998-1999 deixà de funcionar l'Escola de Natura, se suspengueren les activitats educatives a Binifaldó i s'inicià un període de progressiu abandonament, que ha implicat un

deteriorament de les instal·lacions. Binifaldó pertany ara a la Conselleria de Medi Ambient i la gestió correspon a l'Institut Balear de la Natura (IBANAT). El 22 de juny de 2000 la gerent d'aquesta empresa pública, seguint les instruccions de la Direcció General de Mobilitat i Educació Ambiental, sol·licità a l'Ajuntament d'Escorca la informació necessària per obtenir la llicència d'activitats per reprendre les activitats d'educació ambiental amb serveis de menjador i pernocta a les dependències de Binifaldó.

El 28 del mateix mes el secretari del consistori respongué que "l'activitat d'educació ambiental amb activitats d'hostalatge i menjador a sòl no urbanitzable no està previst a les Normes Subsidiàries i com a tal activitats haurien d'ésser objecte de declaració d'Interès General..." El Servei Jurídic de la Conselleria, un cop estudiat el cas en profunditat, recomanà procedir a demanar aquesta declaració, tot remarcant que l'àmbit de les activitats educatives que s'hi faran abasta tot l'arxipèlag.

El mes de gener de 2003 s'ha obert aquest equipament com un gran centre d'educació ambiental, amb un àmbit estès al conjunt de les Illes Balears, de manera que els escolars de les quatre illes hi puguin fer estades educatives. Es vol que Binifaldó sigui un arxiu vivent de les tradicions de la vida a muntanya, un mirall de les aspiracions de la societat balear cap a un model de sostenibilitat, i el far de totes les activitats d'educació ambiental que han de conduir cap aquesta meta.

Ha estat fonamental reactivar aquesta iniciativa i implementar de nou una oferta educativa d'aquest tipus (vegeu el Projecte MB18).

Els itineraris d'interpretació

Des d'aquest Document de Gestió s'impulsen també unes activitats d'interpretació del medi, basades en cinc itineraris autoguiats. Aniran dirigides als usuaris de les finques públiques en general i podran ser útils també als grups que participin en les activitats de l'Escola de Natura.

Itinerari 1. Comença a l'àrea recreativa des Pixarells i segueix el camí que duu el mateix nom i que s'endinsa en un alzar esclerissat que creix dins un paisatge eminentment càrstic. S'hi poden observar els vestigis de les activitats tradicionals del carboneig. Passa per un mirador (fotografia 239, 240) que té una impressionant vista panoràmica sobre els cultius d'olivar de muntanya (fotografia 173). Un ramal del camí condueix cap a les molt conegudes morfologies càrstiques des Camell, on hi ha un altre mirador sobre la vall de Lluc (fotografia 238) S'arriba també a la Cometa des Morts, on hi ha una interessant cova d'enterrament de l'Edat del Bronze, i finalment connecta amb la carretera C-710. Per garantir la seguretat dels usuaris és necessari adequar un pas per dins l'alzar que condueixi de nou cap as Pixarells i evitar el trànsit dels excursionistes per la carretera.

Itinerari 2. Connecta l'àrea recreativa des Pixarells i l'àrea recreativa de Menut II per dins un frondós alzar. S'hi poden observar les espècies vegetals més característiques i els vestigis de les activitats tradicionals del carboneig.

Itineraris 3 i 4. El número 3 comença i acaba a l'àrea recreativa de Menut I. El número 4 va des de l'àrea recreativa de Menut I, pel camí de sa Coma, fins a les cases de Binifaldó. S'hi poden observar diverses comunitats vegetals, des de la màquia d'ullastre, el murterar o les jonqueres, fins als alzinars i les pinedes. Hi són significatives les actuacions de millora forestal i de lluita contra els incendis forestals, la faixa verda (fotografia 130, 131), els ecosistemes aquàtics i sa Bassa. També hi destaquen la presència d'activitats agrícoles, com són el conreu de l'olivar o els cultius herbacis en camps marjats (fotografia 001, 004), i l'arquitectura rural tradicional, a les cases de Binifaldó.

Itinerari 5. Comença i acaba a les cases de Menut i fa la volta a la Moleta, passant per les cases de Binifaldó. En el recorregut s'hi poden veure un gran nombre d'exemples de construccions relacionades amb l'explotació del bosc, rotllos de sitja, barraques, forns de calç i de pa (fotografies 064, 065, 066, 067...). L'arquitectura tradicional, en les cases de possessió de Binifaldó i Menut. El cicle i l'aprofitament de l'aigua, a través de les nombroses fonts (fotografia 038, 044...). I les funcions del viver forestal i de planta autòctona.

Itinerari 6. Ascens al puig Tomir des del coll des Pedregaret. Servirà, a més de poder gaudir d'unes vistes espectaculars sobre la serra i gran part de Mallorca (fotografia 059, 060, 083), per diferenciar les comunitats vegetals a l'alta muntanya i com canvien amb l'altitud.

Codi	Itinerari	Origen	Destinació	Longitud / Temps estimat (dins de la FP)	Grau de dificultat
1	Camí des Pixarells	AR des Pixarells	AR des Pixarells	2,3 Km / 50'	Baixa
2	Camí de connexió de les ÀR des Pixarells i Menut II	AR des Pixarells	AR de Menut II	0,6 km / 10'	Baixa
3	Camí de sa Rota Vella	AR Menut I	AR Menut I	1,8 Km / 40'	Baixa
4	Camí de sa Rota Vella i connexió amb camí de Muntanya	Carretera Lluc-Pollença	Encreuament de camins amb camí de Muntanya	2,2 km / 45'	Baixa
5	Volta a sa Moleta	Cases de Menut	Cases de Binifaldó	5,7 km / 1h 45m	Mitjana
6	Camí des Puig Tomir (per Binifaldó)	Coll des Pedregaret	Puig Tomir	2 Km / 90'	Alta

Taula 9

Aquests itineraris serien accessibles des de Ca s'Amitger (Lluc), amb possibles variants, i se'n pot perllongar la durada en 30' a 70', segons els punts de què parteixen (Son Amer, Santuari, etc.).

La interpretació tindrà un suport gràfic, amb una senyalització específica que inclourà una breu explicació de caire informatiu sobre diversos temes:

- Elements d'interès etnològic (vegeu també a la pàgina 46, Patrimoni cultural)
Sitges i barraques de carboner i de roter. Breu text amb referències a l'estil de vida dels carboners/roters, funcions de cada element expressat en un esquema o dibuix, finalitats de l'aprofitament del carbó, etc.
Font. Breu text amb referències a l'aprofitament dels recursos hídrics en general, circumstàncies històriques que originen la construcció d'aquest monument, etc.
- Paisatge.
Àrea marjada. Breu text amb referències als processos de rompudes de terres en el bosc, tipologies constructives, parts i elements d'un marge, etc.
Alzinar. Breu text amb referències a les condicions ambientals d'un alzinar de muntanya, espècies característiques, dibuixos, etc.
Faixa verda. Breu text que explica la finalitat d'aquesta actuació, espècies que s'hi troben, característiques del bosc de ribera, etc.

Mirador. Dibuix que reflecteixi la vista panoràmica des d'aquell indret i localització, amb topònims, dels principals accidents geogràfics.

Carst. Breu text que expliqui els diferents tipus de morfologies resultants de l'erosió de l'aigua sobre les roques calcàries.

Viver. Breu text històric, objectius, destinació de les plantes cultivades, etc.

Tots els cartells es localitzaran al llarg dels itineraris autoguiats en els llocs on l'impacte visual sigui lleu, però alhora atractiu per al visitant (consultau el projecte MB17).

✓ Investigació

Hi ha uns estudis d'investigació sobre la vegetació i la fauna de les finques en particular, entre els quals destaquen **l'Inventari de biodiversitat de les finques públiques de la serra de Tramuntana (1995)**, i **l'Inventari de punts d'interès científic de Balears (1993)**, que reconeix sis punts d'interès zoològic, botànic i paleontològic que es poden consultar a l'annex VI i al mapa de punts d'interès científic, núm. 6. Hi ha també diverses tesis que estudien els aspectes naturalístics d'aquestes finques, com **l'Estudio limnológico de las fuentes de la Sierra de Tramuntana (1990)** o els informes de la DG de Biodiversitat com és **l'Estudi de les fonts a propietats públiques de la serra de Tramuntana (1999)** i un excel·lent **mapa del karst** de la zona de Lluc.

Un sector de l'alzinar del Coll Pelat s'utilitza per al mostreig de dades per al **programa "Xarxa europea de seguiment de danys als boscos, nivell II"** (vegeu la fotografia 168). I ben a prop, el Departament d'Ecologia Terrestre de la UIB instal·là un tancat experimental per avaluar diferents paràmetres de l'alzinar, treball que forma part d'una tesi doctoral (fotografia 167).

Així mateix, i en vista a la futura declaració de la serra de Tramuntana com a parc, serà necessari un centre on es desenvolupin l'estudi i la recerca en diferents camps de coneixement, que tinguin com a denominador comú aquest espai protegit. A aquest efecte, la localització ideal d'aquest centre són les cases de possessió de Menut, que compten a hores d'ara amb espai suficient i disposen, per a l'aspecte de la investigació en vegetals, d'un camp d'experimentació de primera magnitud a les terres del viver (vegeu el projecte MB 32).

1.5. Infraestructures

✓ Accessos i xarxa viària interna

L'accés principal a les finques és la carretera C-710 de Lluç a Pollença i el tram asfaltat del camí de Menut fins a les cases de Binifaldó i el coll des Pedregaret. La xarxa viària interna està formada en bona mesura per uns camins forestals d'amplada considerable i, per ser una àrea on l'excursionisme té gran importància, es troben en molt bon estat. A continuació es facilita un quadre dels camins amb dades orientadores sobre la longitud del trajecte i la durada del recorregut a peu.

Codi	Camins/ Accessos	Origen	Destinació	Domini / Ús	Estat de conserva ció	Longitud / Temps estimat (dins de la FP)	Interès	Tipologia
1	Camí de Binifaldó al Coll Pelat	Cases de Binifaldó	Coll Pelat	Públic / Públic	Bo	2,1 km / 35'	Excursionista i naturalístic	CC / CF / CCu variable d'1,00 a 1,50 m. Ferm de terra
2 P	Camí des Bosc Gran (Binifaldó-Alcanella)	Cases de Binifaldó	Possessió d'Alcanella	Públic-Privat / Públic-Privat	Regular	2 km / 30'	Excursionista i naturalístic	CF / CCu a l'inici de 2,00 m, la resta 1,00 m. Darrera part degradat, convertit en tirany. Ferm de terra i roques
3	Camí des Coll Pelat	Cases de Menut	Son Amer (c. Lluç-Pollença 1km abans d'arribar al Coll de sa Batalla)	Públic/ Públic	Regular	2,9Km/50	Excursionista i naturalístic	CC / CF / T. Camí de ferradura en mal estat. Ferm de terra.
4 P	Camí de sa Cometa des Morts	Camp de futbol de Lluç	Carretera Lluç-Pollença (km 17) (devora AR des Pixarells)	Públic / Públic	Bo	1'9 Km/40'	Excursionista, naturalístic	CF/CCu/CC. Encara hi ha trams empedrats. Ferm de pedra i terra.
5 P	Camí des puig Tomir (per Binifaldó)	Coll des Pedregaret	Puig Tomir	Públic/Públic	Bo	2 Km/90'	Excursionista i naturalístic	CF (variable)/Tirany. Ferm de terra
6 P	Camí de Muntanya (vell de Lluç a Pollença)	Cases de Binifaldó	Possessió de Muntanya	Municipal	Bo	1'4Km/20'	Excursionista	CC. Variable de 1,80 a 3,10 m. Ferm de terra
7	Camí de sa Rota Vella	Carretera Lluç-Pollença	Encreuament de camins amb camí de Muntanya	Públic / Públic	Bo	3 km/45'	Excursionista	CC. Variable d'1,3 a 2,0 m. Ferm de terra i pedra
8	Camí de Menut a Binifaldó	Cases de Menut	Coll des Pedregaret	Públic / Públic	Bo	3Km/40'	Excursionista	Carretera. Ferm d'asfalt
9 P	Camí des Bosc Gran al Coll pelat (Menut a font des Pedregaret)	Coll Pelat	Bosc Gran	Públic/Públic	Bo	1,2Km/15'	Excursionista i naturalístic	CC. Ferm de terra
10 P	Camí vell de Lluç a Pollença	Lluç	Carretera Lluç-Pollença Km17	Públic/públic	Bo	1,3Km/15'	Excursionista i etnogràfic	CC. Camí empedrat
11	Camí des Pixarells	AR des Pixarells	Carretera Lluç-Pollença km16,9	Públic/Públic	Bo	2,3Km/50'	Excursionista	CC. Camí empedrat en bona part i ferm de terra
12	Camí finca de Mossa	AR de Menut II (carretera Lluç-Pollença Km17)	Possessió de Mossa	Públic-Privat / Públic-Privat	Bo	0,5Km/10'	Excursionista i històric	CC. Camí empedrat envaït per la vegetació

A	Carretera de Lluc-Pollença	Lluc	Pollença	Públic/Públic	Bo	--	--	Asfaltat
13 P	Camí des Coll Pelat a Alcanella	Coll Pelat	Alcanella	Públic i privat/ Públic-Privat	Regular-dolent	1,4 km/20'	Excursionista i naturalístic	CF / T. Amplada variable. Ferm de pedra i terra
14	Camí de connexió de les AR des Pixarells i Menut II	AR des Pixarells	AR de Menut II	Públic/ Pública	Bo	0,6 km/10'	Excursionista	CF. Ferm de pedra i terra

Taula 10: A = accés; P = protegit en el Pla especial de protecció d'Escorca (2000); CF = camí de ferradura; CC = camí de carro; CR = camí ramader.

Informació recollida en el Pla especial de protecció d'Escorca (2000) i en el Catàleg d'Antics Camins de la serra de Tramuntana (1993).

Per ubicar aquests camins, vegeu el mapa de senyalització, accessos i xarxa viària interna núm. 8 de l'annex X.

✓ Edificacions

Hi ha un gran nombre d'edificis distribuïts puntualment a les finques, que es destinen a usos ben diversos. Només una part està catalogada en els inventaris oficials. Es troben agrupats en diversos nuclis, uns al voltant de les cases de possessió o principals, uns altres formant part de les dotacions de les àrees recreatives i altres són edificacions aïllades.

El conjunt de Binifaldó està format per quatre construccions independents, catalogades en l'Inventari Patrimonial de la comunitat autònoma de les Illes Balears sota els epígrafs d'"habitatge", "garatge i trasters" i "sestadors". En total, en el registre consten 385 m² construïts i en el cadastre 653 m² (habitatge). El valor cadastral de les construccions és de 92.976,36 €.

Cases de Binifaldó. Situades dins la finca pública del mateix nom, al peu del puig Tomir. Originàriament destinades a l'habitatge, des de 1985 serveixen d'instal·lacions per al Camp d'Aprenentatge MEC-Conselleria d'Agricultura i, més tard, per a l'Escola de Natura. Estructuralment són de planta en forma d'L, amb dos volums diferenciats del cos principal. La façana principal, orientada al NW, amb un portal forà d'arc lleugerament rebaixat i un alçat de dues plantes. La planta baixa té tres finestres rectangulars i dues d'arc rebaixat; el primer pis mostra cinc finestres quadrangulars. La coberta del cos principal és a dos aiguavessos. A la part de xaloc, més propera a la carrera i al jardí, hi ha un portal de llinda que actualment serveix d'accés a les cases i a la dreta hi ha un porxo obert amb una foganya. Al primer pis (habilitat per als amos) també s'hi accedeix des de l'exterior per una escaleta situada a la terrassa de damunt el jardí. La distribució interior original de les cases ja no es conserva, fou adaptada (reforma de 1994) a les necessitats de l'Escola de Natura. Actualment, a la planta baixa hi ha:

- ☐ un menjador (amb altell de fusta)
- ☐ dues sales multiús
- ☐ una cuina
- ☐ un rebost
- ☐ dos vestuaris amb dutxes
- ☐ tres cambres de bany
- ☐ tres habitacions amb 30 llits en total
- ☐ un porxo
- ☐ un forn de pa

- ☐ una sala de calderes

i en el primer pis (en bona part, casa dels amos o encarregats):

- ☐ dues sales multiús
- ☐ tres habitacions
- ☐ una sala d'estar
- ☐ una cambra de bany
- ☐ una cuina
- ☐ una bugaderia
- ☐ una sala per als generadors d'electricitat

Consultau les fotografies 006, 007, 008, 009, 010, 014, 015, 016 i 062.

Caseta/estable. Prop de les cases i de l'era de batre. De parets robustes de pedra i teulada a dos aiguavessos. Portal amb llinda plana, dues finestres i un dels costats totalment obert. Antigament es feia servir per a usos ramaders, ara és un magatzem que acull el motor de la instal·lació de plaques fotovoltaiques. Vegeu la fotografia 013.

Cotxera. Nau rectangular de pedra en sec i coberta a un aiguavés. Situada just a fora del recinte paredat de les cases, té accés des de la carretera amb un portal de doble fulla i cap a les cases a través d'un portelló lateral que dona al jardí. Vegeu la fotografia 011.

Porxet. Petita construcció adossada a la paret del recinte de les cases utilitzada per a emmagatzemar-hi les bosses de fems de l'àrea recreativa que hi ha al davant.

Sestadors. Construcció sòlida de pedra en sec on s'arplega el bestiar per dormir i alimentar-lo. Situada uns quants marges més amunt de les cases, dins l'alzinar.

El conjunt de les cases de Menut consta de cinc edificis independents, catalogats tots en l'Inventari Patrimonial de la comunitat autònoma de les Illes Balears. La superfície construïda registral és de 775 m², però el total que figura en el cadastre de rústica és de 1.565 m². El valor cadastral del conjunt és de 163.087,59 €.

Cases de Menut. Situatedes dins la finca pública del mateix nom, arran del camí que porta a la font des Pedregaret i a Binifaldó. S'estructuren al voltant d'una clastra i la torre de defensa que hi ha a l'interior (consultau els plànols, en l'annex X), i la coberta és a un sol aiguavés. La façana principal, orientada al sud, té dues alçades: la part de l'esquerra és més alta per corregir el desnivell del terreny. Les finestres del primer pis estan ornamentades amb pilastres. El portal forà rodó dona accés a la clastra i a altres dependències, com el celler a l'esquerra, amb tres finestres obertes a la façana principal, i els estables a la dreta. A l'esquerra de la clastra hi trobam la torre de defensa (declarada BIC) de planta quadrada i base en talús. Té quatre plantes i està coronada amb merlets. A la planta noble, que té diverses sales, s'hi accedeix per una petita escala a la dreta de la clastra. El cos oriental de les cases corresponia a un gran porxo i als antics estables, avui els magatzems són a la planta baixa i les sales, totalment reformades, en el pis superior. El cos occidental és la casa del guarda forestal, alguns magatzems i el portal de cotxeres que, emmarcat en un arc de mig punt, s'obre a la façana exterior. El cos septentrional, antigament de dependències agrícoles, té dues sales, una cuina i un dormitori que utilitzen els treballadors de l'IBANAT.

Caseta dels guardes. Situada davant les cases. Disposa d'una sola planta amb coberta a un aiguavés, una cotxera, un porxo, un forn de pa i tres finestres a la façana posterior i laterals. Vegeu les fotografies 140, 141, 142, 145 i 146.

Casa de les collidores. Situada al camí de Menut, és de planta irregular, amb el portal flanquejat per dos cossos i protegit per una marquesina i finestres a cada costat, algunes cegades. Actualment s'utilitza com a magatzem. Vegeu la fotografia 139.

Porxo. De construcció recent. Situat al costat de les cases, s'utilitza per guardar-hi la maquinària del viver. Vegeu la fotografia 144.

Cotxera. De construcció recent, folrada de pedra. Situada a les marjades que hi ha al nord-est de les cases. Coberta a dos aiguavessos. S'utilitza com a magatzem per al viver. Vegeu la fotografia 147.

Solls i galliners. Estructures accessòries de les cases, de pedra en sec i coberta de teula. Dues d'elles al davant de la façana oriental de les cases i una altra dins l'alzinar, darrera la caseta dels guardes. Vegeu la fotografia 143.

Com a edificis aïllats, podem considerar els següents:

Caseta de sa Coma. Construcció aïllada situada arran del camí de sa Coma, dins Binifaldó. De planta quadrada i coberta a un aiguavés, té un portal amb llinda de pedra, dues finestres i restes d'una xemeneia. La teulada s'ha desplomat. Vegeu la fotografia 017.

Planta embotelladora. Situada a prop de la font des Pedregaret, a la finca de Binifaldó. Hi ha diversos magatzems i altres annexos per als treballadors. Les instal·lacions les utilitza el concessionari de l'explotació, però passaran a mans de la comunitat autònoma un cop acabi el termini de vint anys de la concessió actualment vigent, això és, el juliol de 2010. Segons la informació disponible no hi ha constància de la inscripció de la planta embotelladora i les instal·lacions en l'inventari del catàleg oficial de Patrimoni. Vegeu la fotografia 024.

Formant part de les dotacions de les àrees recreatives:

Menut I. Caseta amb tres excusats i un petit porxo (fotografies 210, 215). Llenyer de planta quadrada, de pedra en sec i coberta a un aiguavés de teula (fotografia 223). Un porxo o barbacoa de teula a un aiguavés amb fogons (fotografia 218) i un altre porxo utilitzat com a refugi, localitzat sobre un dipòsit d'aigua (fotografia 225).

Es Pixarells. Caseta amb tres excusats, tres dutxes i un petit porxo (fotografia 205). Un porxo per a foguerons (fotografia 202, 206)

Taula resum

INFRAESTRUCTURES	SUPERFÍCIE CONSTRUÏDA	ESTAT DE CONSERVACIÓ
Cases de Binifaldó	653 m ²	Bon estat. Necessita manteniment i reparar algunes humitats.
Cases de Menut	982 m ²	Molt bon estat, llevat d'algunes estances (torre, magatzems i graner) que necessiten manteniment.
Caseta de guardes	44 m ²	Bon estat
Casa de les collidores	116 m ²	Bon estat a l'exterior, llevat de les finestres cegades.
Caseta de sa Coma	20 m ²	Mal estat. Necessita reconstrucció de la teulada, i portes i finestres noves.
Cotxera Binifaldó	40 m ²	Molt bon estat.
Cotxera Menut	64 m ²	Molt bon estat.
Estable Binifaldó	30 m ²	Bon estat.
Sestadors	120 m ²	Bon estat
Porxo Menut	141 m ²	Molt bon estat.
Porxet Binifaldó	6 m ²	Molt bon estat.
Planta embotelladora	1.352 m ²	Bon estat.
Banyes es Pixarells	27 m ²	Estat regular a causa del vandalisme dels usuaris. En constant manteniment.
Porxo –barbacoa as Pixarells	28 m ²	Bon estat
Banyes Menut I	25 m ²	Estat regular a causa del vandalisme dels usuaris. En constant manteniment.
Llenyer Menut I	21 m ²	Bon estat
Porxo –barbacoa Menut I	50 m ²	Bon estat
Porxo-refugi	14 m ²	Bon estat

Taula 11.

✓ Tancaments

Les finques, en general, tenen els límits amb les possessions confrontants definits per un tancament tradicional de mur de pedra seca, i en alguns casos amb malla de filferro superposada (Mossa). L'estat de conservació d'aquestes parets i malles és irregular i algunes necessiten millores (límits amb Son Amer, Alcanella).

Cal destacar els tancaments de les parcel·les que confronten amb la carretera C-710 de Lluc a Pollença al pas per Menut. La irregularitat del terreny fa que hi hagi diverses tipologies de tancament, sobretot de paret seca amb malla de filferro, altres trams només amb malla, altres aprofitant el talús de la carretera i d'altres oberts. Al llarg de la carretera, a banda i banda hi ha uns 1400 m de tancat de filferro de diferents edats. El que està en més bon estat correspon als límits de l'olivar de Menut, la resta s'ha de revisar.

Pel que fa als tancaments interiors, també se segueix la manera tradicional amb paret de pedra, reforçada amb malla de filferro als camps cultivats i a les plantacions de polls i oms. En total, són 1620 metres de malla als camps de Binifaldó. La parcel·la d'alzinar de darrera la casa dels Guardes, que limita amb el camí de Menut i la carretera C-710, destinada a l'aprofitament de bestiar porcí, està envoltada de malla de filferro (689 m) que està en mal estat. El Viver forestal de Menut està envoltat (975 m) i subparcel·lat de malla cinegètica en bon estat (total 1178 m), igual que l'olivar que arriba a la carretera abans esmentada. També està envoltada de tela metàl·lica la planta embotelladora "Aguas de Binifaldó" al coll des Pedregaret, amb un perímetre de 680 m.

✓ **Estesa elèctrica i telefònica**

La primera estesa elèctrica, aprovada el 6 d'agost de 1969, es localitza al llarg de la carretera C-710 de Lluc a Pollença. La línia, de 1.463 m de longitud i 3 m d'amplada, sostinguda per 34 pals, suposa una ocupació de 4.389 m² de terreny. Després la línia va ser modernitzada, tal com es deriva de la Proposta d'ocupació de terrenys de juny de 1982, per la qual s'aprovà que GESA hi instal·làs una línia aèria de 15 kV, de 1.520 m de longitud, 15 suports metàl·lics i 3 m d'amplada entre fils extrems.

El 1976 s'aprovà la proposta de subministrament d'energia elèctrica a la casa forestal de Menut i les dependències annexes. La connexió es fa des de la línia principal de la carretera C-710 a través de l'olivar de Menut (1238 m) fins a una estació transformadora de devora la casa de Guardes. Amb posterioritat s'estengué (255 m) una connexió des d'aquest transformador fins a l'estació de bombament d'aigua del viver.

Hi ha 1200 m de cable telefònic des de la carretera C-710 de Lluc a Pollença fins a les cases de Menut, que travessa l'olivar.

Avui dia, a les cases de Binifaldó hi ha unes plaques solars que s'han revisat quan s'han reobert les cases com a centre d'educació ambiental. També hi ha un generador que actua com a complement en cas que sigui necessari. De totes maneres, s'està estudiant la possibilitat d'ampliar el nombre de plaques solars i d'instal·lar plaques tèrmiques amb l'objectiu que les cases siguin energèticament autosuficients (veure el projecte MB 18).

✓ Hidràulica

Per al proveïment d'aigua a Binifaldó i Menut hi ha un bon nombre de fonts (enumerades en el capítol d'Hidrologia, a la pàg. 15) i dipòsits, a més d'unes canalitzacions per distribuir-la i recollir les aigües brutes.

Els dipòsits que s'han catalogat, tinguin o no alguna funció actualment, són:

LOCALITZACIÓ	TIPUS	CAPACITAT (Tm)	FUNCIÓ
Coma de Binifaldó (fotografia 047)	Bassa artificial		Reservori d'aigua en cas d'incendi
Plantació polls Binifaldó , a peu de carretera	Safareig	150	Rep aigües de la font des Còssil i les canalitza cap a Menut
Plantació oms Binifaldó , vora la font de ses Cases	Safareig	10	Fora de servei
Dipòsit d'aigua de ses Rotes (fotografia 050)	Aljub	10	Fora de servei
AR Binifaldó , davant les cases (fotografia 057)	aljub folrat de pedra	40	Rep aigües de la font dets Albellons i les canalitza cap a un aljub semienterrat
AR Binifaldó , davant les cases a peu de carretera (fotografia 054)	Aljub semienterrat	100	Rep aigües del primer aljub i les canalitza cap a Menut (Viver). Proveeix també les cases de Binifaldó
Planta embotelladora (fotografia 056)	aljub enterrat	1.700	Aigua destinada a l'envàs
Cases de Menut (fotografia 158)	Aljub	150	Rep aigües de la font de sa Magnèsia per proveir cases
Viver de Menut , vora les cases	Aljub	20	Fora de servei
Viver de Menut , cap a l'olivar	Aljub	100	Aigües per regar
Viver de Menut (fotografia 163)	4 safareigs	610	Aigües per regar, procedents de Binifaldó (font de ses Cases)
Viver de Menut (fotografia 164)	5 safareigs	500	Aigües per regar, procedents de la font des Vivero i dels 4 safareigs anteriors
Carretera C-710, km 17 (fotografies 156, 157)	Aljub	40	Proveeix les AR d'aigua provinent de la font de sa Magnèsia
AR es Pixarells, sector I	aljub enterrat amb font	sense dades	Servei d'aigua (no potable)
AR es Pixarells, sector II (fotografia 203)	fossa sèptica	sense dades	Rep les aigües de banys
AR es Pixarells, sector II	aljub enterrat	sense dades	Aigua sanitària (dutxes i WC)
AR Menut I, sector I (fotografia 232)	aljub enterrat	sense dades	Aigua sanitària (dutxes i WC)
AR Menut I, sector II (fotografia 216)	dipòsit llauna	40	Servei d'aigua potable
AR Menut I, sector I	fossa sèptica	sense dades	Rep les aigües de banys

Taula 12.

L'aigua està canalitzada per utilitzar-la en quatre sistemes diferents.

El primer sistema aprofita part del cabal de la font des Pedregaret i les uneix a les aigües de la font dets Albellons (cabal discontinu) per dirigir-les a un primer aljub situat davant les cases de Binifaldó, des d'on passen a un segon aljub semienterrat, de major capacitat. Part d'aquesta aigua és impulsada per unes bombes (dins l'alzinar) cap a les cases, per proveir-les, i els excedents es reconduïxen cap a les instal·lacions de la planta embotelladora de la font des Pedregaret, per a diferents usos. Una altra part de l'aigua de la font dets Albellons es dirigeix, canalitzada i per dins l'alzinar, al Viver de Menut. A aquest cabal se li

ha de sumar el d'un subsistema que aprofita les aigües de la font des Còssil i les dirigeix a un safareig arran de la carretera.

Un segon sistema aprofita les aigües de la recentment descoberta font de ses Cases (topònim dubtós), de cabal permanent, i les condueix a Menut a través d'un sistema de sífó, desplegat arran de la carretera.

Un tercer sistema recull les aigües de la font de sa Magnèsia (cabal continu) i les canalitza cap a les cases de Menut. Una part arriba al dipòsit situat darrere les cases per proveir-les, i l'altra segueix canalitzada cap al dipòsit del km 17 de la carretera C-710 que proveirà els serveis a les àrees recreatives.

Un quart sistema reconduïx les aigües dels safareigs del Viver de Menut que, en part, procedeixen de Binifaldó.

Un darrer sistema correspon a l'aprofitament de les aigües de la font des Pedregaret, per envasar-les i després comercialitzar-les. No en tenim dades sobre el funcionament.

✓ Senyalització

Hi ha sis tipus diferents de senyals, que són:

- Els relatius a caça (comunitat autònoma de les Illes Balears). Fotografies 092, 094, 095, 098 i 099.
- Els de patrimoni (comunitat autònoma de les Illes Balears). Fotografia 084.
- Els d'informació general (comunitat autònoma de les Illes Balears), que inclouen diferents formats d'indicadors: "prohibit encendre foc", "prohibit acampar", "prohibit llençar fems", "aigua no potable", i "productes químics o perillosos"; de benvinguda i normatius a les AR i a altres instal·lacions (Viver) i actuacions (plantació d'oms). Fotografies 193, 194, 196, 197, 198...
- Els de camins, rutes i llocs d'interès (comunitat autònoma de les Illes Balears). Fotografies 184 i 188.
- Els de camins i rutes (Consell Insular de Mallorca), alguns amb la durada. Fotografies 086, 090, 091, 185...
- Els de la finca privada de Muntanya que prohibeixen el pas de vehicles a motor. Fotografia 105.

Al projecte MB17 s'especifica quins indicadors es conservaran, quins s'han de retirar i quins manquen i que, per tant, s'hi han d'afegir. La localització d'aquests senyals es pot veure en el mapa de senyalització, accessos i xarxa viària interna núm. 8.

✓ Patrimoni cultural

Hi ha bastants d'elements del patrimoni catalogats. Cal destacar-ne els inclosos en el Catàleg de Béns d'Interès Cultural (BIC), en el catàleg ARCA i els que queden protegits en el Pla especial de protecció d'Escorca (PEPE) (2000).

Cases de Binifaldó. ARCA 07/01/197/0022. // PEPE C8.

Cases de Menut. ARCA 07/01/197/0021.// PEPE C49. La seva torre de defensa és BIC.

Creu de Menut. És BIC // PEPE Cr3.

Barraca de Menut. PEPE Br14.

Barraca i sitges de Binifaldó. PEPE Br29.

Forn de calç de Menut. PEPE Fo06.

Sitges del Coll Pelat. PEPE St13.

Font des Cossi. PEPE Ft25. (en realitat, és la font dets Albellons).

Torrent encaixat de Menut. PEPE To05.

En l'annex VIII s'hi han inclòs les fitxes del Pla especial de protecció d'Escorca de tots aquests elements, molt completes.

A més de tots els ja catalogats, molt repartits dins les finques, hi podem trobar altres elements d'elevat interès etnogràfic, restes relacionades amb les activitats agràries, ramaderes i del carboneig. Algunes de les barraques de carboner i rotllos de sitja encara es troben en molt bon estat de conservació. Consultau el mapa núm. 10, de patrimoni, en l'annex X.

Hi ha un bon nombre de coves d'interès històric o arqueològic que apareixen a diferents inventaris (ENDINS, PORN (1990) de la serra de Tramuntana, PEPE(2000),...). Es tracta de la cova de Menut, les de sa Cometa des Morts (vegeu la fitxa de l'annex VIII), la cova de sa Barramenta o la balma de sa Bassa.

El mateix Pla especial de protecció d'Escorca (2000) estableix una protecció especial a determinats camins de muntanya i hi prohibeix de manera absoluta l'eliminació de qualsevol cobertura vegetal aposentada sobre les pròpies formacions (a causa de la cobertura protectora que suposen) i només s'hi admeten obres de reforma o rehabilitació que no transformin el camí. Consultau-los a la taula 10 de la xarxa viària interna.

El Consell de Mallorca ha fet una important feina de catalogació i localització d'àrees marjades. En el Catàleg i Anàlisi de les àrees marjades del terme d'Escorca s'hi inclouen els camps marjats de Binifaldó, l'olivar de Menut, la Cometa des Morts i es Pixarells (dos nuclis).

Segons la Llei de patrimoni de 1985 de caràcter estatal, i l'adaptació d'aquesta a la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, és necessari catalogar tots aquells punts d'interès històric i etnogràfic i dur-hi a terme les actuacions de conservació que siguin necessàries.

✓ Personal

Actualment, formen part del personal destinat a la gestió d'aquesta finca:

- un agent de Medi ambient, cap de negociat dels agents de medi ambient/guardes forestals de la serra de Tramuntana;
- un agent de Medi Ambient de la Conselleria de Medi Ambient, responsable del municipi d'Escorca, llevat de la finca pública de Menut i del Viver Genètic Forestal de Menut;
- un agent de Medi Ambient de la Conselleria de Medi Ambient, responsable de la finca pública de Menut i del Viver Genètic Forestal de Menut;
- una brigada de Tramuntana (quatre peons, dos d'ells especialistes) de l'IBANAT, responsable del control d'usos, de la informació al públic, del manteniment i de la conservació d'espècies;

- una brigada d'àrees recreatives (un capatàs i quatre peons, dos d'ells especialistes), responsable del manteniment, de la gestió, de les millores i del seguiment de les àrees recreatives ubicades en aquesta zona;
- un responsable de la coordinació de les brigades i del seguiment de les tasques agrícoles i ramaderes, que és personal laboral de la Conselleria de Medi Ambient;
- un responsable d'ús públic per a Tramuntana de l'IBANAT;
- els tècnics dels diferents serveis de la Direcció General de Biodiversitat, amb una dedicació parcial.

✓ Inversions i actuacions a la finca

A continuació s'han recollit les actuacions i inversions més significatives que ha promogut el Govern de les Illes Balears a les finques públiques de Binifaldó i Menut (MUP núm. 1 i 2).

BINIFALDÓ			
ANY	CODI	NOM DEL PROJECTE/DESCRIPCIÓ	EXECUCIÓ
Dècada dels 60	01	Plantació de xiprells	ICONA
Dècada dels 80	02	Faixa auxiliar contra incendis al camí de la Font Negra	ICONA
Dècada dels 80	03	Plantació d'oms a una tanca prop de les cases	ICONA
Dècada dels 80	04	Plantació de polls a una tanca prop de les cases	ICONA
Dècada dels 80	05	Faixa verda contra incendis. Plantació de polls a la Coma de Binifaldó	SEFOBASA
1991	06	"P. Arreglo Caminos en varios MP". Pavimentació i manteniment del ferm (4900 m).	TRAGSA
Dècada dels 90	07	Regeneració de l'alzinar (5 ha) en fases anuals.	
Dècada dels 90	08	Faixa auxiliar contra incendis i regeneració de l'alzinar. Neteja d'estepes àrea de la font Negra.	
Dècada dels 90	09	Regeneració de l'alzinar al voltant de la bassa artificial. Coma de Binifaldó.	
Dècada dels 90	10	Faixa auxiliar contra incendis prop de la bassa artificial. Coma de Binifaldó.	
Dècada dels 90	11	Neteja dins l'alzinar per a recuperar font i aljub, àrea del Bosc Gran.	
1994	12	Remodelació de les cases de Binifaldó	IBANAT
1998	13	P. Restauració Hidrològicoforestal. Restauració paret seca al voltant de les cases de Binifaldó.	TRAGSA
1998	14	Neteja de la tanca repoblada d'oms vora les cases de Binifaldó.	IBANAT
1998	15	Drenatge bassa artificial i arquetes de decantació per a lluita contra incendis.	IBANAT
1999	16	P. Restauració Hidrològicoforestal. Restauració marjades i paret seca tanca dels oms.	TRAGSA
1999	17	Plantació d'oms dins la faixa verda contra incendis de la Coma de Binifaldó.	TRAGSA
1999	18	Obertura tallafoç (4 ha) al límit amb Muntanya.	IBANAT
1999	19	Neteja àrea marjada i cultius com a compensació al pagès.	
1999	20	P. Restauració Hidrològicoforestal en MP. Millora arbres danyats per l'efecte de la neu (10 ha). Millora i regeneració de l'alzinar (8 ha).	TRAGSA (00)

2000	21	Faixa auxiliar prop del coll des Bosc Gran	TRAGSA
2001	22	P. Mejora de Masas Forestales en MP. Regeneració (8 ha) d'alzinar.	TRAGSA (SE)

AR = àrea recreativa; P= projecte ; MP= monts públics; SE= sense executar

MENUT			
ANY	CODI	NOM DEL PROJECTE/DESCRIPCIÓ	EXECUCIÓ
Dècada dels 60	23	Plantació de xiprers	DG de Monts
Dècada dels 80	24	Faixa auxiliar contra incendis (20 m amplada) al camí Cometa des Morts i s'Era Vella.	ICONA
Dècada dels 80	25	Neteja de les AR de Menut I i es Pixarells.	SEFOBASA
1990	26	Plantació pins micorrizats de <i>Lactarius sp</i> al camí cap al coll Pelat, vora el Viver.	SEFOBASA
1990	27	Plantació alzines micorrizades de <i>Tuber sp</i> al camí cap al coll Pelat, vora el Viver.	SEFOBASA
1990	28	Plantació pins micorrizats de <i>Lactarius sp</i> dins l'olivar de Menut.	SEFOBASA
1991	29	P. Arreglo Caminos en varios MP. Manteniment del ferm (800 m).	TRAGSA
Dècada dels 90	30	Regeneració de l'alzinar en fases anuals (5 ha).	
1997	31	Franja auxiliar contra incendis i neteja AR de Menut II.	
1998	32	Manteniment massa forestal (4 ha) a la carretera de Binifaldó.	IBANAT
1998	33	P. Restauración Hidrológico-Forestal en MP. Restauració paret seca	TRAGSA (99-00)
1999	34	P. Restauración Hidrológico-Forestal en MP. Tancat (1080 m) malla cinegètica i retirar l'antiga.	TRAGSA (00)
1999	35	P. Restauración Hidrológico-Forestal en MP. Restauració marjades i paret seca de l'olivar de Menut, Viver, coveta des Morts i es Pixarells.	TRAGSA (00-01)
1999	36	P. Restauración Hidrológico-Forestal. Restauració marjades i paret seca	TRAGSA (00-01)
2000	37	Actuacions selvicultura preventiva i millora massa forestal (5 ha).	IBANAT
2001	38	Poda de l'olivar de Menut.	IBANAT

Taula 13. AR= àrea recreativa; P = projecte; MP = monts públics; SE = sense executar.

Elaborada a partir de la revisió de Projectes de TRAGSA i l' IBANAT

L'Institut Balear de la Natura (IBANAT) disposa de brigades de manteniment per a les àrees recreatives. A continuació s'ofereix un resum dels treballs d'aquestes brigades a les AR que ens ocupen, durant el darrer trienni.

BINIFALDÓ	
DATA	TASQUES
desembre 1999	Reparació banys i neteja refugi (?)
gener 2000	Neteja refugi (?)
febrer 2000	Neteja refugi (?) i proveïment de llenya
març 2000	Neteja i reparació teulada del refugi (?)
abril 2000	Neteja refugi (?)
juny 2000	Neteja. Pintar i reparar les Cases
agost 2000	Neteja. Manteniment jardí de les Cases
setembre 2000	Neteja refugi (?)
desembre 2000	Neteja
juliol 2001	Fer llenya. Manteniment jardí de les Cases

MENUT	
DATA	TASQUES
octubre 1999	Col·locació senyals informatius nous a Menut i manteniment dels actuals a l'AR des Pixarells
novembre 1999	Reparació teulades dels banys i barbacoa a l'AR des Pixarells
desembre 1999	Reparació fogons a l'AR Menut I. Desembossar fossa sèptica a l'AR des Pixarells
gener 2000	Neteja as Camell. Reparar fogons a les AR Menut I i II
febrer 2000	Repàs a les AR Menut I i II
març 2000	Repàs a les AR Menut I i II
abril 2000	Repàs a l'AR des Pixarells
maig 2000	Reparació mobiliari i senyalització a les AR i es Camell
juny 2000	Repàs a les AR
setembre 2000	Neteja as Camell. Tallar alzines mortes a Menut
octubre 2000	Manteniment instal·lacions a l'AR Menut I. Reparar goteres teulada de les cases de Menut
desembre 2000	Manteniment camí des Camell. Manteniment instal·lacions a l'AR Menut I
gener 2001	Reparar canonades de les cases de Menut
febrer 2001	Muntar escala AR Menut I. Neteja i renovació instal·lacions a l'AR des Pixarells. Podar pins i alzines i cremar bosses processionària as Pixarells
març 2001	Desbrossar i podar. Manteniment instal·lacions a les AR Menut I i II
abril 2001	Neteja a les AR Menut I i des Pixarells. Proveir-les de llenya
maig 2001	Neteja a l'AR Menut I
juny 2001	Neteja instal·lacions a les AR Menut I i II
octubre 2001	Reparar instal·lacions a l'AR Menut I
desembre 2001	Neteja i manteniment as Camell. Manteniment instal·lacions a les AR Menut I i II

Taula 14. Elaborada a partir dels informes de les brigades de manteniment. IBANAT.

2a part. Objectius

2.1. Objectius generals

Conservació i restauració del patrimoni natural i etnològic

Es considera com a objectiu principal, al qual cal subordinar-ne la resta, mantenir o millorar els biovalors propis de la finca (hàbitats, espècies, diversitat i processos) i recuperar els que s'hi poden haver extingit, a més de mantenir i recuperar el patrimoni etnològic de la finca.

Manteniment i recuperació dels usos tradicionals

Les activitats agràries, ramaderes i forestals són bàsiques per mantenir i recuperar els valors naturals i paisatgístics, i també els etnològics. En aquest sentit, es proposa mantenir i recuperar les activitats tradicionals, com ara les pastures de grans herbívors, i integrar-les amb els objectius de conservació, d'educació i de lleure. Això representa diversos avantatges: l'enriquiment paisatgístic de la finca; una prevenció del risc d'incendis i un increment de la biodiversitat, ja que dóna aliment i un espai adequat per a unes espècies que d'altra manera no les hi podríem trobar.

Facilitar la interpretació i l'educació ambiental

Els objectius d'educació de la població són bàsics en el disseny de la gestió de la finca. Es preveu actuar sobre tres col·lectius: la població local, els escolars i els visitants en general, a fi de sensibilitzar-los i conscienciar-los en la conservació del patrimoni natural i etnològic de la finca, com un exemple representatiu del patrimoni de la serra de Tramuntana.

Foment dels usos recreatius

El potencial recreatiu de Binifaldó i Menut és molt elevat i constitueix la via d'entrada per a les campanyes educatives de la població en general que facilitin els usos culturals, científics, lúdics i educatius de la finca. Només està limitat per la conservació, de manera que es fa necessari conèixer d'una manera exhaustiva la capacitat de càrrega dels diferents ecosistemes o indrets.

Foment de la recerca

És molt important facilitar i fomentar l'elaboració d'estudis d'investigació amb uns convenis de col·laboració amb les institucions acadèmiques o científiques, les fundacions, les ONG conservacionistes o les persones interessades, de manera que es puguin conèixer millor els valors naturals i culturals de la finca, com també la rendibilitat dels usos i les potencialitats.

2.2. Objectius operacionals

A. De conservació

- A.1. Protegir i recuperar la flora i fauna autòctones:
 - A.1.1. Incrementar i millorar la cobertura forestal.
 - A.1.2. Conservar les espècies rares i amenaçades.
 - A.1.3. Establir i mantenir el fons genètic forestal.
 - A.1.4. Recuperar les àrees degradades.
- A.2. Planificar la prevenció d'incendis, en el context del Pla comarcal de Tramuntana.
- A.3. Conservar els sòls i detenir els processos erosius:
 - A.3.1. Conservació i restauració de marjades.
 - A.3.2. Experimentar i establir bones pràctiques agroforestals per a la conservació de sòls.
- A.4. Mantenir i rehabilitar els elements del patrimoni cultural.
- A.5. Conservar i/o recuperar els usos agrícoles i ramaders tradicionals:
 - A.5.1. millora ramadera
 - A.5.2. millora de l'olivar
 - A.5.3. millora de les àrees de cultiu

B. D'ús públic

- B.1. Reordenar els espais d'ús públic:
 - B.1.1. millorar la senyalització de la finca
 - B.1.2. dissenyar una xarxa d'itineraris
 - B.1.3. millorar i ambientalitzar els espais d'ús públic
 - B.1.4. integrar l'oferta d'ús públic amb la resta de dotacions interpretatives de la serra de Tramuntana (Ca s'Amitger, ...)
- B.2. Promoure uns programes de voluntariat.
- B.3. Potenciar l'elaboració de programes d'educació ambiental.
- B.4. Elaborar material divulgatiu per als sectors interessats.

C. De recerca

- C.1. Potenciar els estudis i les investigacions científiques i socioculturals.
- C.2. Establir relacions amb equips especialitzats en la selecció, conservació i millora dels materials de reproducció forestal.
- C.3. Recollir la bibliografia que fa referència a la finca.

D. Infraestructures

- D.1. reparació i manteniment de camins interiors;
- D.2. manteniment d'edificacions;
- D.3. tancaments per al control de bestiar;
- D.4. adequació dels magatzems per a l'obtenció i la conservació de llavors d'espècies forestals autòctones;
- D.5. instal·lació d'uns sistemes d'estalvi d'aigua en els sistemes de reg i de xarxes de distribució;
- D.6. impermeabilització de dipòsits;
- D.7. soterrament de línies elèctriques;

3a part. Zonificació

3.1. Criteris de zonificació

Les finques públiques de Binifaldó i Menut inclouen uns terrenys que es diferencien des del punt de vista de les característiques naturals, de la capacitat d'acollida de visitants i de la necessitat de recuperació.

La zonificació permet delimitar unes àrees de diferent utilització i vocació amb la compartimentació del territori en zones segons els usos que s'hi permeten i les actuacions que s'hi desenvolupin.

3.2. Definició d'unitats

A fi de compatibilitzar l'espai ordenat en aquest Document amb els requeriments de preservació dels recursos naturals, culturals i paisatgístics amb l'ús públic, la finca queda dividida en les zones següents:

1. Zona de CONSERVACIÓ

Les destinacions principals en són la conservació i restauració, mitjançant una gestió activa, dels valors naturals i culturals. Hi són igualment compatibles la circulació de visitants de manera controlada i la promoció d'activitats educatives i interpretatives.

S'hi poden dur a terme:

- ☐ La gestió dels hàbitats.
- ☐ La gestió de les infraestructures.
- ☐ La circulació a peu de visitants pels camins.
- ☐ L'educació ambiental, la interpretació del medi i la investigació.
- ☐ Les mesures i actuacions de prevenció i lluita contra incendis i plagues forestals sempre que no posin en perill la preservació dels valors naturals i culturals.
- ☐ La recol·lecció d'espècies silvestres no protegides de consum tradicional per autoconsum mentre no signifiquin el desarrelament de plantes o la destrucció del miceli dels fongs (cosa que s'ha de regular en el futur per a totes les finques públiques).

No s'hi admeten:

- ☐ Les activitats econòmiques no autoritzades.
- ☐ La circulació de visitants en aquelles àrees que per raons excepcionals de conservació pugui establir i delimitar la persona titular de la Conselleria de Medi Ambient.

S'hi poden autoritzar:

- A. les pastures i els aprofitaments tradicionals
- B. la recerca científica

Comprèn la totalitat de la finca llevat de les àrees indicades en els altres punts.

2. Zona d'ÚS PÚBLIC

Les destinacions principals en són l'acollida i la circulació de visitants i la gestió de les activitats d'educació, interpretació i activitats de lleure.

S'hi admeten:

- ☐ Els usos recreatius, amb les limitacions que estableix la normativa aplicable.
- ☐ L'educació ambiental i la interpretació del medi.
- ☐ La gestió de les infraestructures.
- ☐ Les activitats econòmiques tradicionals, amb les limitacions que estableix la normativa aplicable.
- ☐ Les mesures i les actuacions de prevenció i lluita contra incendis i plagues forestals sempre que no posin en perill la preservació dels valors naturals i culturals.

No s'hi admeten:

- ☐ Les activitats no permeses per la normativa aplicable.
- ☐ Les activitats econòmiques no autoritzades.

S'hi poden autoritzar les mateixes activitats que a la zona de conservació preferent.

Comprèn les àrees recreatives de Menut I, Menut II i es Pixarells, les zones d'acampada controlada, les cases de Menut, les cases de Binifaldó i tots els camins públics de la finca.

3. Zona d'APROFITAMENTS

La destinació principal d'aquesta zona són els aprofitaments econòmics, mitjançant una gestió activa, de les activitats agrícoles, ramaderes i l'aprofitament de les aigües de la font des Pedregaret. Hi són igualment compatibles la circulació controlada dels visitants i la gestió d'activitats educatives i interpretatives.

Dins l'àrea agrícola, s'hi admeten:

- ☐ El cultiu, les pastures i l'apicultura.
- ☐ La gestió dels hàbitats.
- ☐ La gestió de les infraestructures.
- ☐ La circulació a peu de visitants pels camins.
- ☐ L'educació ambiental, la interpretació del medi i la investigació.
- ☐ Les mesures i les actuacions de prevenció i lluita contra incendis i plagues forestals sempre que no posin en perill la preservació dels valors naturals i culturals.

No s'hi admeten les activitats que tampoc no s'admeten en els punts anteriors, i s'hi poden autoritzar també les activitats que s'hi poden a les altres zones.

Comprèn els cultius de l'olivar de Menut, es Pixarells, sa Cometa des Morts, sa Rota Vella i els camps marjats de Binifaldó.

Dins l'àrea de la planta embotelladora de Binifaldó s'hi admeten amb el consentiment previ de l'adjudicatari de l'aprofitament per explotar les aigües de sa font des Pedregaret:

- ☐ l'educació ambiental, la interpretació del medi i la investigació
- ☐ la gestió de les infraestructures
- ☐ les activitats derivades de l'aprofitament de les aigües

No s'hi admeten:

- ☐ Les activitats no permeses per la normativa aplicable.
- ☐ Les activitats que puguin danyar els valors naturals o culturals de la finca pública de Binifaldó.

Comprèn gairebé 2 hectàrees de les instal·lacions d'”Aguas de Binifaldó” al coll des Pedregaret.

4. VIVER FORESTAL

La destinació principal n'és la producció dels plançons autòctons i de les llavors necessaris per a les repoblacions als espais naturals protegits, finques públiques, amb conveni, privades (finques forestals) i obres públiques. A més, constitueix un recurs educatiu en programes d'educació ambiental del Govern de les Illes Balears, dels col·legis d'ensenyament i de les ONG, i un centre d'investigació i experimentació de la producció de planta forestal.

S'hi admeten:

- ☐ l'educació ambiental, la interpretació del medi i la investigació
- ☐ la gestió de les infraestructures

No s'hi admeten:

- ☐ La comercialització dels productes del viver llevat que la persona titular de la Conselleria de Medi Ambient n'acordi el contrari.

Comprèn les 4,8 hectàrees marjades de davant les cases de Menut.

Consulta el mapa de zonificació núm. 11.

4a part. Programes

Des de la visió integral de la gestió d'un territori que pretén el Document de Gestió de Binifaldó i Menut (MUP núm. 1 i 2), és possible agrupar en PROGRAMES tota una sèrie de propostes d'actuació diverses, que coincideixen, en general, amb els programes que aplica la Direcció General de Biodiversitat.

En definitiva, doncs, el marc operacional quedarà definit en tres àmbits d'actuació per als quals hi haurà unes unitats d'actuació diferents. Són, de major a menor grau de complexitat:

- Els programes. Conjunt de projectes de temàtica diversa orientats en una determinada direcció. La unitat d'actuació en serà extensa: agrupacions de MUP, comarques (serra de Tramuntana, Llevant, ...), illes, etc.
- Els projectes. Basats en actuacions que duguin al compliment d'uns objectius concrets. La unitat d'actuació serà el MUP o alguna de les seves parts.
- Les actuacions. Tasques concretes que formen part d'un projecte i tindran per objectiu resoldre un problema o mancança concreta que s'hagin detectat. La unitat d'actuació en seran punts concrets dins del territori del MUP.

Els programes són, en principi, els següents:

- ☐ **programa “Bosc autòcton”**
- ☐ **programa “Evita el foc”**
- ☐ **Programa de protecció d'espècies**
- ☐ **Programa d'ús públic**
- ☐ **Programa de recuperació de l'agricultura i la ramaderia**
- ☐ **Programa de protecció i restauració del patrimoni cultural, històric i etnològic**
- ☐ **Pla de seguretat**

Cada programa pot incloure uns projectes o unes activitats de recerca sobre el seu centre d'interès.

Vegem a continuació els projectes que cal incloure en cada un dels programes en el cas de Binifaldó i Menut:

- I. Programa “Bosc autòcton”
 - A. conservació i millora de les masses forestals
 - B. creació i control d'una zona de lliure intervenció
 - C. repoblació de bosquets difusors de llavors
 - D. repoblació de boixedes
 - E. plantacions a fonts i altres indrets humits
 - F. disseminació d'espècies frondoses
 - G. obtenció i conservació de llavors selectes per al fons genètic forestal
 - H. producció de planta forestal autòctona
 - I. manteniment i millora de camins de servei
 - J. actuacions de correcció de l'erosió
 - K. adequació ambiental d'infraestructures del viver genètic de Menut

- II. Programa “Evita el foc”
 - A. planificació i aplicació de mesures preventives contra incendis forestals en el marc del Pla comarcal de Tramuntana
- III. Programa de protecció d'espècies
 - A. Pla de recuperació del ferreret a Binifaldó i Menut
 - B. cartografia detallada d'endemismes i espècies amenaçades
 - C. eliminació de competidors/depredadors de fauna endèmica
 - D. control de la població de cabra orada
- IV. Programa d'ús públic
 - A. edició de tríptics divulgatius
 - B. senyalització
 - C. oferta del centre d'educació ambiental de Binifaldó
 - D. ordenació de les zones d'aparcament
 - E. ordenació de zones d'acampada controlada
 - F. millora de les instal·lacions d'àrees recreatives
 - G. ambientaltització de les àrees recreatives
 - H. estudi de la freqüentació de l'oferta d'ús públic a Binifaldó i Menut
 - I. projectes d'interpretació, educació ambiental i voluntariat
 - J. recuperació de la caseta de la coma de Binifaldó
- V. Programa de recuperació de l'agricultura i la ramaderia
 - A. millores dels olivars de Menut i de Binifaldó
 - B. millores a les àrees de cultiu
 - C. introducció de bestiar major
 - D. reparació i millora de tancaments
 - E. reparació i millora de punts d'aigua
- VI. Programa de protecció i restauració del patrimoni cultural, històric i etnològic
 - A. inventari etnològic i arqueològic
 - B. oferta per a usos tecnicocientífics de les cases de Menut
 - C. millora de l'entorn de la Creu de Menut
 - D. restauració i condicionament de construccions tradicionals
- VII. Pla de seguretat
 - A. elaboració d'un pla de seguretat

5a part. Actuacions i projectes

Cada projecte correspon a una àrea, no és més que una classificació per ajudar a identificar a quin àmbit o temàtica pertany. Les prioritats són indicatives i les quanties aproximades, i han de ser definides en detall en el moment de redactar els projectes.

Àrea de CONSERVACIÓ			
Codi	Títol	Prioritat	Cost
MB01	Conservació i millora de les masses forestals	Alta	30.000 €
MB 02	Creació i control d'una zona de lliure intervenció	Alta	Mitjans propis
MB03	Repoblació en bosquets de difusió	Mitja	20.000 €
MB04	Repoblació de boixedes	Alta	15.000 €
MB05	Plantacions a fonts i indrets humits	Alta	15.000 €
MB06	Disseminació d'espècies frondoses	Baixa	Mitjans propis
MB07	Obtenció i conservació de llavors selectes	Alta	12.000 €
MB08	Producció de planta forestal autòctona	Alta	Mitjans propis
MB09	Manteniment i millora de camins de servei	Alta	60.000 €
MB10	Adequació ambiental d'infraestructures del viver	Alta	150.000 €
MB11	Planificació i aplicació de mesures preventives contra incendis forestals	Alta	100.000 €
MB12	Pla de recuperació del ferreret a Binifaldó i Menut	Alta	6.000 €
MB13	Cartografia d'endemismes i espècies amenaçades	Mitja	6.000 €
MB14	Eliminació de competidors i depredadors d'endemismes i espècies amenaçades	Alta	6.000 €
MB15	Control de la població de cabra orada	Alta	Mitjans propis

Àrea d'ÚS PÚBLIC			
Codi	Títol	Prioritat	Cost
AMB	Edició de tríptics divulgatius	Alta	2.000 €
MB17	Senyalització	Alta	12.000 €
MB18	Oferta del centre d'educació ambiental de Binifaldó	Alta	Sense fixar
MB19	Ordenació de les zones d'aparcament	Alta	Mitjans propis
MB20	Ordenació de zones d'acampada controlada	Alta	Mitjans propis
MB21	Millora de les instal·lacions d'àrees recreatives	Alta	2.500 €
MB22	Ambientalització d'àrees recreatives	Alta	360 €
MB23	Estudi de freqüentació de l'oferta d'ús públic	Alta	3.000 €
MB24	Projectes d'interpretació, EA i voluntariat	Alta	Mitjans propis
MB25	Recuperació de la caseta de la coma de Binifaldó	Mitja	6.000 €

Àrea de RECUPERACIÓ DE L'AGRICULTURA I LA RAMADERIA			
Codi	Títol	Prioritat	Cost
MB26	Millors dels olivars	Alta	Mitjans propis
MB27	Millora a les àrees de cultius	Alta	12.000 €
MB28	Introducció de bestiar major	Alta	Sense fixar

MB29	Reparació i millora de tancaments	Alta	Sense fixar
MB30	Reparació i millora de punts d'aigua	Alta	3.000 €

Àrea de RECERCA			
Codi	Títol	Prioritat	Cost
MB31	Inventari etnològic i arqueològic	Mitja	4.000 €
MB32	Oferta per a usos tecnicocientífics de les cases de Menut	Mitja	6.000 €
MB33	Millora de l'entorn de la Creu de Menut	Mitja	3.000 €
MB34	Restauració de construccions tradicionals	Mitja	Sense fixar

Àrea de SEGURETAT			
Codi	Títol	Prioritat	Cost
MB35	Elaboració d'un pla de seguretat	Alta	Sense fixar

S'ha de fer constar que durant l'execució del pla hi haurà projectes que no es poden avaluar en aquest moment, ja que depenen dels resultats dels estudis o planificacions de detall que aquest document inclou en qualitat de propostes.

Els costos dels projectes són merament indicatius.

Dins l'annex IX es pot veure el conjunt de les fitxes dels projectes que proposa aquest Document de gestió.

Les actuacions de cada projecte o que en són complementàries es detallaran en els plans anuals de la finca.

6a part. Organització

La gestió de les finques públiques de Binifaldó i Menut correspon a la Conselleria de Medi Ambient en tots els aspectes, i més concretament en els relatius a la conservació, a l'ús públic, als agraris i ramaders, a través de les diverses direccions generals (DG de Biodiversitat, DG de Mobilitat i Educació Ambiental, DG de Recursos Hídrics) i l'empresa pública IBANAT.

Aquesta gestió pot millorar-se amb la concreció, en cada finca pública o grup de finques (definides per la seva proximitat geogràfica), de distints plans i/o programes d'actuació, de caràcter plurianual o anual, en els termes prevists en la legislació sectorial (Llei 4/1989, Llei de monts,...), però en tot cas s'ha de redactar, en forma de síntesi o resum, un **pla d'actuacions anual**, que desenvolupi i concreti els projectes prevists en els documents de gestió, i també els plans i programes.

Cada una de les accions ha de tenir la concreció de la responsabilitat tècnica, la concreció detallada de la partida pressupostària i un procediment de coordinació amb tots els tècnics que hi treballen i, sobretot, amb el personal de camp disponible per executar-les.

En el cas que la finca formi part en el futur d'un **espai natural protegit**, la persona que n'exerceixi la direcció és la responsable de la coordinació efectiva de les actuacions.

A cada fitxa de gestió d'aquest document s'indica el servei o els serveis responsables de l'execució de cada projecte. Per a una bona part d'aquests, es comptarà amb les brigades de les finques públiques de l'IBANAT o amb altre personal d'aquest mateix Institut.

Un mecanisme essencial de coordinació és el de mantenir un arxiu complet de tota la documentació que faci referència a la finca pública, a l'execució dels projectes, les autoritzacions, etc. que servirà com a base per revisar el Document de gestió i redactar una memòria periòdica que reflecteixi el grau de compliment dels objectius.

La coordinació de la planificació, de les actuacions i del seguiment l'ha de dur a terme la Direcció General de Biodiversitat, que ha de promoure tots els procediments per coordinar-se el millor possible, d'acord amb les directrius emanades de la persona titular de la Conselleria de Medi Ambient.

7a part. Anàlisi del compliment dels objectius

El Document de gestió de les finques públiques de Binifaldó i Menut, MUP núm. 1 i 2, s'ha de revisar del tot cada quatre anys. Per revisar-lo, s'ha de redactar una memòria que reflecteixi el grau de compliment dels objectius que s'havien marcat inicialment. La memòria esdevindrà la base d'un nou document de gestió on es revisin els objectius anteriors i se'n proposin de nous, si pertoca.

En el cas que canviïn les circumstàncies actuals, i en especial si es constitueix el parc de la serra de Tramuntana, el document podrà ser revisat en qualsevol moment, segons els objectius que emanin de la planificació de l'espai natural protegit.

✓ Avaluació dels projectes

Per a cada una de les actuacions o projectes es farà un seguiment anual. S'haurà d'establir un model de fitxa que reflecteixi, entre d'altres, les dates d'inici i finalització de l'actuació, descripció de les tasques, responsable de l'execució i els canvis sobre la previsió inicial del cost.

8a part: Bibliografia

- Altaba, C.R.; Sáez, L.; Alomar, G. (1995). Inventari de Biodiversitat de les Finques Públiques de la Serra de Tramuntana. Volum III Part 1ª. Ed. SEFOBASA. Conselleria d'Agricultura i Pesca, Govern Balear.
- Barceló, B. (1990). PORN del sector central de la Serra de Tramuntana. Govern Balear. Conselleria d'Agricultura i Pesca.
- Equip d'Educació Ambiental (1996). Escola de Natura de Binifaldó. Memòria dels curs escolar 1995-1996. SEFOBASA.
- Equip de Didàctica/d'Educació Ambiental (1991-1996). Itineraris de natura. Memòria dels cursos escolars. SEFOBASA.
- FODESMA (2001). Catàleg i anàlisi dels camps marjats del Terme d'Escorca. Consell Insular de Mallorca.
- Llobera O'Brien, M. (1999). Estudi de les fonts a propietats públiques de la Serra de Tramuntana. Govern de les Illes Balears.
- Normes Subsidiàries d'Escorca (1993). Ajuntament d'Escorca.
- PANDION S.L.(1998). La cabra salvatge mallorquina. Govern Balear, Conselleria de Medi Ambient, Ordenació del Territori i Litoral.
- Pla Especial de Protecció d'Escorca (2000). Ajuntament d'Escorca.
- Trías, M.; Payeras, C.; Ginés, J. (1979). Inventari espeleològic de les Balears. Endins. 5/6: 89-108.
- VV.AA.- GOB (1998). La Serra de Tramuntana, natura i cultura. Ed. Moll.
- VV.AA.(1998). La Serra de Tramuntana. Aportacions per a un debat. Papers de Medi Ambient, núm. 3. Edita Sa Nostra, Caixa de Balears.
- Ximenez de Embun, Joaquin. (1947) Estudio Forestal de la Provincia de Baleares. Dirección General de Montes.

ANNEX I. FLORA ENDÈMICA DE BALEARS PRESENT A MENUT I BINIFALDÓ

NOM CIENTÍFIC	NOM POPULAR	CATEGORIA IUCN ²
<i>Aetheorhiza bulbosa</i> susp. <i>Willkommii</i>	Calabruix de muntanya	LC
<i>Arenaria balearica</i> *		LC
<i>Arenaria grandiflora</i> subsp. <i>Glabrescens</i>		
<i>Arum pictum</i> *	Cugot, rapa blava, rapa mascle	
<i>Astragalus balearicus</i>	Eixorba-rates negre, coixinet de monja gatovell, socarrella	LC
<i>Bellium bellidioides</i> *	Berguer, margalideta	
<i>Brassica balearica</i>	Col borda	LC
<i>Bupleurum barceloi</i>	Claveller de penyal, clavellina	LC
<i>Carex rorulenta</i>		LC
<i>Cephalaria squamiflora</i> subsp. <i>balearica</i>		LC
<i>Crepis triasii</i>	Lletsó de penyal	LC
<i>Crocus cambessedesii</i>	Safrà bord	LC
<i>Cyclamen balearicum</i>	Pa porcí, rapa de porc, viola de sant Pere, capallets de sant Pere	
<i>Cymbalaria aequitriloba</i> *	Picardia, barba d'ermità	
<i>Digitalis minor</i> subsp. <i>Minor</i>	Didalera, didals	LC
<i>Dryopteris pallida</i> subsp. <i>Balearica</i>	Falguera	LC
<i>Galium balearicum</i>		LC
<i>Galium crespianum</i>	Revol de penyal	LC
<i>Genista cinerea</i> subsp. <i>Leptoclada</i>	Ginesta	LC
<i>Globularia cambessedesii</i>		LC
<i>Helleborus lividus</i> subsp. <i>Lividus</i>	Palònia borda, palònia blanca	NT
<i>Helichrysum ambiguum</i>	Maçanella	LC
<i>Hippocrepis balearica</i> subsp. <i>Balearica</i>	Violeta de penyal	LC
<i>Hypericum balearicum</i>	Estepa joana, estepa oliera	LC
<i>Linaria aeruginea</i> subsp. <i>Pruinosa</i>		NT
<i>Lotus tetraphyllus</i>	Territjol, trevol de quatre fulles	LC
<i>Micromeria filiformis</i> *	Tem bord	
<i>Ophrys balearica</i>	Borinot	LC
<i>Pastinaca lucida</i>	Carnassa, carnera, herba pudenta, figuera infernal	LC
<i>Phlomis italica</i>	Estepa blenera, estepa de bací	LC
<i>Rhamnus ludovici-salvatoris</i>	Llampúdol bord	LC
<i>Romulea assumptionis</i>		LC
<i>Rosmarinus officinalis</i> var. <i>Palaui</i>	Romaní de muntanya	
<i>Rubia angustifolia</i> subs. <i>Angustifolia</i>	Rogeta, raspeta	LC
<i>Scutellaria balearica</i>		LC
<i>Sesleria insularis</i> subsp. <i>Insularis</i> *	Fenàs blau	
<i>Sibthorpia africana</i>		LC
<i>Smilax aspera</i> var. <i>Balearica</i>	Aritja de muntanya	
<i>Teucrium asiaticum</i>	Brutònica	LC
<i>Teucrium marum</i> subsp. <i>Occidentale</i>	Eixorba-rates blanc, coixinet de monja	LC

Categories IUCN (2001): Extint (EX). Extint en estat silvestre (EW). En perill crític (EN). Vulnerable (VU). Quasi amenaçat (NT). Risc feble (LC). Dades insuficients (DD). No avaluat (NE).

* Tàxons tirrènics a les Balears.

ANNEX II. ESPÈCIES INCLOSES EN EL CATÀLEG BALEAR D'ESPÈCIES VEGETALS AMENAÇADES (DECRET 24/1992)

ESPÈCIES	NOM POPULAR	Categories UICN ²
<i>Acer opalus</i> Mill subsp. <i>Granatense</i> (Boiss.) Font Quer & Rothm	Rotaboc	
<i>Buxus balearica</i> Lam.	Boix	
<i>Digitalis minor</i> L.	Didalera, didals	LC
<i>Linaria aeruginea</i> (Gouan) Cav. subsp. <i>pruinosa</i> (Sennen & Pau) Chater & Valdés		NT
Fam. <i>Orchidaceae</i>	Orquídies	
<i>Rhamnus alaternus</i> L.	Llampúdol, llampuguera	
<i>Teucrium marum</i> L. Subsp. <i>Occidentale</i> Mus, Mayol & Rosselló	Eixorba-rates blanc Coixinet de monja	LC
<i>Viburnum tinus</i> L.	Marfull, llorer bord	

ANNEX III. FAUNA ENDÈMICA DE BALEARS PRESENT A MENUT I A BINIFALDÓ

NOM CIENTÍFIC	CATEGORIA UICN
GASTRÒPODES	
<i>Allognathus graellsianus</i>	R
<i>Iberellus balearicus</i>	R
<i>Limax majoricensis</i>	R
<i>Oxychilus lentiformis</i>	R
<i>Rupestrella moraguesi</i>	R
<i>Testacella</i> sp. Aff. <i>scutulum</i>	
<i>Trochoidea muntaneri</i>	V
<i>Trochoidea pollenzensis</i>	
<i>Tudorella ferruginea</i>	NA
<i>Vitrea</i> sp. nov. Aff. <i>etrusca</i>	
<i>Vitrea</i> sp. nov. Aff. <i>gasulli</i>	R
INSECTES	
<i>Asida barceloi</i>	R
<i>Asida planipensis</i>	NA
<i>Duvalius balearicus</i>	V
<i>Macrothorax morbillosus</i>	NA
<i>Nesotes viridicollis</i>	NA
<i>Percus plicatus</i>	NA
<i>Phylan semicostatus</i>	NA
<i>Platyderus balearicus</i>	K
<i>Timarcha balearica</i>	NA
ARACNIDS	
<i>Armadillidium</i> sp. nov., aff. <i>espanyolii</i>	
<i>Chthonius balearicus</i>	V
<i>Euscorpius carpathicus</i>	NA
<i>Harpactea dufouri</i>	R
<i>Lepthyphantes</i> aff. <i>obscurus</i>	
<i>Malthonica balearica</i>	NA
<i>Roncus neotropicus</i>	R
<i>Roncus vidali</i>	R
CRUSTÀCIS	
<i>Porcellio balearicus</i>	K

E: en perill. V: vulnerable. R: rara. NA: no amenaçada. Guillem X. Pons, Miquel Palmer, 1996. Fauna endèmica de les illes Balears. Institut d'Estudis Balearics, Govern Balear, Societat d'Història Natural.

ANNEX IV. FAUNA DE MENUT I BINIFALDÓ INCLOSA EN EL CATÀLEG NACIONAL D'ESPÈCIES AMENAÇADES (Reial decret 439/1990)

Es detalla la categoria UICN a Balears i s'indica si l'espècie està inclosa en l'annex I de la Directiva relativa a la conservació de les aus silvestres (79/409/CEE).

NOM CIENTÍFIC	NOM POPULAR	CATEGORIA IUCN	DIRECTIVA HÀBITATS (92/43/CEE)
Amfibis			
<i>Bufo viridis balearica</i>	Calàpet	VU	Annex IV
Rèptils			
<i>Tarentola mauritanica</i>	Dragó	LC	
<i>Hemidactylus turcicus</i>	Dragonet	LC	
<i>Macroprotodon cucullatus</i>	Serp de garriga	LC	
<i>Natrix maura</i>	Serp d'aigua	LC	
Mamífers *			
<i>Atelerix algirus</i>	Eriçó	LC	Annex IV

*El mart (*Martes martes*), la geneta (*Genetta genetta*) i el mostel (*Mustela nivalis*), no estan inclosos en el Catàleg nacional d'espècies amenaçades, però són espècies protegides per l'Ordre de vedes (Ordre de la Consellera de Medi ambient, de 7 de juny de 2001. Núm. 12315).

AUS NIDIFICANTS

NOM CIENTÍFIC	NOM POPULAR	DIRECTIVA AUS (79/409/CEE)	CATEGORIA UICN	ESTATUS
<i>Cuculus canorus</i>	Cucui			Em/Mm
<i>Falco tinnunculus</i>	Xoric, xoriguer		LC	Sa
<i>Fringilla coelebs</i>	Pinsà			Sa/Ha/Ma
<i>Loxia curvirostra balearica</i>	Trencapinyons		DD	Sa
<i>Luscinia megarhynchos</i>	Rossinyol			Ea
<i>Monticola solitarius</i>	Pàssera			Sa
<i>Muscicapa striata balearica</i>	Caçamosques			Ea
<i>Otus scops</i>	Mussol			Sa
<i>Parus caeruleus</i>	Cap-ferrerico blau		DD	Sm
<i>Parus major</i>	Cap-ferrerico			Se
<i>Regulus ignicapilus</i>	Reitó cella blanca			Sa/He/Me
<i>Saxicola torquata</i>	Bitxac			Sa/Hm/Mm
<i>Sylvia atricapilla</i>	Busqueret de capell			Sa/Ha/Ma
<i>Sylvia melanocephala</i>	Busqueret cap negre			Sa/He/Me
<i>Sylvia sarda balearica</i>	Busqueret coallarga	•	NT	Sa
<i>Troglodytes troglodytes</i>	Passaforadí			Sa
<i>Tyto alba</i>	Òliba			Sm
<i>Upupa epops</i>	Puput			Se/Me

AUS POSSIBLES NIDIFICANTS

NOM CIENTÍFIC	NOM POPULAR	DIRECTIVA AUS (79/409/CEE)	CATEGORIA UICN	ESTATUS
<i>Corvus corax</i> *	Corb		VU	
<i>Falco peregrinus</i>	Falcó pelegrí	•	NT	Se/Hr
<i>Hieraaetus pennatus</i>	Esparver	•	NT	Se/Me
<i>Jynx torquilla</i>	Formiguer			Sa/Hm/Mm
<i>Lanius senator badius</i>	Cap-xerigany			Em/Mm
<i>Monticola saxatilis</i>	Pàssera de pit vermell		LC	Ee
<i>Ptyonoprogne rupestris</i>	Cabot de roca			Sa/Hm

* No inclosa en el Catàleg nacional d'espècies amenaçades (**Reial decret 439/1990**), però sí en el Llibre vermell de vertebrats de Balears.

AUS HIVERNANTS O MIGRANTS

NOM CIENTÍFIC	NOM POPULAR	DIRECTIVA AUS (79/409/CEE)	CATEGORIA UICN	ESTATUS
<i>Accipiter nisus</i>	Falcó torter			He/Me
<i>Apus apus</i>	Falzia			Ea
<i>Buteo buteo</i>	Aligot	•		Hr/Me
<i>Delichon urbica</i>	Cabot			Ma/visitant estival
<i>Erithacus rubecula</i>	Ropit			Ha/Ma
<i>Ficedula hypoleuca</i>	Menjamosques negre			Ma
<i>Hirundo rustica</i>	Orenella			Ma
<i>Merops apiaster</i>	Abellarol		VU	Mm/visitant estival
<i>Milvus migrans</i>	Milana negra	•		Hr/Me
<i>Motacilla alba</i>	Xàtxero blanc			Hm/Mm
<i>Oenanthe hispanica</i>	Coablanca rossa			Me
<i>Oenanthe oenanthe</i>	Coablanca		LC	Ma
<i>Pernis apivorus</i>	Falcó vesper	•		Mm
<i>Phoenicurus ochruros</i>	Coa-rotja de barrca			Ha/Ma
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Coa-rotja			Ma
<i>Phylloscopus collybita</i>	Ull de bou			Ha/Ma
<i>Phylloscopus trochilus</i>	Ull de bou gros			Ma
<i>Prunella collaris</i>	Xalambrí de muntanya			Hr/Mm
<i>Prunella modularis</i>	Xalambrí			Hm/Mm
<i>Regulus regulus</i>	Reietó			He/Me
<i>Saxicola rubetra</i>	Bitxac barba-roja		LC	Mm
<i>Sylvia communis</i>	Busqueret d'abatzer			Ma
<i>Turdus torquatus</i>	Tord flassader			Hm/Mm

AUS DISPERSIVES

<i>Aegypius monachus</i>	Voltor negre	•	VU	Visitant
<i>Falco eleonora</i>	Falcó marí	•	NT	Visitant estival
<i>Milvus milvus</i>	Milana reial	•	EN	A

Categories UICN

En perill (EN) = s'enfronta a un risc molt alt d'extinció en estat silvestre en un futur pròxim.

Vulnerable (VU) = no es troba en perill, però s'enfronta a un alt risc d'extinció en estat silvestre a mig termini.

Quasi amenaçat (NT) = tàxons no dependents de la conservació, però que s'aproximen a ser qualificats com a vulnerables.

Preocupació menor (LC) = tàxons que no es troben amenaçats.

ESTATUS:

S: sedentari (nidificant)

E: estival. Població present només en època de reproducció

M: població present sols en migració pre i/o postnupcials

H: hivernant, població present només a l'hivern.

A: accidental, espècie molt rara, allunyada de la seva àrea normal de distribució.

r: rar

e: escàs

m: moderat

a: abundant

ANNEX V. ESPÈCIES CINEGÈTIQUES A MENUT I A BINIFALDÓ

NOM CIENTÍFIC	NOM POPULAR	ESTATUS
<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Conill	Sa
<i>Alectoris rufa</i>	Perdiu	Sm
<i>Columba livia</i>	Colom salvatge	Sa
<i>Columba palumbus</i>	Tudó	Sa/Hm
<i>Scolopax rusticola</i>	Cega/becada	Hm/Mm
<i>Streptopelia turtur</i>	Tórtora	Em/Mm
<i>Sturnus vulgaris</i>	Estornell	Ha/Ma
<i>Turdus iliacus</i>	Tord ala-roig	He/Me
<i>Turdus philomelos</i>	Tord	Ha/Ma
<i>Turdus pilaris</i>	Tord burell	He/Me
<i>Turdus viscivorus</i>	Grívia	Hm/Mm

ANNEX VI. PUNTS D'INTERÈS CIENTÍFIC A BINIFALDÓ I A MENUT

Inventari SECONA, 1993: coordenades UTM amb una precisió de 100 m que assenyalen el vèrtex inferior esquerre de la quadrícula. Si l'extensió s'indica com (1 ha, significa que l'àrea que ocupa el PIC dins la quadrícula és petita (coves, fonts). Si no apareix la indicació, el PIC ocupa tota l'àrea o no se'n coneix bé la situació. (Cada PIC duu el número que li assigna el document original).

Localització: cova de sa Cometa des Morts (Menut)	Núm. PIC: 4
Interès: botànic, zoològic	C. UTM: DE 908 087 (Àrea < 1 ha)
Informador: Rosselló i Ginés 1980, Damians 1980, Pons i Damians 1992	

Localització: cova de Muntanya (Binifaldó)	Núm. PIC: 82
Interès: zoològic	C. UTM: DE 925 112 (Àrea < 1 ha)
Informador: Ginés 1982, Damians 1980	

Localització: cova de Manut	Núm. PIC: 85
Interès: zoològic	C. UTM: DE 901 096 (Àrea < 1 ha)
Informador: Ginés 1982, Damians 1980, Pons 1991	

Localització: avenc de Fra Rafel	Núm. PIC: 236
Interès: zoològic i paleontològic	C. UTM: DE 903 102 (Àrea < 1 ha)
Informador: Alcover-Muntaner 1986, Moyà i Pons 1979	

Localització: es Bosc Gran	Núm. PIC: 543
Interès: paleontològic	C. UTM: DE 926 086
Informador: Barceló 1990	

Localització: Alzina den Pere	Núm. PIC: 726
Interès: botànic	C. UTM: DE 923 103 (Àrea < 1 ha)
Informador: Bardi, G.	

Inventari de biodiversitat, Volum III, 1ª part. SEGONA, 1995: quadrícula UTM sobre reticle amb cel·les d'un quilòmetre de costat.

Informador: Alomar, Guillem i Sáez, Llorenç	
Interès: flora rara, inviable en aïllament (<i>Lophocolea heterophylla</i>)	C. UTM: DE 9210. (Sobre fusta en descomposició)

Informador: Alomar, Guillem i Sáez, Llorenç	
Interès: flora endèmica (<i>Dryopteris pallida</i> subsp. <i>Balearica</i> , <i>Cephalaria squamiflora</i> subsp. <i>Balearica</i> , <i>Globularia cambessedesii</i> , <i>Helleborus lividus</i> , <i>Galium balearicum</i>)	C. UTM: DE 9309; 9310

Informador: Alomar, Guillem i Sáez, Llorenç	
Interès: flora endèmica (<i>Ophioglossum lusitanicum</i>)	C. UTM: DE 9009

Informador: Alomar, Guillem i Sáez, Llorenç	
Interès: espècie inclosa en el Catàleg balear d'espècies vegetals amenaçades (<i>Acer opalus</i> subsp. <i>Granatense</i> <i>Ilex aquifolium</i>). Espècie rara i vulnerable (<i>Sorbus aria</i>)	C. UTM: DE 9309; 9310

Informador: Alomar, Guillem i Sáez, Llorenç	
Interès: espècie inclosa en el Catàleg balear d'espècies vegetals amenaçades (<i>Buxus balearica</i>)	C. UTM: DE 9309; 9308; 9208; 9209

Informador: Alomar, Guillem i Sáez, Llorenç	
Interès: flora rara, inviable en aïllament (<i>Monotropa hypopitys</i>). Espècie de presència esporàdica (<i>Ulmus minor</i>)	C. UTM: DE 9108

Informador: Alomar, Guillem i Sáez, Llorenç	
Interès: flora rara, inviable en aïllament (<i>Gagea iberica</i>)	C. UTM: DE 9109

Informador: R. Altaba, Cristian	
Interès: fauna endèmica	C. UTM: DE 9108; 9109; 9110

Informador: R. Altaba, Cristian	
Interès: fauna endèmica	C. UTM: DE 9308

ANNEX VII. LLISTA DE LES ESPÈCIES PRODUÏDES (2001) I PLÀNOL DEL VIVER FORESTAL DE MENUT

NOM CIENTÍFIC	NOM POPULAR	QUANTITAT (unitats)
	Lladoner	1000
<i>Acer opalus</i> subsp. <i>Granatense</i>	Rotaboc	500
<i>Anthyllis cytisoides</i>	Botja de cuques	100
<i>Arbutus unedo</i>	Arbocera	500
<i>Buxus balearica</i>	Boix	150 (esqueixos)
<i>Ceratonia siliqua</i>	Garrover	600
<i>Chamaerops humilis</i>	Garballó	1000
<i>Cneorum tricocon</i>	Escanya-cabres, olivella	500
<i>Hypericum balearicum</i>	Estepa joana	150
<i>Ilex aquifolium</i>	Arbre de visc	500
<i>Juniperus oxycedrus</i>	Ginebró	500
<i>Juniperus phoenicea</i>	Savina	1000
<i>Medicago citrina</i>	---	500
<i>Myrtus communis</i>	Murta	500
<i>Olea europea</i> var. <i>Sylvestris</i>	Ullastres	200
<i>Paeonia cambessedesii</i>	Palònia, pampalònia	500
<i>Pinus halepensis</i>	Pi blanc	30.000
<i>Pistacia lentiscus</i>	Mata	500
<i>Populus alba</i>	Poll albà	500 (esqueixos)
<i>Populus nigra</i>	Poll negre	500 (esqueixos)
<i>Quercus ilex</i>	Alzina	15.000
<i>Tamarix africana</i>	Tamarell	600 (esqueixos)
<i>Taxus baccata</i>	Teix	300 (esqueixos)

ANNEX VIII. FITXES DE PATRIMONI

COVES DE LA COMETA DES MORTS		
UBICACIÓ Cometa des Morts (Menut)		Coordenades UTM: 4907003 / 44089204
ENTORN dins un alzar de la zona càrstica des Pixarells		COTA 545 m
TIPOLOGIA jaciment funerari/arqueològic. Coves d'enterrament		
ÈPOCA edat del bronze fins a talaiòtic final		
DESCRIPCIÓ	COVA I	COVA II
	PLANTA irregular	PLANTA irregular
	DIMENSIONS corredor 41 m Sala 130 m ² galeria 17 m	DIMENSIONS 19 m llarg galeria 1.5 m ampla 1.5 m alt
	DESCOBRIMENT s.XVIII Excavada (1945-48) per C. Veny	DESCOBRIMENT 1977 Excavada (1979) per C. Veny
	ELEMENTS Enterraments (E. Bronze). Inhumacions en calç (E. Ferro). Tintinàbuls, figures de bronze, discs decorats, fíbules, doble destrat, punta de fletxa, espases, diademes, collars i ceràmica.	ELEMENTS Enterraments (talaiòtic final) 6 taüts de fusta de 130 x 50 cm
	Les troballes es poden visitar al Museu del Monestir de Lluc	
PROTECCIÓ. Catalogada com a FCI07 en el Pla especial de protecció d'Escorca. Es prohibeix qualsevol modificació de l'entorn físic de les formacions càrstiques naturals interiors.		

ANNEX IX. FITXES DE PROJECTES

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Conservació i millora de les masses forestals		
Àrea: conservació		Codi: MB01
Programa: “Bosc autòcton”		Prioritat: alta
Objectiu: millorar la cobertura vegetal. Prendre mesures de prevenció d’incendis		
Descripció L'àrea objecte de les actuacions de millora de la massa forestal previstes en el Conveni d’Hidrologia 2001-2002 es localitzaren al camí des Bosc Gran (de la font des Pedregaret fins a l'encreuament amb el camí des Bosc Gran cap al Coll Pelat) i comprèn una superfície de 8 ha. Continuar amb el manteniment de les faixes auxiliars en les vies més transitades i talar només els arbusts amb què s’associa un alt risc d’incendi. S’ha de continuar fent aclarides de millora, afavorint els exemplars procedents de llavor, i “tales policia” per eliminar arbres moribunds o malalts. Donar seguiment i restaurar les antigues reforestacions de les finques.		
Execució: IBANAT		Seguiment: Direcció General de Biodiversitat (DGB)/Servei de Gestió Forestal (SGF)
Avaluació inicial del cost: 30.000 €		
Període d’execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Creació i control d'una zona de lliure intervenció		
Àrea: conservació		Codi: MB02
Programa: "Bosc autòcton"		Prioritat: alta
Objectiu: protegir la flora i fauna		
Descripció Per estudiar l'evolució dels ecosistemes és molt important crear una zona lliure d'intervenció , la situada a la serra den Massot delimitada a partir de la cota 650 i límit d'alzinar (consultau el mapa núm. 11) que suma un total de 29 ha. En aquesta àrea no s'hi permet cap actuació forestal llevat de l'extinció d'incendis. No s'hi ha de fomentar l'excursionisme ni el pas pel camí des coll Pelat a Alcanella (camí de ferradura que fins ara només es conservava com a tirany, però que malauradament actualment ha sofert una sèrie d'actuacions molt agressives per part del veïnat i que es troba en procés jurídic). Aquesta àrea servirà per conèixer quina és l'evolució d'un alzinar sense la intervenció humana.		
Execució: IBANAT		Seguiment: DGB/ Servei de Protecció d'Espècies (SPE)
Avaluació inicial del cost: mitjans propis		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Repoblació en bosquets de difusió		
Àrea: conservació		Codi: MB03
Programa: "Bosc autòcton"		Prioritat: mitja
Objectiu: afavorir la recuperació de la vegetació potencial.		
Descripció Plantació en parcel·les d'1 a 2 ha de vegetació potencial que pugui actuar com a difusora de llavors en el futur.		
Execució: IBANAT/ personal de la CMA adscrit a les finques públiques.		Seguiment: DG Biodiversitat/ SGF
Avaluació inicial del cost: 20.000 €		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: repoblació de boixedes		
Àrea: conservació		Codi: MB04
Programa: “Bosc autòcton”		Prioritat: alta
Objectiu: afavorir la recuperació de la vegetació.		
Descripció Plantació de 4.000 plantes de boix baleàric en els indrets que s’han de seleccionar en la redacció del projecte.		
Execució: IBANAT/ personal de la CMA adscrit a les finques públiques.		Seguiment: DG Biodiversitat / SGF
Avaluació inicial del cost: 15.000 €		
Període d’execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Plantacions a fonts i indrets humits		
Àrea: conservació		Codi: MB05
Programa: “Bosc autòcton”		Prioritat: alta
Objectiu: afavorir la recuperació de la vegetació.		
Descripció Plantació de vegetació pròpia de les fonts, dels torrents i dels indrets humits per començar a recuperar-la.		
Execució: IBANAT/ personal de la CMA adscrit a les finques públiques		Seguiment: DG Biodiversitat. SGF
Avaluació inicial del cost: 15.000 €		
Període d’execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Disseminació d'espècies frondoses		
Àrea: conservació		Codi BM06
Programa: "Bosc autòcton"		Prioritat: baixa
Objectiu		
Descripció .		
Execució IBANAT		Seguiment DGB/SGF
Avaluació inicial del cost: mitjans propis		
Període d'execució 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Obtenció i conservació de llavors selectes		
Àrea: conservació		Codi MB07
Programa: "Bosc autòcton"		Prioritat: alta
Objectiu		
Descripció		
Execució IBANAT/ personal de la CMA adscrit a les finques públiques		Seguiment DG Biodiversitat/ SGF
Avaluació inicial del cost: 12.000 €		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Producció de planta forestal autòctona		
Àrea: conservació		Codi MB08
Programa: "Bosc autòcton"		Prioritat: alta
Objectiu: aconseguir reserves de planta autòctona per a actuacions de reforestació.		
Descripció Per a això es pot comptar amb el viver de Menut i el seu personal.		
Execució IBANAT		Seguiment DGB/SGF
Avaluació inicial del cost: mitjans propis		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Manteniment i millora de camins de servei		
Àrea: conservació		Codi MB09
Programa: "Bosc autòcton"		Prioritat: alta
Objectiu: millora i manteniment de les infraestructures de la finca.		
Descripció Reparació dels trams en mal estat i millora dels camins. Reparació del ferm del camí a les parts més malmeses per permetre un bon accés amb els vehicles forestals.		
Execució IBANAT/personal de la CMA adscrit a les finques públiques		Seguiment DG Biodiversitat/ SGF
Avaluació inicial del cost: 60.000 €		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Adequació ambiental d'infraestructures del viver genètic de Menut.		
Àrea: conservació		Codi MB10
Programa: "Bosc autòcton"		Prioritat: alta
Objectiu: millora i manteniment de les infraestructures de la finca.		
Descripció ❑ Construir un dipòsit tapat (aproximadament d'unes 150 Tm) a un nivell inferior que els safarejos del sector sud, per recollir l'excedent d'aigua hivernal i aprofitar-la durant l'estiu, ja que la darrera temporada va ser necessari comprar-ne. ❑ Adequar part dels actuals magatzems de les cases de Menut en dependències habilitades per a l'obtenció i conservació de llavors forestals. ❑ Eliminar les esteses elèctriques aèries que creuen el viver mitjançant el soterrament de les línies que serveixen al transformador i al motor d'impulsió de rec del viver. ❑ Incorporar sistemes d'estalvi de consum d'aigua en els dipòsits i línies hidràuliques del viver, eliminar-ne les fugues i establir unes xarxes de rec que minimitzin les necessitats de recursos hídrics.		
Execució: contractació externa		Seguiment Direcció General de Biodiversitat /SGF
Avaluació inicial del cost: 150.000 €		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Planificació i aplicació de mesures preventives contra incendis forestals		
Àrea: conservació		Codi BM11
Programa: "Evita el foc"		Prioritat: alta
Objectiu: planificar les mesures contra els incendis forestals.		
Descripció Redactar, en el marc del Pla comarcal de la serra de Tramuntana, un pla específic per a Binifaldó i Menut, i aplicar-lo per fases anuals.		
Execució: Servei Gestió Forestal i IBANAT		Seguiment: DG de Biodiversitat/ SGF
Avaluació inicial del cost: 100.000 € i Mitjans propis		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Pla de recuperació del ferreret a Binifaldó i Menut		
Àrea: conservació		Codi BM12
Programa: Programa de protecció d'espècies		Prioritat: alta
Objectiu: conservar les espècies rares i amenaçades. Promoure la colonització per espècies en situació demogràfica desfavorable.		
Descripció Recomanam la restauració de dues piques i un aljub situats dins l'alzinar del Bosc Gran, al costat de la font de s'Oubi (fotografia 038), per a la introducció de ferrerets. L'aljub seria utilitzat com a reservori d'aigua en cas que les piques s'eixugassin. Aquesta població de ferreret podria utilitzar-se per a visites de caràcter educatiu i formaria part de l'oferta educativa de l'Escola de Natura de Binifaldó.		
Execució: IBANAT		Seguiment: Fons Ferreret / DG de Biodiversitat/SPE
Avaluació inicial del cost: 6.000 €		
Any d'execució: 2003		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Cartografia d'endemismes i espècies amenaçades		
Àrea: conservació		Codi MB13
Programa: Programa de protecció d'espècies		Prioritat: mitjana
Objectiu: elaborar la cartografia necessària.		
Descripció Elaborar els mapes cartogràfics pertinents per poder ubicar-hi tots els endemismes catalogats i espècies amenaçades.		
Execució: Servei Protecció d'Espècies		Seguiment: DG de Biodiversitat /SPE
Avaluació inicial del cost: 6.000 €		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Eliminació de competidors i depredadors d'endemismes i espècies amenaçades		
Àrea: conservació		Codi MB14
Programa: Programa de protecció d'espècies		Prioritat: alta
Objectiu: conservar les espècies rares i amenaçades. Promoure la colonització per espècies en situació demogràfica desfavorable.		
Descripció Captura d'una població de granot (<i>Rana perezzi</i>) que suposa un perill potencial per a les poblacions properes de ferreret (<i>Alytes muletensis</i>). Controlar les poblacions de moixos a les àrees recreatives a causa del perill que suposen per a la fauna autòctona. Depreden les espècies cinegètiques i indueixen als propietaris dels vedats de caça a utilitzar verins per controlar-les. La Fundació per a la Conservació del Voltor Negre (BVCF) ha posat en marxa un projecte pilot a Pollença de la Campanya de control de moixos assilvestrats. Es tracta d'un conveni de col·laboració entre la Fundació, la Conselleria de Medi Ambient i els ajuntaments. Seria aconsellable iniciar un conveni d'aquest mateix tipus per al municipi d'Escorca.		
Execució IBANAT/SPE		Seguiment Fons Ferreret / DG Biodiversitat/SPE
Avaluació inicial del cost: 6.000 € i mitjans propis		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Control de la població de cabra orada		
Àrea: conservació		Codi MB15
Programa: Programa de protecció d'espècies		Prioritat alta
Objectiu: incrementar i millorar les masses repoblades, afavorir la recuperació de la vegetació potencial.		
Descripció Actualment, hi ha un Esborrany del pla de control de cabres a finques públiques, pendent de revisió. Segons l'estudi, la densitat ideal d'herbívors podria ser 0,1 u.b.m., mentre que l'estudi dona una densitat actual de 0,47 u.b.m. Aleshores es proposa una reducció del 79% de la població excedent. El projecte s'estructura en dues fases: per a la primera, s'estableix un termini de dos anys i es clausura amb una anàlisi del compliment dels objectius; per a la segona, el termini s'ha de determinar segons el resultat de l'anterior anàlisi. Les actuacions es concreten en: <u>Fase I (2003-2005):</u> a) Descastament intensiu d'acord amb els criteris de selecció de fenotips preestablerts. b) Seguiment estadístic rigorós dels controls de població. c) Avaluació periòdica de la població. d) Seguiment sanitari en animals descastats. <u>Fase II (2005-2007, variable):</u> e) Continuació del descastament menys intens i més acurat. Introduir la possibilitat de dur a terme el sistema tradicional de caça amb llaç. f) Seguiment estadístic dels controls de població. g) Seguiment sanitari en animals descastats. Proposta de creació d'una unitat de protecció d'espècies a l'IBANAT encarregada del control i de la selecció segons les previsions del Pla de control de cabres a finques públiques (Servei de Protecció d'Espècies - DGB), amb la coordinació, supervisió i participació del Servei d'Agents de Medi Ambient. El personal encarregat d'aquest control s'organitzarà d'acord amb la periodicitat temporal que estableixi el Pla i respectant les quotes de descastament. Podran participar en les tasques de control, amb els acords o convenis puntuals previs, les societats de caçadors locals o la Federació Balear de Caça. Informar el propietari d'Alcanella del deure que té de controlar les seves pròpies poblacions i de les feines constants de descastament que es duren a terme.		
Execució: DGB, Agents de Medi Ambient i IBANAT		Seguiment: DG de Biodiversitat/SPE
Avaluació inicial del cost: mitjans propis		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Edició de tríptics divulgatius		
Àrea: ús públic		Codi AMB
Programa: Programa d'ús públic		Prioritat: alta
Objectiu: elaborar material de divulgació (informatiu i educatiu).		
Descripció Elaborar fullets o tríptics per donar a conèixer les finques i els seus valors naturals i culturals. Seria convenient que el disseny d'aquests tríptics formi part d'una col·lecció de tríptics de finques públiques de la serra de Tramuntana. Explicar-hi els possibles usos públics en benefici de la conservació amb unes recomanacions i adreçar als usuaris que en vulguin més informació al centre d'informació de la serra de Tramuntana Ca s'Amitger, així com s'ha fet amb la tirada de tríptics sobre les àrees recreatives. I amb la mateixa línia, elaborar un díptic per oferir els diferents equipaments de la serra de Tramuntana (refugis, centre d'educació ambiental, zones d'acampada,...).		
Execució: mitjans propis		Seguiment: Servei d'Espais Naturals en coordinació amb la DG de Mobilitat i EA
Avaluació inicial del cost: 6.000 €		
Període d'execució: 2003-2004		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Senyalització		
Àrea: ús públic		Codi BM17
Programa: Programa d'ús públic		Prioritat: alta
Objectiu: millorar la senyalització de la finca.		
Descripció Per a cada apartat s'indica entre parèntesi el nombre de senyals nous que es necessiten i es pot consultar-ne la localització en el mapa de zonificació i actuacions previstes. ❖ Modificar l'actual cartell informatiu localitzat a l'entrada de la finca per la carretera C -710 Lluc-Pollença, i col·locar-n'hi un de nou <i>General de Finques Públiques</i> . (1) Inclourà informació sobre: ❖ límits de la finca pública ❖ dotació de serveis: àrea recreativa, centre d'educació ambiental, viver forestal i de plantes autòctones, zones d'acampada controlada (ZAC), WC, aigua, aparcaments,... ❖ telèfons d'emergència i informació		

- ❖ normativa d'ús i recomanacions
- ❖ itineraris, segons grau de dificultat i temps.

Sobre els cartells informatius situats a l'entrada de cada àrea recreativa col·locar-hi uns plafons (3) que incloguin informació addicional sobre:

- a) itineraris recomanats dins la finca amb indicació del temps i grau de dificultat
- b) límits de la finca
- c) recomanacions d'ús i normativa a les àrees
- d) ubicació de les àrees més properes (mapa)
- e) telèfons d'emergència
- f) punt indicador de la localització del senyal en el plànol d'itineraris ("som aquí")

Allà on es pugui, aprofitar els indicadors de *Rutes i Camins Tradicionals* (CIM), per marcar els itineraris recomanats, fins que no s'estableixi una senyalització unificada per a tots els espais naturals protegits. Es recomana aquesta mesura per no tenir un nombre excessiu de senyals. En els casos que no hi hagi senyals de *Rutes i Camins Tradicionals* (CIM) i el camí a seguir no sigui evident, s'hi instal·larà el sistema de senyalització més adequat.

Instal·lar un senyal de zona d'acampada controlada (ZAC): normativa (foc, animals domèstics, renous, vehicles...), recomanacions d'ús i telèfons d'informació.

Instal·lar uns senyals específics per a la *Interpretació del Medi*, que hauran de contenir informació sobre els elements històrics i etnològics, elements naturals i actuacions humanes sobre el paisatge. Aquestes són algunes de les temàtiques que han de tractar:

Vegetació: faixa verda
Ús i funcionament del viver forestal
Rotllos de sitja i barraques de carboner
Forn de calç
Barraca de roter de Binifaldó
Font i canalització
Panoràmica

Per instal·lar els senyals, s'han de cercar els llocs on causin menys impacte.

Substituir els senyals de perill d'incendi més antics -redactats en castellà, època ICONA-(vegeu les fotografies 192, 194 i 203) pels utilitzats actualment, que inclouen el telèfon d'emergència 112 i en català (vegeu la fotografia 193). (3)

Eliminar els indicadors de vedat de caça i de caça controlada (vegeu les fotografies 094 i 095) (3)

Execució: IBANAT i DG de Mobilitat i Ed. Ambiental

Seguiment: DG de Biodiversitat i DG de Mobilitat i Ed. Ambiental/SEN

Avaluació inicial del cost: 12.000 €

Període d'execució: 2003-2004

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Oferta del Centre d'Educació Ambiental de Binifaldó		
Àrea: ús públic		Codi MB18
Programa: Programa d'ús públic		Prioritat: alta
Objectiu: foment dels programes d'educació i interpretació ambiental.		
Descripció Presentació d'un programa d'educació ambiental que inclourà: ▪ itineraris guiats ▪ tallers ▪ contacte amb les activitats econòmiques tradicionals de la zona S'hauria de prioritzar l'estada de grups per a més d'un dia, considerant l'adequada dotació d'infraestructures del centre. L'oferta educativa està enfocada tant a grups escolars com a altres col·lectius, d'arreu de les Illes Balears, que compleixin els requisits que estableix la DG de Mobilitat i Educació Ambiental. Les instal·lacions també podrien donar acollida als participants en el Programa de Voluntariat (consultau el projecte MB24). Les cases de la possessió de Binifaldó estan obertes des de gener 2003 com a centre d'educació ambiental, encara que necessiten una sèrie de millores a causa d'haver estat tancades: ▪ fer i aplicar un projecte d'energies renovables ▪ dissenyar un projecte d'ambientalització del centre (residus, energies, aigua, seguretat i protocol de funcionament) ▪ cercar i contractar uns posaders/persones encarregades de la casa des d'IBANAT, amb unes funcions de manteniment, neteja de les cases i opcionalment, facilitar el servei de menjador.		
Execució: IBANAT / DG d'Educació Ambiental		Seguiment: IBANAT / DG de Biodiversitat / Educació Ambiental/SEN
Avaluació inicial del cost: sense fixar		
Any d'execució: 2003		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Ordenació de zones d'aparcament (Menut I, Menut II i es Pixarells)		
Àrea: ús públic		Codi MB19
Programa: Programa d'ús públic		Prioritat: alta
Objectiu: millorar espais d'ús públic.		
Descripció Millorar l'ordenament dels espais habilitats com aparcaments de vehicles a les àrees recreatives Menut II i es Pixarells (ja n'hi ha a Menut I). Seria convenient un estudi de propostes i alternatives per poder regular l'accés per Menut a Binifaldó i possibles aparcaments dins la finca de Binifaldó. De moment, els caps de setmana es mantindrà tancada la tanca de ferro del camí de Menut a Binifaldó-Coll des Pedregaret per impedir-hi l'accés de vehicles no autoritzats. S'instal·larà una tanca de fusta al camí vell de Lluc a Pollença (carretera C-710, km 17,5) per impedir l'accés de vehicles no autoritzats.		
Execució: IBANAT		Seguiment: IBANAT, DG de Biodiversitat/SEN
Avaluació inicial del cost: sense fixar. Mitjans propis.		
Any d'execució: 2003		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Ordenació de zones d'acampada controlada		
Àrea: ús públic		Codi MB20
Programa: Programa d'ús públic		Prioritat: alta
Objectiu: regular i controlar la pràctica de l'acampada.		
Descripció Ordenar l'actual zona d'acampada de l'àrea recreativa es Pixarells i delimitar sobre el terreny la zona on s'autoritzarà la instal·lació de tendes de campanya. D'aquesta manera el nombre de places podrà ser de 20 tendes o 60 persones. Per a l'ús de la zona d'acampada serà necessària una autorització que especifiqui el nombre de tendes i excursionistes i les dates d'acampada, i que comprometi el sol·licitant, entre d'altres, a responsabilitzar-se de qualsevol desperfecte, dels fums generats i a respectar les normes de convivència (consultau l'annex XII). Una vegada en funcionament, aquesta zona d'acampada controlada (ZAC) es podria detectar si la demanda es manté desatesa. En cas de necessitat d'una nova ZAC, s'estudiaria la possibilitat de crear-ne una o varies a altres finques públiques de la serra per donar resposta a l'elevada demanda. Amb la revisió del sistema de canonades seria convenient adaptar-hi un sistema de reutilització d'aigües grises als excusats, des d'on serien finalment conduïdes a la fossa sèptica (fotografia 203) que també s'hauria de millorar ampliant-ne la capacitat, i adequar-la a una gestió ambiental correcta.		
Execució IBANAT/IBASAN		Seguiment DG de Biodiversitat/SEN
Avaluació inicial del cost: sense fixar. Mitjans propis.		
Període d'execució: 2003-2004		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Millora de les instal·lacions de les àrees recreatives		
Àrea: ús públic		Codi MB21
Programa: Programa d'ús públic		Prioritat: mitja
Objectiu: millorar els espais d'ús públic. Establir mesures de seguretat per als usuaris.		
Descripció A les àrees de Menut I i Menut II es disposa de dues zones destinades a l'esbarjo dels infants. L'emplaçament de les zones infantils no són les més idònies per qüestions de seguretat, una es troba a prop de la carretera i l'altra és dins el llit d'un torrent. A causa de la manca d'assegurances de les àrees i d'aquestes instal·lacions en concret, actualment s'ha adoptat el criteri d'anar retirant aquelles atraccions o jocs que per diferents motius estan en mal estat o que puguin representar un perill per als infants. S'hauria de millorar el sistema de recollida d'aigües residuals a Menut I (fossa sèptica). Continuar amb el seguiment d'estat de conservació de les instal·lacions de les àrees i fer-hi les actuacions pertinents.		
Execució: IBANAT		Seguiment: DG de Biodiversitat/SEN
Avaluació inicial del cost: 2.500 €		
Període d'execució 2003-2004		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Ambientaltització de les àrees recreatives		
Àrea: ús públic		Codi MB 22
Programa: Programa d'ús públic		Prioritat: alta
Objectiu: millorar espais d'ús públic.		
Descripció Per potenciar la recollida selectiva de residus, cal posar a l'abast dels ciutadans totes les eines necessàries per poder desenvolupar aquesta tasca. Per això, independentment dels moments d'oci en què venen a gaudir els usuaris de les àrees, se'ls ha de posar a l'abast la possibilitat de seleccionar els residus que generen quan hi mengen. És per aquest motiu que durant l'any 2002 ja s'han instal·lat 9 punts de recollida selectiva amb 4 contenidors per a cada tipus de residu (envasos, vidre, matèria orgànica, rebuig) de la manera següent: 2 as Pixarells (8 contenidors) 2 a Menut II (8 contenidors) 5 a Menut I (20 contenidors) Només fa falta la construcció i la instal·lació d'1 punt de reciclatge de residus a Binifaldó (4 contenidors). Per informar d'aquest canvi de funcionament a les àrees, se n'ha elaborat un tríptic informatiu, a més d'informar sobre la normativa que s'ha d'observar dins les àrees i diferent informació sobre altres àrees de les Illes.		
Execució IBANAT		Seguiment IBANAT, DG de Biodiversitat/SEN
Avaluació inicial del cost: 360 €		
Any d'execució: 2003		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Estudi de la freqüentació de l'oferta d'ús públic		
Àrea: ús públic		Codi MB23
Programa: Programa d'ús públic		Prioritat: alta
Objectiu: millorar dels espais d'ús públic.		
Descripció Fer un seguiment del nivell d'ocupació de les àrees recreatives per conèixer si la capacitat de càrrega actual és l'adequada. Aquesta informació hauria d'estar recollida en un estudi global sobre l'ús públic a la serra de Tramuntana. Hi ha unes dades (IBANAT) sobre la freqüentació durant els caps de setmana, però presenten mancances: no són sèries temporals homogènies per a totes les àrees i en dificulten la comparació. A partir de les conclusions d'aquest seguiment, s'estudiaria la necessitat de millorar les dotacions actuals a aquestes àrees recreatives. Durant l'any 2002, s'ha engegat aquest projecte que es complementa amb enquestes que voluntàriament contesten els usuaris per valorar aspectes com: la procedència, motius de la visita, freqüentació anual,... Aquestes dades juntament amb les ja assenyalades permetran recollir informació que un cop elaborada podran ser la base d'un estudi seriós de les possibilitats de les àrees, quant a la capacitat de càrrega i la idoneïtat d'ubicació.		
Execució: IBANAT		Seguiment: IBANAT / DG de Biodiversitat/SEN
Avaluació inicial del cost: 3.000 € i mitjans propis		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Projectes d'interpretació, educació ambiental i voluntariat		
Àrea: ús públic		Codi MB24
Programa: Programa d'ús públic		Prioritat: alta
Objectiu: donar a conèixer els valors naturals i culturals de les finques de Binifaldó i Menut. Fomentar i facilitar la participació en les tasques de gestió de la finca.		
Descripció Oferir al públic en general i als col·lectius escolars unes activitats de coneixement dels valors de la finca amb uns itineraris guiats, itineraris autoguiats, exposicions itinerants o permanents, xerrades sobre temes específics i altres. Convidar a participar de forma voluntària en les tasques concretes de conservació i/o d'ús públic, com és el cas dels voluntaris de la Fundació per a la Conservació del Voltor Negre, voluntaris del GOB, ABAP i altres associacions relacionades amb la conservació de la natura.		
Execució: IBANAT/DG Mobilitat i EA/ Personal de la CMA adscrit a les finques públiques.		Seguiment: DG de Biodiversitat/DG de Mobilitat i Educació Ambiental
Avaluació inicial del cost: mitjans propis		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Recuperació de la caseta de la Coma de Binifaldó		
Àrea: ús públic		Codi MB25
Programa: Programa d'ús públic		Prioritat: mitja
Objectiu: millora i manteniment de les infraestructures de la finca.		
Descripció Reconstrucció de la teulada amb una claraboia o estructura similar que permeti passar la llum. Neteja interior i reforma de les parets (fotografia 017). Entre els possibles usos que se li assignarien estan el de refugi obert als excursionistes.		
Execució: IBANAT		Seguiment: DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost: 6.000 €		
Any d'execució: 2004		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Millores dels olivars		
Àrea: agropecuari/ conservació		Codi MB26
Programa: Programa de recuperació de l'agricultura i la ramaderia		Prioritat: alta
Objectiu: fomentar la recuperació d'àrees cultivades.		
Descripció Continuar amb la recuperació d'algunes àrees antigament dedicades al cultiu de l'olivar com són els casos des Pixarells (fotografia 136, 137, 138) subdividit en dues parcel·les (1,5 ha) i a la Cometa des Morts (1,8 ha). La proposta de gestió d'aquests cultius pot anar dirigida als actuals rematants de pastures o es pot dur a concurs públic. La primera fase de recuperació (poda i neteja) aniria a càrrec de la mateixa Conselleria de Medi Ambient.		
Execució: IBANAT/ Personal de la CMA adscrit a les finques públiques.		Seguiment: DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost: mitjans propis		
Període d'execució: 2003-2004		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Millores de les àrees de cultiu		
Àrea: agropecuari / conservació		Codi MB27
Programa: Programa de recuperació de l'agricultura i la ramaderia		Prioritat: alta
Objectiu: protegir i recuperar la fauna.		
Descripció Per afavorir l'avifauna granívora, és necessari establir un sistema rotatiu en els camps de cultiu associats a l'aprofitament de pastures de Binifaldó i Menut de manera que cada any un dels camps espigui. S'hi sembraran les varietats tradicionals de cereal.		
Execució: IBANAT/personal de la CMA adscrit a les finques públiques i, si correspon, l'adjudicatari de les pastures.		Seguiment: DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost: 12.000 €		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Introducció de bestiar major		
Àrea: agropecuari / conservació		Codi MB28
Programa: Programa de recuperació de l'agricultura i la ramaderia		Prioritat: alta
Objectiu: recuperar els usos ramaders tradicionals.		
Descripció Actualment, a les finques públiques de Binifaldó i Menut ja hi ha una explotació ramadera ovina per aprofitar les pastures. El que es planteja ara és introduir-hi ramat boví de manera extensiva. Per a una major eficàcia de la gestió ramadera, serà necessari que un ramat i l'altre es complementin.		
Execució: IBANAT/personal de la CMA adscrit a les finques públiques.		Seguiment: DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost: sense fixar.		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Reparació i millora de tancaments		
Àrea: agropecuari		Codi MB29
Programa: Programa de recuperació de l'agricultura i la ramaderia		Prioritat: alta
Objectiu: millorar les infraestructures.		
Descripció Construir i millorar els tancaments dels olivars de Binifaldó i Menut, aproximadament uns 10.000 m lineals de perímetre.		
Execució: IBANAT i personal de la CMA adscrit a les finques públiques.		Seguiment: DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost: 12.000 €		
Període d'execució: 2003-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Reparació i millora de punts d'aigua		
Àrea: agropecuari		Codi MB30
Programa: Programa de recuperació de l'agricultura i la ramaderia		Prioritat: alta
Objectiu: mantenir i rehabilitar els elements del patrimoni cultural.		
Descripció Punts d'aigua per al bestiar i la fauna.		
Execució: IBANAT/personal de la CMA adscrit a les finques públiques.		Seguiment: DG de Biodiversitat amb la coordinació de la DG de Recursos Hídrics
Avaluació inicial del cost: 3.000 €		
Període d'execució: 2003-2004		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Inventari del patrimoni arqueològic i etnològic		
Àrea: recerca		Codi MB31
Programa: Programa de protecció i restauració del patrimoni cultural, històric i etnològic		Prioritat: mitja
Objectiu: mantenir i rehabilitar els elements del patrimoni cultural.		
Descripció Estudi de localització, descripció i valoració de l'estat de conservació dels elements d'interès històric i etnològic.		
Execució: contractació externa		Seguiment: DG Biodiversitat
Avaluació inicial del cost: 4.000 €		
Any d'execució: 2004		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Oferta d'un centre d'estada per a usos tecnicocientífics a les cases de Menut		
Àrea: recerca		Codi MB32
Programa: Programa de protecció i restauració del patrimoni cultural, històric i etnològic		Prioritat: alta
Objectiu: potenciar els estudis i les investigacions científiques i socioculturals, i oferir les cases de Menut a personal de la serra i/o científics i col·laboradors.		
Descripció Condicionar les cases de Menut per a l'estada d'investigadors interessats en l'estudi del patrimoni natural i cultural de la serra de Tramuntana. Aquest projecte forma part de la xarxa d'equipaments necessaris per al futur parc natural de la serra de Tramuntana. Les instal·lacions mínimes (per a 12 persones) amb que comptarà són: ▪ sala d'estudi/biblioteca dotada amb ordinadors i connexió a internet ▪ sala de reunions ▪ laboratori (amb una mínima dotació que s'anirà incrementant segons les necessitats) ▪ cuina i menjador ▪ dormitoris ▪ banys amb dutxes ▪ bugaderia		
Execució: IBANAT		Seguiment: DG de Biodiversitat/SEN
Avaluació inicial del cost: 6.000 €		
Període d'execució: 2003-2004		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Millora de l'entorn de la Creu de Menut		
Àrea: Recerca		Codi MB33
Programa: Programa de protecció i restauració del patrimoni cultural, històric i etnològic		Prioritat: mitja
Objectiu: mantenir i rehabilitar els elements del patrimoni cultural.		
Descripció Millorar l'accés des del camí de Menut i la senyalització de la Creu (fotografia 179). Netejar els voltants i escapçar els xiprers que siguin necessaris. Adequar aquest espai perquè es pugui visitar amb facilitat.		
Execució: IBANAT		Seguiment: DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost: 3.000 €		
Període d'execució: 2004 –2005		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Restauració i condicionament de construccions tradicionals		
Àrea: conservació		Codi MB34
Programa: Programa de protecció i restauració del patrimoni cultural, històric i etnològic/Programa d'ús públic		Prioritat: mitja
Objectiu: mantenir i rehabilitar els elements del patrimoni cultural. Programa de voluntariat.		
Descripció Rehabilitar aquells elements etnogràfics, com són les barraques de carboner i els rotllos de sitja més singulars i més representatius localitzats a banda i banda del camí dels itineraris 3 i 5 (vegeu el mapa núm. 11). Recuperar la barraca de roter dins el Bosc Gran a l'itinerari 5 (fotografia 063). És necessari reconstruir-ne la teulada. Desconeixem el nombre total i la localització de tots aquests elements, però en el mapa de patrimoni, núm. 10, se n'ha georeferenciat una part. Els elements recuperats seran una part essencial dels projectes d'interpretació del medi i de futurs programes d'educació ambiental. Una fórmula per a la rehabilitació del patrimoni que ha resultat satisfactòria a altres indrets, és la col·laboració amb grups de voluntaris sensibilitzats acompanyats d'un suport tècnic.		
Execució: FODESMA / voluntariat		Seguiment: DG Patrimoni, DG Biodiversitat
Avaluació inicial del cost: sense fixar		
Període d'execució: 2004-2006		

Document de gestió de Binifaldó i Menut		Fitxa de projecte
Títol: Elaboració d'un Pla de seguretat		
Àrea: seguretat		Codi MB 35
Programa: Programa de seguretat		Prioritat: alta
Objectiu: establir unes mesures de seguretat per als usuaris / responsabilitat civil.		
Descripció Elaborar un document que determini les responsabilitats de l'Administració i de l'usuari en cas d'accident o situació d'emergència. Preveure qualsevol eventualitat i estudiar, en cada cas, quin és el procediment més adequat que s'ha de seguir i qui n'és el responsable.		
Execució: IBANAT		Seguiment: Servei Jurídic de la Conselleria de Medi Ambient/DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost: sense fixar		
Període d'execució: 2003-2004		

ANNEX X. CARTOGRAFIA

**ANNEX XI. DADES DE FREQUÈNCIA DE LES ÀREES RECREATIVES
(IBANAT) I RESUM DE LES ENQUESTES FETES ALS VISITANTS DE LES
ÀREES RECREATIVES (IBANAT)**

S'hi presenta, d'una banda, un resum sobre una enquesta que es va dur a terme a les àrees recreatives de Menut I, Menut II i es Pixarells, entre l'octubre de 2002 i el gener de 2003. Les varen fer els brigades de les àrees recreatives i de les finques públiques de Tramuntana, amb la coordinació del personal tècnic de Ca s'Amitger (IBANAT) i de la Direcció General de Biodiversitat.

D'una altra banda, es presenten les dades de freqüentació de les àrees recreatives de Menut I, Menut II i es Pixarells durant el darrer trimestre de 2003.

ANNEX XII. DOCUMENTACIÓ RELATIVA A LES ÀREES D'ACAMPADA

Dins d'aquest annex es presenta un esborrany sobre els criteris que s'han de tenir en compte en redactar una normativa reguladora en les àrees d'acampada.

També s'hi inclouen els formats actuals de sol·licitud d'estada a la zona d'acampada des Pixarells i el full de confirmació de la reserva.

I finalment, el reglament que s'utilitza en l'actualitat a la zona d'acampada des Pixarells i un plànol provisional de les instal·lacions.

ANNEX XIII. FOTOGRÀFIC

Les fotografies llistades són les referenciades en el text del document i en els annexos, i que es poden trobar a l'arxiu fotogràfic digital (CD).

001	061	143	208
002	062	144	209
003	063	145	210
004	082	146	212
006	084	147	213
007	085	151	214
008	086	152	215
009	087	153	216
010	088	154	217
011	089	155	218
013	090	156	220
014	091	157	222
015	092	158	223
016	093	159	224
017	094	160	225
018	095	162	226
019	096	163	227
020	098	164	228
021	099	165	229
022	100	166	230
023	101	167	231
024	102	168	232
025	103	173	233
026	105	179	236
029	114	183	237
030	118	184	238
031	120	185	239
032	121	186	245
034	122	187	246
036	123	188	247
037	124	189	252
038	126	190	253
039	127	191	254
040	130	192	255
041	131	193	256
042	132	194	257
043	133	195	
044	134	196	
045	135	197	
047	136	198	
050	137	201	
054	138	202	
055	139	203	
056	140	204	
057	141	205	
059	142	206	